

నిజాంరాష్ట్రములోని ఆంధ్రులు

ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

(2) నిజాంరాష్ట్రములో

నంద్యాల జిల్లాలోని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాల జిల్లాలోని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాల జిల్లాలోని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాల జిల్లాలోని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

నంద్యాల జిల్లాలోని ఆంధ్రుల హక్కుల వారి సానుభూతి

ఇదే వరకు మూవద్ద బేరము చేసిన

5021

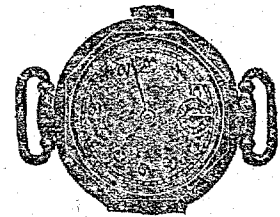
ఇదే వరకు మూవద్ద బేరము చేసిన

జరిగినది

జరిగినది

జరిగినది

నెం 4586

జరిగినది

జరిగినది

జరిగినది

జరిగినది

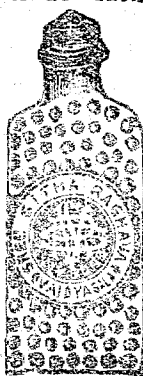
జరిగినది

జరిగినది

మా కోకామయవార్ కస్తూరి మాత్రమే

Regd

Regd

594

Regd

Regd

Regd

Regd

Regd

జిందూ పార్లమెంటరీ వర్క్ లిమిటెడ్,

హిందూ

హిందూ

హిందూ

హిందూ

హిందూ

హిందూ

రాజమండ్రి

(స్వయంవిలేజర్)

మునిసిపల్ సంఘసభ

మునిసిపల్ సంఘసభ

మునిసిపల్ సంఘసభ

మునిసిపల్ సంఘసభ

మునిసిపల్ సంఘసభ

"సిల్క్-వంటి మజిలీలు"

"సిల్క్-వంటి మజిలీలు"

"సిల్క్-వంటి మజిలీలు"

ఈ దినమున సాయంకాలము పురపాలక సంఘాన్నిర
సాతకాలముందు చు-రా-త్రి నేమనీ నరసింహం చంటూ
నాదినీ నేర్పించబడిన పాఠశ్రామి విద్య నుమారు 40 విద్యార్థు
లతో పుర పంథాలోను చూపించబడిన, చుంపండు లైన వు
లతో ప్రజలనుండిరి. (బకలిల్లు)

1

దాసు హనున రావుగారు

సంతాన నిగ్రహమా? అవును; సంతాననిగ్రహము చేయవలయును. సంతాననిగ్రహము చేయవలయునని చెప్పినంత మాత్రమున ఏదోయొకటినిని ఆత్మ న్యాయశక్తితోనే పది బోధించుచున్నట్లుగా కొందరు భరించుచున్నారు. అది దుర్బల శక్తి దుర్బలము. నిగ్రహము అనునది మనకు ప్రజ్ఞావిషయములలోను కావలసియున్నది. ప్రపంచములోని ప్రజీవినయమును మన జీవితములోని పరివాహారమును మనము నిగ్రహించుట Control చేయవలయును. మార్క్సాదు మనము నిగ్రహించుటకు ప్రాథమికము చేయవలయును. ఆపర నిగ్రహానికి వ్యాపారవయా మునింకటిని నిగ్రహింపవలయును. నిద్ర మెతుకురానియెడల ఆహారము నిగ్రహించి కలియరావలయు తలపగ్గుచుందుకొని వరుండి వలయును. బాగదస్థము స్వస్థానస్థులూడ నిగ్రహించవలయును. మనభావములను, మనయోచ్చితములను, మన మనస్సును, మన ఆత్మను, మన జీవితమునలకునూడ నిగ్రహించవలయును. నిగ్రహించుటకు యత్నము చేయవలెను. ఉపాయము లు తొలించవలెను. పరిష్కారమున ఆత్మ నిగ్రహము పరిష్కారమున ఆత్మ నిగ్రహము (Control) లోయెడల ప్రభుత్వమేలేదు. చట్టములేలేవు అలాంటి ఆచారము, నయే? నిగ్రహమే ధర్మము అమిత్య విశ్వమునే పరచును. ఇకక నిగ్రహించగూడని వ్యాపారము మానవ జీవితమున లేదు. ప్రపంచములోలేదు. నిగ్రహమునంది నిరోధము మాత్రమే కాదు. ఆడు జీవిత నిషేధించుటయే నిరోధము నిగ్రహమునందు నిరోధమునూడ నిషేధియున్నది. విధి నిషేధములు రెండున; సంకల్పవికల్పములు రెండును నిగ్రహములో చేరియున్నవి. మానవ శక్తికి ఆతీతమైన వ్యాపార ధర్మముండగూడదు. ఇదియే నిగ్రహపరతాపము. సంసారకళాల్లలములన్నియు మన మెందుచేత నిగ్రహింపరాదు? అని ప్రశ్నించుటతో తఃవితరణ. నిగ్రహించితీరవలయును. నిగ్రహ ధర్మము ఆత్మవికాసమునకే మార్గముగాని ఆత్మపాతకుకాదు. మనము మన జీవితవ్యాపారముల నన్నిటిని మన Control లో ఉంచవలసి యొప్పుచును; సంతానవృద్ధి క్షయములనూడ నిగ్రహించి తీరవలెను. మనము ఏవిషయమునైనను, సాక్ష్యమైన పదార్థములన్నింటిలోనూ Control తప్పి (అనగా నిగ్రహ శూన్యమై) యుండుటకు కారగూడదు. నిగ్రహ శూన్యమైయుండరాదు. మానవజీవిత వ్యాపారములందు చేయవలసియున్న నిగ్రహములలో ఈ సంతాన నిగ్రహముకంటి యెక్కువ.

“భగవద్విష్ణుఁడగుచును భగవత్సంకల్ప మట్లున్నది. మన పక్షములో నేదియు లేదు” అను నిష్కల్ప వాక్యముల కర్మయోగి వనుకొనరాదు. “భగవంతుడెక్కడో లేడు. ఆహం బ్రహ్మ; భవోహం గణక శాలానే ఉన్నాడు. నేను నిగ్రహించజాలని విషయమండగూడదు. శాకర్మకు నేనే బాధ్యుడను” అని తెలిసికొనబలమే ఆత్మలికాసము. అదియే జ్ఞాన మార్గము. కనుక, మితిలేని సంతానమును కని, భూమిమీద దిక్కు, మొక్కు, లేక పడవేయవలసినదని యీశ్వరుడాజ్ఞాపించలేదు. అది నీవులేసిన పని, అది నీయొక్క అజ్ఞానము. అది నీయొక్క అమితత్వము. అది నీయొక్క అతీతత్వము. అది నీయొక్క సంతాన నిగ్రహజ్ఞాన మూన్యము. కనుక మన సంతానమునకు మనమే బాధ్యులము. పూర్వకర్మయైతే నేమి, అపరకర్మయైతే నేమి, ప్రస్తుత కర్మయైతే నేమి, కర్మము మనమే. బాధ్యులము మనమే. అనుభవించవలసినదికూడమనమే. ఇదియే సృష్టికర్తృత్వమునము. ఇదియే సృష్టిపాత్రుల ధర్మము. ఈశ్వరాజ్ఞాన వ్యాధిసమ్యులులేదు. మనయపచారములనెల్లము, మనయజ్ఞానములను వర్జించునని. ఈశ్వరాజ్ఞానేత వ్యాధి వర్జియింపరాదు. మనములేములు మామలులేదు. భగవంతుని బాధ్యులలే మనమున్నదనిచెప్పి, నేనాతనితనలే దిద్దబడకది భూమిమీద ఉండేమారుకావు నని, మనములేమనము మోపవలసిన బాధ్యుల నీవే. అతనిని ప్రకృత్యమిచ్చెను గదా యది దరిదరింసారముల నన్నిటిని భగవంతుని సేతి సేత్రాని ఆయనను పరిక్షింపవలసినవాడు పరిక్షింపవచ్చును. నారాజుననవాడు భగవంతుడుకాదు. మనమే. కనుక నారాజుననవాడు సేతపోయకమానదని నిగ్రహింపుట సోమరిపోతు లక్షణము. నీటి అధారముచూచికొనియే నారాజుననవలెను. ఇది వివేకి లక్షణము. ఈచేసిన కర్మములునా బిక్కునాశ్చర్యము మనమైత్యక్ష్యము నామతననికోలు భక్తులవలెగాని నిర్యాకిగాని తగుదు. నేయేనీ కులేలు నే ఇట్లుకోరియుండలేదు. శార్మకు శ్రుతితిమించము దిగ నీయకుండ నేలేట సంతానము వృద్ధియెను బ్రాహ్మచక్రు. బాయలేని బ్రాహ్మలోలుడు జ్ఞాన యెల్లనను? విశేష్య మెంతగక సంతానియైన వాడు భక్తుడెల్లనను? జ్ఞానియెల్లనను? తాను భక్తిచిహ్నించవలసిన సంతానమును వృద్ధి చేయును, నిలుబడిపోనై నను మనమైత్యక్ష్యము లభింపకనావు నాయని గిడివైత్రపు విశేషము లెత్త పరులవిడిచి నావునానితె భగవంతుని భజనశేషులుయైనను ఏటిలే జ్ఞానమార్గ మో వివేకంతు లూహించురుగాక.

పంతుల నిగ్రహమునా-1. ఆయా పందర్బములనుబట్టి
పంతుల స్వస్థియను; 2. ఆయా పందర్బములనుబట్టి పంతులని
కూడా; ఇతరగణంబును.

[illegible]

చిత్రావతి నానాపాత్రులతో జేతే ద్రిశవ్యమే వామో
త్యైష్ఠ్యసాధనము ఘోషక బ్రహ్మచర్యమునకు దొంగిలించిలేదు
అది వామో ధర్మము. అది రామోదానము.
దాని కిదిగురులేదు. ప్రపంచవాచనల
మధ్యమునకి లేదును, భీష్మ ప్రతిజ్ఞ బలచేయ గలవాడు
మోగవలె కావచ్చునుచేమో ! అట్టివారు నిస్సంతోషముగా
మహానభావులే. కాని, జనసామాన్యము జనసామాన్యమే. తం
ద్రీయొక్క విశవాచూషణకు తన వివాహ మడ్డము వచ్చినప్పుడు
పెళ్ళున్నట్లైతే చిత్రాపరాయణుండే సకల శృంగీకరుల సభా
సామంతు గంభీర భావగంబులతో భీష్ముడిటు పలికెను.

కం. దృశీబ్రహ్మచర్య
ప్రత యన్మతి బాన్ధిని భుజుగ ననప
త్వకయైను లోకము లా
యతి బెక్కలగలవు శాశు నమభావ్యులు .

ఒక నాడు పర్యవతి భీష్ముని బాహు మాడవలెననని
భీష్ముని ముట్టచేసి, అయితే భీష్ముని ప్రతిజ్ఞ చలించేదికాదు.

కం. హిమకరడు కై త్వమును న
 త్వమును మహా లేజమును మా-తా శను డుష్ట
 త్వము విడిచిలేని గుర్వా
 రము నాచేకొనిన పద్యైకంబు విడుతున్నే.

అరి బరులు పెచ్చెను. భీష్ముడు సంతాప రాహిత్యమునకే యీ ప్రతిజ్ఞ చేయవలసినచ్చెను. కాని, రాక్షస్యవహారములతో ప్రాపంచిక బాధబలించు తిరుగుచున్న మానవకోటి యానత్తు యీ మహా మంత్రమును భీష్ముని యేగముతోనే నాక ఏముగచులో గూడ ఆనష్టించియుండలేదు. అంతమాత్రముచేత మానవులను వృద్ధిలోనుండి తుడిచివేసి తృణీకరించుచున్నామా? కాబట్టి సంతాన నిగ్రహమును మహాత్ములైనవారు తమ జితేంద్రియక్షయము వల్లనే సాధించుచున్నార. జితేంద్రియక్షయమువల్ల సాధించజాలని సామాన్య మానవులకుగూడ సంతాన నిగ్రహము చేయవలసిన యవసరము కలిగినపుడు వైద్యసహాయమును నిరోధసాధన సహాయమును పొందుచున్నార. ఇట్టి ప్రపంచ ధర్మము. ఈ పద్ధతి పూరించ దగినది కాక పోవచ్చును. పోలింద దగినది మాత్రమగును.

పండిత సేనకొనుటయే పునః పరకరుచునుటకు పదు
 టలుది బోధించిన తుకయోగి బ్రహ్మవంశివారికి కావలసిన పహ
 నములు—మీరకు పనులనాదును, శ్రీ కేశవభక్తకథానుబంధ
 వాడకు; అన్నియుగములందును, అన్ని దేశములందును, వందల
 లక్షలులే. వాటి సంతులన భావోత్పన్నమేనాక, జన్మరూపిత్యము
 కూడ గలిగినది అట్టి జన్మరూపిత్యము నేమనమందరమును కొర
 వగించున్నది కాని, మామనోబోలి ఆకలివలనన్యమునకు ఆగలేదు.
 గనుకనే, “నామనలారా! పండిండు చేసినాని గృహస్థాశ్ర
 మునున్నీకరించి కాలక్షేపంచేసితే తత్కృత”దని ఆ మామనలే
 న్నములు కానించినాడు. జలేంద్రియశక్తిమే పరమాత్మకృష్ట
 మని బోధించినప్పటికిని అది అందరికిని సాధ్యకాదని గ్ర
 హీలనియే పండిండు చేసినాని యింద్రియజ్ఞాత్మ మనుభవించ
 నందుననే పెద్ద లక్షజ్ఞునిచ్చినాడు. అవగా లై నెన్ను యచ్చివా
 రు. అప్పుడు విశ్వామిత్ర కుమారేశ్వారి మహామహిమతో సాధ్యము
 కాని విషయాలు గానక, వని మామనై లనిపించుకొనెడి దొంగ
 దైత్యులవలె నుపయోగించుకొనబడలే, వివాహములు చేసే
 నాని కాలక్షేపము చేయుటయే ఆ క్రమముని చెప్పిరి. శ్రీ
 శ్యామాలానుజ్ఞాపకాదబాలనివాసు శ్రీ సంగమము చేయవచ్చు
 నని వివాహ సంసమమును విధించి యున్నది చెప్పిరి. శ్రీ
 వివాహమునకు శ్రీ సంగమము చిత్తమునునా? కాదునని,

అది ఒక విధమైన లై సెన్సు. అందుకూగానే, పంపాది సాక్షాత్తుల వ్రాతపాఠ్యాల కాధికులైన సుసాక్షులకు పంపాదన నిగ్రహ నియమము లక్ష్యించబడినవి. ఇతేంద్రియములకు, ఆత్మగ్రహము, అభ్యుత్తర బ్రహ్మచర్యము ఇష్టములు అమానుషములు అదర్శములు; అవశ్యాచరణీయములు. 88. భాల్ల భూతతీయములను పైజెప్పిన ధర్మములతో సరమోత్కృష్టములను బోధించవచ్చును నాదిచరమము. కాని యీ సమాధిచర వాక్యములను, ఆదర్శములను, క్రియాత్మకములను జనసామాన్యమునకు అనువర్తయములేగా ఆచరించుటకు కాక భావులచే, పట్టి మెట్లు బేర్పాంతుములై శ్రీరంగసీతులై, కుమ్మరియియులై పాస్తువి. (స్త్రీ) భాగ్యంబు జంజించినవారైతొలెక్కిందులు నులభించు. దుర్బలము, నపుంసత్వము, భౌజ్జ్వలము మినహొలంబేయెడల సవకచనందశాదుల పార్వీకాదర్శమును నున్నయది లెక్కలేండు. ఆత్మగ్రహము కలవానికి, అన్ని నిగ్రహములను అందుకొనే కంపు. అందరును ఆత్మగ్రహములై యెడల పంపాదన గాహిత్యము మాత్రమే కాక, ఇప్పుడున్న చారందరికిని జన్మగాహిత్యముకూడ గలుగను. అది సాక్ష్యముకాపట్టిచారికి వివాహము చేసకొనుట యెట్లు భావ్యమైయున్నదో, పంపాదన నిగ్రహముకూడ అట్లే భావ్యమై పాస్తును. కేవల ఇతేంద్రియములు కలది సే పంపాదనమునకు విధిత్యమును కలగజేసి నిగ్రహచరణవానికి, పంపాదన నిరోధ పాదన సమానుడులతో నుండెను.

బసాక వ్యాపారములలో చిత్రకేవల వైద్యకళయే
 అపరిత్యక్తమే మంచి దనియు వాటిని చేయు వూర్వు
 బుద్ధిశాలి యుండవోడు. సంసార సౌఖ్యమును, గృహస్థు
 డి శాంతికాలమునుభవించి తన కమిత సంతానము కలుగుచున్న
 దని పెరచినపుడు వానప్రస్థాశ్రమము స్వీకరించి యుండవ
 చ్చును. కూలి శాలి జేసికొని జీవించు ప్రతివాడును, పిఠకు
 పుచ్చుకొనువరకును లౌక్య వ్యాపార రాహిత్యము కలుగని
 ప్రతివాడును, ప్రపంచవాసనలను యీ కలియొగనుచు విడ
 వాడ జాలకున్నాడు. అట్టి వారిని దుఃఖించిన ఫలితములేదు.
 వారు కాల ప్రవాహమున కెదురేడజాలరు. వానప్రస్థుడు లా
 క్యవ్యాపారములను విడవజేసి సంసార వాఙ్మలను జయించు
 చుండెను. కాని, జేయినపుడు లౌక్యవ్యాపారముల విడవజాడ
 లేక సంసార వాఙ్మల దగిలియున్నాడు. సంతానభారము
 పెంబుదగుచున్నది. గర్భ్యతరముగారక కృశించుచున్నాడు.
 కూలిశాలి చేసి జీవించు పాటకపు జనులు మొదలుకొని, రా
 జాధిరాజుల వరకును, అందరికిని, వనరులు, వానప్రస్థాశ్రమము
 లు, తమూరులేయగల్గినవారకి జేయవచ్చును. కాని, అశ్రమ
 ములు తమూరులతోపుగా, సంతాన భారముచే కృశించుచున్న
 పేద కుటుంబములు గర్భ్యతరముగారకై అచరుతతో ఆరించు
 చున్నాడు. ఇట్టిసందర్భములతో అట్టివానికి సంతానవిరోధ
 సాధన సంప్రతికన్న నపాయములేని యుపాయమిఁకాకటిలే
 దు. “కుటుంబ జంభాతలము మగ్గు మాదృశక్తిహామేధి మండ
 లః బు సద్ధరింపగ నాపధమొందుగలరా?” అని నిత ప్రశ్నచూపు
 దములై దీక్షానడలై యడిగెడి మానవకాటి సద్ధరిండుటకే
 యీ సంతాన విరోధ సాధనము లేరనెడివని.

జిలేంద్రియత్వమే పరమసాధనమనుటకుట యీవిషయముతోనే గాక సర్వవిషయములందును వర్తించును. జిలేంద్రియత్వమే సర్వకోగ నివారణి గనుక మందులు మానవత్వోబలిలేదనవచ్చును. కాని న్యాధిగ్రస్తులకై వైద్యకాలము ధర్మాత్ములందఱను స్థాపించుటలేదా? జిలేంద్రియత్వముగల్గిన మనము పవనభ్రమంబు జీవించవచ్చును. కాని, దుదిరవచార్మములతో విండుట, సంతర్పణములు, అప్పుచానములుచేయునారు పుణ్యాత్ములేకాని యవిశేషంబుకాదుకదా. అట్టిచో జిలేంద్రియత్వము పూర్తిగా లేచిచార్మ సంతానభారముచే కృశించునన్నదీనకులుంబినుకదా, ముంబీమలనను సంతానవిరోధసాధన పనీయము నొసంగుట పరమసాధనమై యవిశేషమైయున్నదా? లేలు కుట్టిక దొంగలవలె, మునుగుతో గ్రుద్దుబాటవలె, చీకటిలో చిందులాటవలె, ఎందరు భార్యాభర్తలం జోబోగన్నీర్లుగించుచు సంతానభారవిమోచన మార్గమునకై వెతకినితకి తెన్నుగానక తన్నుకొనుచున్నారో, యొక్కసారి యూహించువు. నిస్సృజితబుద్ధితో నిదానముగా అలోచించి చూడండి. త తపదవలదు.

ఇది ప్రజలను బడివీరి కీర్త్యుని వాదించువాడు ను లో
కొందరుగలరు. ఇది వ్యాయశాస్త్రనిర్దేశమునకు శరణునియ్య
వాదించువాడు కొందరుగలరు. ఇది నిజమునా లోక్యమగుదునూర్త
మున వాదించువాడు కొందరుగలరు. ఇది సంసారసౌఖ్యభంగకర
మున వాదించువాడు కొందరుగలరు. ఇతర తరహా ములను తరహా
మైన జెప్ప నశూలమగుదునని వాడు మరొకొందరు గలరు. కనుక
సత్యజ్యోతుగబుద్ధితో సాధధానముగా వివరించువానికి సమా
ధానము ముగియించినను చెప్పనలసియున్నది. కానీ ఈ శాందీ
ప్రశ్నలనంత మాత్ర విషయము మనము విడిచిపెట్టుముగాక!

తూర్పుగోదావరి జెల్లువల కేంద్ర సహాయసంఘము

సహాయభివృద్ధి నివేదిక

1928 ఆగష్టు 31 వ తేదీన పెదా వెంటుపలవరి గారి బొనుబోలు నందు సమావేశమైన పుర నివాసులచే నియమించబడిన సంఘమువారు తమ నిర్దేశిత కార్యవిధానమునకు, ముఖ్యముగా పరిశీలన చేసి, ఆయనకు, యీ సంఘము, మరల తెలుపబడువరకు వారమునకు రెండు పర్యాయములు సమావేశము కావలయునని, తీర్మానించినట్లు తెలిసి, ఆ సెలలో పడుకోకముందు మారులు సంఘసభకులు సమావేశమైరి. ఈ సంఘ సహాయార్థము మరికొంతమంది సభ్యులు, పురమునుండియు, తాలూకాలనుండియు, యెన్నబడిరి.

ధనసహాయముగల రెండు విభాగన లంపబడిరి. చేయబడిన సహాయము బహు స్వల్పముని నడుపుటకు విచారించుచున్నాము. అయినను, మమ్ము నిరాశాపూరితుల గావించలేదు. సమీచిన ప్రదేశముల విశాఖమెట్టియో యెంతవరకు జేయబడినదో యెంతవరకు వాటికుల కెంత సహాయము, యెట్టిది, జేయబడినదో తెలిసికొనటకు, అధ్యక్షుడు, యుపాధ్యక్షుడు, కార్యదర్శులు ఆ ప్రదేశము దర్శించిరి. జమీందారులు భూస్వాములు బాంకులు కొంతవరకు సామర్థ్యము మహామహము మొదలైనవారికి ధననిమిత్తము ప్రత్యేకపు టుత్తరములు పంపబడినవి. బులుగు సాంబమూరిగారు తమవలకుబడి వలనను కార్యదీక్షవలనను రాజమండ్రి రామచంద్రపురము అమలాపురము కాకినాడ తాలూకాలలో కలబోర్డుకు కొంతవరకు సామర్థ్యము కొంత ధనము సందాగ నిచ్చినట్లు తెలిసిరి. కొంత ధనమిచ్చబడినది. మరికొంత సమూహ జేయవలయును. సాంబమూరిగారు చెప్పినట్లుకి చందాల పొగుజేయుటకును యిటువంటి విషయ సమయములందు యివ్వవలకు పొగుజేయబడి నిలవయ్యెనున్న ధనమును కొన్ని సంఘములనుండి తెచ్చుటకును శక్తిరి.

వరదలవలన, గృహములు శుభ్రములు బాటలు పంటలు వర్షక సామానులు యెంతవరకు నశించినో యెంతమంది జనులు మరణించినో తెలుసుకొనవలయునని నిశ్చయించబడినది. ఈవని చేయుటకై తుని పెద్దాపురము వెళ్ళిన వ్యవస్థనంద నేనకులు అవట రెవరైనా డిపార్టుమెంటునా రెవిన్యూక యీ పని వెుదలు పెట్టిరినియో యవసరమున్నపుడు మాకు సంతయు తెలియజేయుదురనియు మాకు తెలిసిరి.

గృహ నిర్మాణ పరికరములను ధనమును వైద్య వస్త్ర సహాయమును విత్తనములను వీధిరైతులకు యిచ్చవలయునని యీ సంఘము తలపెట్టినది.

16 వ తేదీన, పితాపురపు జివానగారియొక్కయు, రెవిన్యూ డివిజనుల అధికారియొక్కయు సాన్నిధ్యమున, యీ సంఘమువారు సమావేశమైరి. గృహనిర్మాణ పరికరసహాయము ప్రభుత్వమువారివలనను, జమీందారులవలనను జేయబడుచున్నదనియు యీసంఘమువారు విద్య, వస్త్రసహాయమును, విత్తనముల నిచ్చుటయును జేయవలయుననియు తీర్మానించబడినది. ఆసెలలో రు 5918-4-0 వసూలుజేయబడినది. పితాపురపు మహారాజుగారు రు. 1000 నిచ్చెదనని వాగ్దత్తము చేసి రు. 2,000 ను యీ కమిటీ వారు యిచ్చియున్నారు. వైప్రామగారు రు 250 లను, మద్రాసు గవర్నరుగారు రు 250 లను, శర్వామిడి జమీందారుగారు రు 250 లను, కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు రు 500 లను, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డువారు రు 500 లను, యిచ్చిరి. ఖర్చులు రు 2800-5-8 అయినవి; అందులో రు 2724 1-0 ఖరీదుగల వస్త్రములు రు 1881-9-0 లకు కొనబడినవి. తుని డివిజను, పెద్దాపురము, రాజచంద్రపురము తాలూకాలయందు, 14 గురు శీతానగర సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండియు, రాజ్ శీతానగరముండి యిద్దరును, కాకినాడనుండి ఒకరును, వ్యవస్థన భటులు పనిజేసిరి. ఆ ప్రదేశములలో నష్టించిన గ్రామములు పడునగా 8,26,5 అయియున్నవి. శీతానగరము వ్యవస్థన భటులు తునికి నవంబరు 15 వ తేదీన జెల్లి శాలగు విభాగములగు విడిపోయిరి. ఒక భాగము కొండవోలో, కలరాతగిలినవారి సహాయార్థమేగిరి. అట్లు జరిగిన విశాళపరిమాణమును తెలిసికొనుటకు, రెండవది జెల్లిను. విగిలిన, మూడు శాలగు భాగములు, తునివలనందుండి, కలరా వ్యాధిచిన ప్రదేశములలో పనిజేసిరి. 14, మునికి చాలిన పని లేనందున, చాలితో 8 మంది శీతానగరము పనిజేయబడిరి. విగిలిన యిద్దరు తునితో 8 వ తేదీవరకు నుండిరి. వీరు అట్లు, విద్యమును పంచిపెట్టిరి; వైద్యసహాయముగూడజేసిరి. వస్త్రములగూడ వారే పంచిరి. పెద్దాపురపు తాలూకాయందున్న వ్యవస్థన నేనకులు, 26 లో 20 నష్టించిన గ్రామములలో, తగిన భోగట్టా తీసుకొనిరి.

వెల
8 అణాలు

వెల
అణాలు 8

ఆర్టిస్టు, ఫోటోగ్రాఫర్ & ప్రాసెస్ ప్రెకలర్ ఆపరేటర్ నగు ఎ. గోపాల్ నాయునిచే రచియింపబడినది ముద్రణాలయమునకు ఉపయోగించు

183 పుటలు గలది

47 చిత్రములు గలది

ప్రాసెస్ లైక్ బాకులను

1. ఫోటో తెలిసి క్యేమిరా యున్నవారికి ఫోటో పద్ధతితోను
2. ఫోటో తెలిసి క్యేమిరా లేనివారికి ప్లేయర్ టైప్ పద్ధతితోను
3. ఫోటో తెలియని చిత్ర కారునికి సిరాభేద ట్రాన్స్ ఫర్ పద్ధతితోను
4. ఫోటోయు చిత్ర లేఖనమును తెలియనివారికి లిఖించిన లేక ముద్రించిన చిత్ర ముచేత రివర్ సింగ్ పద్ధతితోను

సౌలభ్యముగా చేయదెలుపును.

చిరునామ:—ఎ. గోపాల్ నాయుడు, ఆర్టిస్టు. 18, రామానుజయ్యరు వీధి, సామూకాడుపేట, మద్రాసు.

వీరు వస్త్రములగూడ పంచిపెట్టిరి. రామచంద్రపురము తాలూకాలో నష్టించిన 5 గ్రామములలో బలభద్రపురమందు మాత్రము వస్త్రములు ప్రజలకు అవసరముండెను. వారికిని యిచ్చబడినది.

రామచంద్రపురములో 18 చీరలు, 25 దుప్పట్లు, పెద్దాపురములో 111 ధోవతులు, 146 చీరలు, 54 దుప్పట్లు 58 కిలీ చొక్కా గుడ్డ, గొల్లపూలులో 25 ధోవతులు, 50 చీరలు, 80 కిలీ చొక్కా గుడ్డ, తునిలో 872 చీరలు 646 దుప్పట్లు 60 కిలీ చొక్కా గుడ్డ యిచ్చబడినది.

ఇతర గ్రామములలో ప్రజలకు కావలసిన వస్తుపరికరములట్టిక తయారుచేయబడుచున్నది. వస్త్రములు ఖద్దరు, విల్లు, రెండుకలిపి యిచ్చబడుచున్నవి. గొప్పవారి సముఖముననే అన్నియు పంచిపెట్టబడుచున్నవి. కొంతవస్త్రము విగులగా దానిది తుని లోకలబోర్డువారికి యిచ్చివేసితిమి.

పితాపురము డివిజను పెద్దాపురము తాలూకాలలో ప్రజలు శీతానగలు, నువ్వుల విత్తనములను వైర్లు కాటుకు గాను యిచ్చమనిరి.

వాటిని తెచ్చుటకును, పంచిపెట్టుటకును సదుపాయములు జేయబడినవి. ఖర్చులు గ్రామములకు వెల్లి విత్తనములనమ్మి నందు వలనను, రైతులు కొంతవరకు సామర్థ్యము వాటిని కొననందువలనను, ఆవిషయమున మాయశ్రమములు భంగములయ్యెను.

ఇకనుండెనను, కావలసిన సహాయము చేయుటకు మేము కష్టపె యున్నాము.

కె. సూర్యనారాయణమూర్తి, అధ్యక్షులు.
సి. రామసోమయాజులు, ఉపాధ్యక్షులు.

దక్షిణ హైదరాబాదు (ఒక విలేఖరి)

ఖద్దరు హైదరాబాదు పురమున పెక్కు సంవత్సరములనుంచి ఖద్దరునియ నువసరముగలచే నట్టి అవసరమును నివారించేయుటకై భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీ ఆనుపేర నొక ఖాదీనిల యము సింకిల్దాబాదు జేమ్స్ స్టీటునందు యీ సంవత్సరము 6 వ డిసెంబరు తేదీన స్థాపించడముయినది.

ఈ భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీకి హైదరాబాదు నందు ప్రసిద్ధ నాయకులగు మ. రా. శ్రీ శ్రీవాసుడు నాయకుగారు (అధ్యక్షులు) సదరకంపెనీ సెక్రటరీ మ.రా.శ్రీ యాదగిరి ఆంజయ్య డి. యే. గారు సదరు కంపెనీ విద్యావంతుల చే యొక్కన ప్రవేశనీయముగా జరుపబడ నుద్దేశింపడ ముయినది.

ఈ కంపెనీయొక్క ముఖ్యోద్దేశము యేమనగా హైదరాబాదు రాష్ట్రమునందు కుద్ర ఖద్దరువస్త్రములు తయారు చేయించుటయు అందుమూలమున చేతివర్మిలను నూలుపడు కుట జేయుట మొదలగునవి ప్రోత్సహించుటకై యున్నది. ఇచ్చట తయారగు వస్త్రముల ధర చాలవరకు తగ్గియుండును. అందుచే ప్రజాసామాన్యము చాకడరకుల కొనగలుగుదురు. హైదరాబాదునందలి ఖద్దరుద్యమమున అఖిలభారత చర్మాసంఘమువారు యెట్టికోక్కత కల్పించుకొనకపోవుట విచారకరమైనసంగతి. కావున నిట్టి యుద్దేశములతో స్థాపించబడిన యీ భారత యిండిస్ట్రియల్ కంపెనీవారిని ప్రోత్సహించుచి వారికి తగిన సహాయముచేయుట హైదరాబాదువాస్తవ్యుల విధి యేగాక ప్రతి భారతీయుని విధియని వేలుచెప్ప సవసరములేదు.

నిజము ప్రభువుగారు మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువుగారు 15 డిసెంబరు శాదు ఖాదీపేటజిల్లా రైలుమార్గమున కలకత్తా నగరము వెళ్ళనున్నాడు. వీరు కలకత్తాలో రెండువారములందురని తెలియుచున్నది.

తీర్పు రైసభలు ఈసభలు కేవల విద్యావిషయకములైనను పోలీసువారు వీని నాపియిండిరి. ఇట్టివల మరల హోంసెక్రటరీగారిని ప్రార్థించగా వారు డైరెక్టురు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసువారి నాలో చించి ఎంతోకష్టముమీద సభల జరుపుటకు తాగిషు ఏర్పడగలవు.

జేకభావను పడద్రోయుడు హైదరాబాదు రాజ్యములోనివా రందరకు ఉర్దూను మాతృభాషగా అంగీకరించవలయుననియు తెనుగు, మహారాష్ట్రీయు కన్నడము అను మూడుదేశభాషలకు మాతృభాషలగాజేసి గౌరవించవలయుననియు అట్లుచేయనిచో నిజాంరాష్ట్రీయును వికృత ఏర్పడవాలను అని హైదరాబాదులోని రహురకచకా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కాంగ్రెసు కలకత్తా కాంగ్రెసుకు ఇచ్చుటనుండి శుభాదు 40 మంది ప్రతినిధులు వెళ్ళనున్నారు.

మద్రాసు

పందెములు

1928 - 29.

వింటర్ మీటింగ్

రేపటి దినము

శనివారం.

డిసెంబరు 15 వ తేది

5313

పరిశ్రమవిద్య

1528 పల్ల వీ. బసవేశ్వర సత్యము గోపావతి శిల్పా బోధుడు
మీ జ్యోతిషము యొక్క అనుభవము వారికి కలలూ, మనుషుల నడుమ నడిచి, భుజి
దీయూ సకలమును ముగించుచు మీ జ్యోతిషము యొక్క కైలుసేతు
వేలమలసియున్నావా! కేలుసేతును ముగించు యెడల గాగరంటి యొక్క
కైలుసగా! అనిన్నీ భక్తబాచలం వైపున కైలుసేతు బోధించువా
మనిన్నీ ఏలూరు నుండి యా తేక విడచివోలు నుండి వేయవల
యెనగా అది అనిగిసిలుచున్నాను! అనిగిసిన స్త్రీకు బోధ
వారు అత్తరి నుండి కోడేలకు కైలు వేయవలసివది అనిన్నీ
గాగరంటి యొక్కను అనిన్నీ విడచివోలు నుండి భక్తబాచలం వై
పున కైలు వేయవలసివది, అనిన్నీ తీర్మానించువాడు. ఇంత
రకు ఏమి జరిగిందన్నీ తెలియదు. ఏలూరువాడు ఏలూరు నుండి
భక్తబాచలం వైపున కైలు వేయవల అనవరతునిన్నీ ఏలూరు
జ్యోతిష ముఖ్యులగుటచే అనిన్నీ, కామవరపుకోట శాలాకా
న కి నుండి అనుభవముగా వుండును అనే సంగతులను
యొందులకే పేర్కొనగా ప్రసవరత్న అందోళన చేయుచున్న
సంగతి ప్రజలకు అందరికీ తెలిసినదేను.

ఇదివరలో, నిడదవోలు, భీమవరం, పాలకొల్లు నన్నా
పురం రైలుకే నన్నాపురం తాలూకాలోని చాలా గ్రామాలకున్నా
కున్నా, కణుపు తాలూకాలోని చాలా గ్రామాదులకున్నా
అందుబాటులో లేదు, గనుక ఏటివరి కోడేరుకుంచి, అక్టో
బి, తొడేపల్లిగూడెంమీదుగా భద్రాచలం వైపుకు రైలు వేసిన
నన్నాపురం, కణుపు, (నిడదవోలు లేక కామవరపురం) తా
లూకా వారలకే గాక తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని అందుబాటు
రం, రువోలు, తాలూకా శుభలకు కూడా అందుబాటులో
వుండి ఏకస్థి పక్కలు తెచ్చుకొనుటకున్నా జిల్లాలోని ధా
న్యము, కొబ్బరి వగైరా పక్కలు పంపుటకున్నా అనుకూల
ముగా వుండి గవర్నమెంటువారికి చాలా లాభించును. గ
నుక పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రసిడెంటుగారు జేరోక రెజల్యూ
షను జిల్లా బోర్డు మీటుంగుతో ప్యాను చేయించి గవర్నమెం
టుకు నివేదించ కోరుచున్నాను. మన జిల్లాలోని ప్రజలు కూ
డా ఏమాజేకమే అభిప్రాయమును మన జిల్లాలోని రెజినేలే
టివు కాకసిల్వ ద్వారా నివేదించుట వయంజనము, తరుణండా
టిను చక్కబడదు.

మన్నె సత్యనారాయణమూర్తి,
కొండమంచిలి,

ఈ సంఘము యొక్క సమావేశము 15 నవంబరు 28 న బెజవాడలో శ్రీ శత్రోధానక కాలిబాగుని అగేర్లగు పుంజులారి గుర్తావలసి భవనున నెల్లూరు కాలిబాగుల శ్రీ మామిళ్ళూరి శేంకటాంగయ్య ఎమ్మెస్సీ. వారి తత్వమున జనుప్రదక్షుగ జాపబడినది. అర్హతలు నిజమనపరీక్షల యవశ్యకతను గుర్తించు (పాక్ష స్వయం) గుర్తులు జక్కగ నుత్పన్నమి. ఈ సంఘమును చిట్టిగాన శ్రీ సరసి మామస్మృతి పాతలాకాల ప్రధానాచార్యును టిక్కను నుపయోగ వాదాచార్యులవాడు ఎమ్మెస్సీ. శ్రీ సరసి మామస్మృతి పాతలాకాల ప్రధానాచార్యును కలవరాది శేంకటాచార్యులుగాను ప్రధానాచార్యును అంగలూరి శ్రీనివాస తాతాచార్యులు సూరిశిల్పి న కామ్రులవారు సహాకార్యదక్షులుగాను నుటి యేడు వార్యునివ్యాపకపథ్యులుగాను ఎత్తుకొనబడిరి. ఈ సంఘముకొన్ని వార్ల కనవారేక మీ సంతోషము రాజుమహారాజు జనుత్తుల కావ్యంబుల జెను.

శ్రీ చాళికి సహస్రశతాను రాజమహేంద్రవరమున
జన్మపుటకు ఆహ్వానసంఘముతో యొక్కలు పంపినది. ఆహ్వాన
సంఘమునకు కొవ్వూరు నంపుకొరకాల ప్రధానాచార్యులగు
శ్రీ ఆచారవాది పాపచార్యులు ఎమ్. ఏ. నాథ అధ్యక్షులు
గాను శ్రీ గోడవర్తి శే.గో.చాచార్యులుగారు కార్యదర్శిగాను
పాటి యాదగురు పద్మలగాను నెమ్మకొనబడిరి. హాస్య నడ
ముగ గోడవర్తిజిల్లాలలో పండితు 1-0-0 కి తక్కువగానుండ
నిచ్చు పట్టపర్రును ఆహ్వానసంఘమున పథ్యులుగాఁ జేరవచ్చు
రు. కావున శ్రీ మండలమున పట్టభేద్రులు పేటనే పథ్యులుగాఁ
జేరి యాహ్వానసంఘమున కలఁగలిగి మహాసభను జయప్రదము
గా నెరిపేర గోరయిక్కును.

ఈ పంథాలో ద్వైతములు మున్నగువానిని గూర్చి విజ్ఞాపన
ముకటి యిచ్చుచుంచి, చిరునామాలు తెలిసికొనవలయు ఘట్ట
గ్రామములక బంధించునాము. అవ యందనివా నీక్షించి చిరునా
మాను చూసి తెలియజూపక గోరెదను.

పట్టిక ప్ర సోదకులందఱును త్వరతో సభ్యులుగాఁ జేరి
పంఖాభివృద్ధికి దోడ్పడుటకై ప్రార్థించుచున్నాము.

కలవపూడి వెంకటాచార్యులు విద్వాంస,
కార్యదక్ష్, రాజమహేంద్రవరము.

చేతివనలు శేర్మికావహికి ఆర్ బిన్సు, ఫోటో గ్రాఫర్
 (ఫ్రాన్స్ ట్రై) లో ఆటచేర్ నకు ఎన్. గోపాల్
 కామెంటి చే ననుభవంబును జిట్టి ప్రాసిన గ్రంథములు యందు
 పత్రిములు కుళల కువరెంగిందు రీతిర యందుబుచే నితనల
 సహాయము లేక శేర్మనమ్యును.

ఛాయాగ్రహణతంత్రము 1 భాగము: ఇందు ఫోటో
 జాలీయనువిదము, దేవలపేంకు రీలవింకు తదగు లున్నవి. నల రి
 అకాబం. డిటో 2 వ భాగము 1 న భాగమున ఆభ్యాసులకు
 కలియము లు. నిదాన (బ్రామెడె ఎఫ్ లాట్జ్, ప్లాటిన్ పైట్, విట్
 ఛోటో, చేతిగుడ్డుపై ఫోటో తీర్పులు, కంటికి కనబడక
 పండి కావలసిన కనబడునటుల చేయు వివిధతంత్రము
 లున్నవి. నల రి అకాబం.

విద్యార్థుని 1 వ భాగం:— తా'వా'మల చేయటం, ము, జాతీయ సేవలు, వ్రాసేటాట, పబ్లిక, నెట్టు, కబ్బున స్టాంపులు, ఎలెక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, బెక్, ఎలెక్ట్రిక్ ప్రెస్సు, లైటు, గిల్లు, ఎచ్చింగ్, సాఫ్ట్వేయర్లు, ఆగ్నిపుల్లలు, మనమే చేసేకొన చేర్చుట, కల కి అ. డిటా రెండవభాగం:— ఫోటోలపై కాపలు పెన సామానులు, ఎలెక్ట్రిక్ కనెక్టరులు, క్రుతి నెట్టెలు, రకం బారేపబ్బులు, వివిధ మైన నెట్టు, సేరాలు, పన్నీకు, అల్లక, బార్ని షులు, లైండింగుపనులు, ఇంకా అనేకవిధములైన పనులు వచ్చు. కల కి అచాంబు.

5288-1K89

చిరునామ: ఎక్స్. గోపాల్ నాయుడు, అగి.సు.

18. రామానుజయ్యగారు వీధికి పోవాలిగాయమే, మదరాసు

గాంధీ దేవుడు

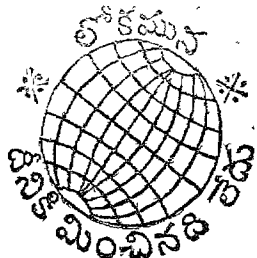
ధీవివస్తువుగలదినివిన కే. కృష్ణలక్ష్మి బతుకు ప్రాయములు
 రూ. 1-0-0. పై పరిశ్రమకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న ప్రాయము
 కాలమును తెలుపవలెను. పర్యవార్యములయందును జయము
 పొందుట "జయసంకీర్తన" తాముకు 1 కి రూ. 2-0-0 వి. వి.
 అవును. 0-4-0.

2598

కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరు జిల్లా

80 - సంచితములనుండియు ప్రసీద్ధిచందినది.

పణ్యం

రశ్మిము.

80-వ పర్యవసానము ముగియ ముద్రాక్షరములు తెలుసుట జరిగింది. జగత్సృష్టిబిజిన మా ఆపట వణ్ణుగం సశ్వమున వాడువారలకు ఆనందమును చేరుకదనమును కలగదనము జరుగదనము అంటికి తెలిసియే యున్నది. (వ్రతినను నూరులకొలది పాత్రికలు తపాలావ్యాపారముల వ్యాపారము పోవుచున్నది. సశ్వము శ్రేష్ఠతరమైనదిగా నుండుట చేతనే మా చిజ.టులకు నుండి రిపిచ్చి. ఉపయోగించువారలకు ఆనందమునిచ్చి హిందూదేశమునందంటున విక్రీ.లి కుర్చునున్నది. దివరకు వాడెవరైన మా వణ్ణుగం సశ్వమున తెల్పించి ఉపయోగించి ఆనందించుడు.

జరిమానా.	ద. అ. పే.	పోస్టులు	పోస్టాగెం	మొత్తం
	ర. అ. పే.	ర. అ. పే.	ర. అ. పే.	ర. అ. పే.
40	3-8-0	0-3-0	0-2-0	3-13-0
80	7-0-0	0-3-0	0-4-0	7- 7-0
120	10-8-0	0-3-0	0-4-0	10-15-0

డాక్టర్. ఆర్. డి. పరిమళేశ్వరమ్మ.

దీనిచే జబబు, ఒంటితనొప్పి, పొట్టు మొదలగు కంఠమనకు వైబిన 108 వ్యాధులు అతిస్వల్పముగా నశించును. మరియు ముక్కుపాడి యందు శుగంధ సత్వమును ఒకటి రెండు చిటికలువేసి, కలిపిన అంతయు శుభాననగా ఘోషము.

	ధర	వి. క్షయము	వి. క్షయము	మొ. క్షయము
	ర. అ. పై.	ర. అ. పై.	ర. అ. పై.	ర. అ. పై.
1-బు	0-4-0	0-4-0	0-1-0	0-9-0
2-బు	0-9-0	0-4-0	0-1-0	0-14-0
12-బు	2-4-0	0-8-0	0-1-0	2-13-0

[illegible]

అట్లు, సాంబశివస్థై, హౌడ్ క్లాస్సు, శాస్త్రబద్ధ పాఠ్యం అవసరమవుతుంది. (వాసిని, శేఖరికి సువర్ణరథం నుండియు ఆనందించుచు వచ్చుచున్న వశ్యమునీ వానిని చూచుచు, వానినిగూడ ఇష్టించుచు కొంచెమైనను మాగిచిలేదు.

శ్రీ. వి. రంగస్వామిఆచార్యర్ వర్తకుడు, బాపినపల్లి. నేను 12 సంవత్సరములనుండి అనుబంధముఖంపశ్యమును ఉపయోగించు చున్నాను, అది విగిలిన వశ్యములకంటె గూఢములను బాపనయందు (శ్రీమ.మొదటి) వాయుత్తిహారు.

ఏజంటు నిలావహణ:—టి, బంగారుబాగాడు, కళ్ళుబుచ్చుడు, చిన్నబాగు, కల్లాగు, వాకిలేటి, కుప్పయ్యూరు జవల్ మట్టియ, తెగారి, తిరుగుళ్ళ
చినుక్కూడు, జవల్ మర్రింటు, ఏలూరు, ఆదుర తూర్పువూళ్ళం అండుగు, రాజగుడి, ఎక్, గుప్పూ, మొయికోవోళ్ళ, చిన్నకొలి, క, ఆరవరూపుకూరు, ముచ్చా

కాపిహోలలు, విజయనగరం, హంపి నూతనకావయగారు, సిగ్గెరుక్కంటా, పయన్లోని వికాఖంటాకు, ఇతర ఆధిపత్యాలను ఏజంటు కంట్రోలు, ఇతరమే గ్రామీణ కరువుల కుడిన వికాఖంటా, కాపిహోలలు.

హెడ్ ఆఫీసు:—షణ్ముగం నశ్యము శంకెన విమిత్రుడే.

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః పంచమోధ్యాయః

పోస్తుబాక్సు నెం. 140, మ, దాసు.

కలకత్తా, డిసెంబరు 18:— ఈరోజు సామంతము
నెహ్రూ నివేదికను గూర్చి విచారించుటకు సభ జరిగెను. దీనికి
చంద్రపాల్ గారధ్యక్షుల వహించుచు యిట్లు నడిచెను:—
నివేదికయందలి కొన్ని విషయములలో భేదాభిప్రాయమున్నది.
కాని యానివేదిక అన్నిదృక్పథములకు సక్యత నొడబాటుకు
ను నిర్దిష్టపడినదని జ్ఞానముంచుకొనవలసియున్నది. (పదుత
నిధిగతులలో) యిన్ని ప్రార్థనలకి సక్యత నొడబాటుకు కింత
కంటే పునముగు వద్దతియించబోదు. దీనిలో రెండు విశేష
ములున్నవి. 1 అధివేశన ప్రతిపత్తి నొప్పుకొనునది 2 ముఖ
రిటి కమిషనరులకు ఎన్నికాధికారము అధివేశన ప్రతిపత్తి
పరచుకొన్న స్వాతంత్ర్యము కంటే నెహ్రూ ప్రముఖ
కాలము దినము నేను జనమార్గాల గూర్చి జూరు
కత్తును నడిపితిని యుండెడివాడిను. పంపాక్ష ప్రాధికారము
గడిచి యెప్పురితో సబంధములేక పోవుటకంటే లిప్తవాకుల
సోదరసమితితో సభ్యులగును విహించుట శ్రేయస్కరము.
రెండవది సాక్ష్యజరక ఎన్నికాధికారము. ఈవద్దటి నొప్పుకొనున
వివాదములన్నయు సమసిబోవును. అధివేశనసంబంధము
లని అల్పజనసంఖ్యక సభాసభలని అప్పుడు తొలగింపుచుండు
దు. ఈరెండు వద్దతుల నొప్పుకొనునదియిది యిది నొప్పు
కొన్నయిది సాధించినట్లే, అంగ నీతిముఖ సహాయములను
ముగడుకొని కలుగును. (అ) (కె) (స)

సకలపక్ష మహాసభాసంఘము

నివేదిక యొక్క అనుబంధము

వివిధ శిశువులకు నవరణలు

సకలపక్ష మహాసభా సంఘమువారి నివేదికయొక్క అనుబంధములను ప్రచురించబడినది. అవలంబిస్తే దీనిని శిశువులకు తోడ్పడే పరిణామముగా గాంచవచ్చును. అది యాక్రందించు పాఠకులకు పంపబడును.

సంఘమువారు

1. కార్యదర్శి సకలపక్ష మహాసభా సంఘమువారు వారి జాబు, సంఘమువారు మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయ సామములను ప్రత్యేకించి ప్రత్యేకముగా విశ్లేషించి విచారణపరిచి చర్చించి, నివేదికయొక్క శిశువులను పంజాబు హిందూవులను మహమ్మదీయములను కూడ ఒక్కొక్కటిగా ఆమోదించుట సంబంధపడిన విషయము. వంగరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన శిశువులను వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయములకు తక్కువ అక్రమముగాను హిందువుల తరపున జె. ఎం. నేమగు ప్రధానము అంగీకరించి, లక్నో పథయొక్క 6 వ తీర్మానమును పంజాబు ఒడంబడిక గురించి గలను, ఇక్కడ కొంత అవసరమగునట్లు నివేదికలో 3 క్లాజు ఎ. కేజి 128 నకు ఒక నిబంధన చేర్చబడినట్లున్నది. ఆ నిబంధన యాక్రందిత ప్రకారమున్నది.

“శిశువుగాని పంజాబునకు వచ్చియుండు అయిదు నుండి పదహారు ఏ సంవత్సరము సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గలించి పునరాలోచన గావించబడవలెనని గోరెనచో నట్లు చేయవచ్చును.”

ఈ ఒడంబడికను వంగరాష్ట్ర ముస్లిములవారు వంగరాష్ట్రముననున్న భిక్షాపక్షములతోను అంగీకరించి, ముస్లిము మొహమ్మదీయల యొక్క రాష్ట్రములను యీ ఒడంబడిక నంగీకరించినందువలన ముస్లిము మొహమ్మదీయ సామములకు ప్రత్యేకించు ప్రత్యేక పరిష్కారములను ప్రతిష్టాపన చేయునట్లును, పంజాబు హిందూ ముస్లిముల యొడంబడికను గూర్చి ప్రాతినిధ్యములను పట్టుకొని కొందరు మరెవరినైనా రాష్ట్రములందు గల కొందరు మహమ్మదీయములను అనుభవించి గతపరచుచున్నాడు. కాని పంజాబులో ముస్లిములకు కట్టబడియున్న జరిగిన మహమ్మదీయ పథవిధియును యీ యొడంబడికను ఆమోదించుచునే తీర్మానించిరి. అసంతృప్తిని జెందిన మహమ్మదీయములను నొక బహిరంగసభయైన జరుగవలెయుండలేదు. మేముగానిచిన శిశువులకు వ్యతిరేకముగా వారి యుద్దేశములను మాకు తెలిపియుండినచో వానిని గురించి మేము గమనించుచు యుండుము. కాని వారట్లు గావించక నేరున కవిమనువారి యెదుట సాంఘిక నియోజకవర్గముల గూర్చి సాక్ష్యమునుపడుచిరి. వారు కేంద్రకాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధులకు అధికారమునుపరచుకొన్నాడు. లా, ఆర్డరులు ప్రభుత్వధీనము క్రిందనే యుండవలెననుచున్నాడు. అట్టివారిని వారి మాటలను మేము విరాళించుటలో మాత్రమే మేమునుక లేదు. తదితర రాష్ట్రములందు గల మహమ్మదీయములగురించి వేరుగ జాలోచించ నవసరములేదు. వంగరాష్ట్ర మహమ్మదీయముల రాష్ట్ర మహమ్మదీయములతోను సంగీకరించినట్లే యూహించవచ్చును. వివర యీ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగాని ఆమోదము గాని యొక సభయైన ఆరాష్ట్రమున జరిగి యుండలేదు. అందుచేత మొహమ్మదీయ సామములకు ప్రత్యేకించు ప్రత్యేక పరిష్కారములను ప్రతిష్టాపన చేయునట్లు భావించవచ్చును.

2. గత సంవత్సరము 5 తేదీ థిర్తిలో జరిగిన యీ సంఘసభలో మొహమ్మదీయ సామములకు ప్రత్యేకించు విషయము గూర్చి మే మాతోచించి ప్రతిభాభిప్రాయములకు, ప్రజాభిప్రాయములకు అనుకూలముగ 4 క్లాజునకు యాక్రందించి నిబంధనను చేర్చిరి.

“ఏ సంఘమువారైనను కోరినయెడల నియమితములను వాటిపరచుట నీ ప్రత్యేక గురించి పునరాలోచన పంపవచ్చును” మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయల ఇతర రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయములకు ప్రస్తుతము తమకుగల సదుపాయములకు తెలియక నెహ్రూజీ జేతకములను గలవని చెప్పుచున్నాడు. కాని మేము మా నివేదికయందు ఏ సంఘమునకునైన కన్యకలను నిచ్చి యుండుటలేదు. మద్రాసు కాలింగు తీర్మానము ప్రకారము మహమ్మదీయములకు నిర్ణయించబడిన సామములకు సభ్యులను సామములకు పట్టికలో నిలువకూడదని తీర్మానమునకు మేము జేడికొని తీర్మానము లాధికమని వారు వాదన జాలోచించి తెలియగలదు.

(3) బొంబాయి రాజధానియందే మేము రాష్ట్రమును ప్రత్యేకించుటకు లక్నో పథమును తీర్మానించిరి. నెహ్రూజీ జేతకము

తీర్మానముగ బండించుచున్న సాకాశి, మహమ్మదీయములకు నిబంధించి తీర్మానము చేసిరి తెలియను.

(4) 7 క్లాజులో మొహమ్మదీయ అను పదము పారపూటన వినువలెను. దీనిని లక్నో పథము 12 వ తీర్మానములో సవరించిరి. అది యాక్రందించునగును.

“కల్చురేతర పరగణాలో మొహమ్మదీయము నూతనముగ ప్రత్యేకించబడు తదితర రాష్ట్రములకు భారతదేశ తదితర రాష్ట్రముల పరిపాలనాపద్ధతి నే పొందియుండవలెను.”

5. 4 క్లాజు (5) నకు యీ క్రిందినిబంధన చేర్చవలెను.

“మొహమ్మదీయములకు పాలనావిధులకు ప్రాథమిక పాఠశాల లందు వారి వారి కల్చురేతరములతోను విద్య గలుగవలెను.”

భావమును తీర్చిదిద్ద 4 క్లాజునకు యీ క్రింది నిబంధనకూడ చేర్చవలెను.

“కామ్యునిస్టులకు భావ హిందుస్తానీ అయియుండవలెను. అది జాగరణిలోగాని ఉద్యమాలలోగాని యుండవచ్చును. ఆంగ్ల భాషకూడ వాడుక కవితతో మొదలగునవి.”

“రాష్ట్రములలో ముఖ్యభాషయే ప్రభుత్వభాషయై యుండవలెను. హిందుస్తానీ ఆంగ్ల భాషల నుపయోగించవచ్చును.

6. కేంద్రకాసనసభలో మొహమ్మదీయములకు కాపాడుటకు 7 వ తీర్మానమునందలి 4/5 అనుదానికి బదులుగ 2/3 అని చేర్చబడెను.

మీద చెప్పబడినదానివలన మేము మహమ్మదీయముల కోరికలను నెరవేర్చుట కేంద్రమునందుండి తెలియగలదు.

కాని కేంద్రకాసనసభలో 1/3 ఎత్తుకు వారికి ప్రత్యేకించు విషయమున మేము వాస్తో సంగీకరించబడెను.

స్థానములను ప్రత్యేకించుటకు మేము ప్రయత్నించినచో మేములేదనిచేసిన నివేదికనంతయు మార్చవలెనని వచ్చును. అందుచేత ఆ పద్ధతికి మేము వ్యతిరేకముగనున్నాము. మొహమ్మదీయ రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయముల మహిళా క్షులనదారబుద్ధితో సంగీకరించవలెనని మేము కోరుచున్నాము.

సిక్కులు మా నివేదికను లక్నో తీర్మానములకూడ అంగీకరించునట్లు మేము చాల విచారించుచున్నాము. వారి విషయమున మేము జాగ్రత్త జాలోచించియున్నాము. ఇప్పటివారికిగల యేకత మా కోరికతోను సరియైనట్లు. అది మహమ్మదీయ మొహమ్మదీయ సామములకు రిజర్వేషన్లు లేదు. కాని దీని తొలగించినందువలన సిక్కులకు కలగలదని మేము నందలించు. మేము గావించిన సిఫార్సులు ప్రస్తుతము చేత పరిశీలించబడి చూచినయెడల స్వాధీనమైనట్లుగా తోచును. అట్టి రిజర్వేషన్లు వద్దని తాత్కాలికముగ నుండవలెనని మేము తొలగించబడును.

9 వ రెడ్డి మహాసభను అధ్యక్షుని యొక్క

కడప ఆస్థాన సంఘమువారి క్రింది విజ్ఞప్తి చేయుటకు సాహించుచున్నాము ఇతివరకు మీరు మహాసభాధ్యక్షుని సెక్రటరీయేట్లోనుండి సరియైన తేదీన యాక్రందించు పరిచినచో నొకరినెన్నుకొనుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

1. శ్రీయుతులు పింగళి వెంకటరామ రెడ్డి జూనియరు గారు ప్రాధానము.

2. ,, శివాన బహద్రులు యం. యల్. సి. గారు జిల్లా ప్రెసిడెంటు తరువెల్లి.

3. ,, శివాన బహద్రులు సి. వెంకట రంగారెడ్డిగారు దేవాదాయబోర్డు అధ్యక్షులు, మదరాసు.

4. ,, రావుబహద్రులు యం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి బి. ఏ. జూనియరు గారు జిల్లా ప్రెసిడెంటు చెంగల్పట్టు.

5. శ్రీయుతులు కే. శివారామిరెడ్డి యం. యల్. సి. గారు జిల్లా ప్రెసిడెంటు కడప.

6. ,, వల్లిడిపల్లిరెడ్డిగారు రెడ్డిరాజీ పత్రికా సంపాదకులు, రాయచోరు.

ఈ 9 వ మహాసభను శ్రీయుతులు సి. వి. రెడ్డి (జిల్లాజడ్జి టెంకూరు, గారివలనగాని బి. పుల్లారెడ్డి ఎం. ఏ. వి. సి. యల్. (మమరజాయింట్ల కల్వకు గారివలనగాని, ప్రాక. భింపజేయుటకూడ మంచిది మనవిచేయుచున్నాము.

నల్లమిల్లి తాతారెడ్డి. ద్వారంపూడి సూరారెడ్డి.

పూనా యువజనమహాసభ

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము నామోదించుట పూనా, డిసెంబరు 18:—విషయవర్గము సభలో స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును గూర్చి గంభీరముగా జరిగెను. ఈ చర్చలు భారత జాతీయ మహాసభా చరిత్రకు జ్ఞాపకము తెచ్చిరి.

మే 10 తారీఖు జాతీయవారము 1857 సంవత్సరమున జరిగిన భారత స్వాతంత్ర్య సోదా బును యొక్క చరిత్రగా మే 10 తారీఖు జాతీయవారముగా పరిగణించబడవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ప్రపంచయువకులకు సందేశము

నీచా, ఈజిప్టు, టర్కీ, పర్షియా, ఆమెరికా సెంటలగు దేశములందలి యువకులకు భారత యువకులు ప్రేమసందేశము పంపుటకు తీర్మానించబడినది. ఆ సభలోనున్న సోత్ ఎల్లుగారు ఆమెరికాదేశపు యువకుల సందేశమును భారత యువకులకు తెలియజేసిరి. పండితజనార్దణగారు సోత్ ఎల్లుగారికి భారత యువకులకు మన వందములను భారత యువజనోద్యమ కేసులను జాతీయము మాత్రమే నాక అంతర్జాతీయముకూడ నైయున్నదని తెలియజేసెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును భారతదేశముయొక్క ఆస్థానము, అది యెన్నడో లభించిన చాలునని తలచరాదు. తీర్మానము కోరుకొనెను.

ఈ తీర్మానమునకు చాలమంది వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించిరి. కాని అధిక సంఖ్యాకులే నామోదించబడినది. 483 అను కూలురును, 240 ప్రతిపాటురును ఉండిరి.

ఖిద్మతు ధారణ

యువకులందరూ తమకు ఖిద్మతి ధరించవలెనని తీర్మానము చేసిరి. తీర్మానము చర్చ జరిగెను. యువకులు ఆత్మత్యాగాయ తోనే తీర్మానము సంగీకరించిరి.

సైమన్ కమిషన్

సయిమన్ కమిషన్ సామగ్రిని తీర్మానము కొనసాగించవలెనని కోరుచు సయిమన్ కమిషన్ తోద్వేదిన వారిని సంఘమునండి వెలికించవలెనని తీర్మానించబడినది.

ఆంగ్ల వస్తుబహిష్కారము

సాధ్యమైనంతవరకు ఆంగ్ల వస్తువులకు బహిష్కరించవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

పోలీసు దుండగములు

ఇటీవల పోలీసులు చేయుచున్న దౌర్జన్యమును ఖండించుచు, పోలీసులచే చెప్పుని తిరిగివారికి వారికలుంబులకు ఉపాధుని తెలుపబడినది.

సాంఘిక సామరస్యము

యువకులు సాంఘిక సామరస్యమునకై ప్రయత్నించవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ఇతర తీర్మానములు

రాజకీయములందు యువకులు హెచ్చుగా చాల్చాడు యుండవలెనని, తీర్మానించబడినది. గ్రామపురస్థానము, విశేషించబడిన గ్రామములు, మూఢభావముల నిర్మూలించుట, విశేషించబడిన నిర్మాణము, ఆ నిబంధనములకు లోబడియు, రాజకీయ ఖయీలను విడుదలచేయుట మొదలగు వానిని గూర్చి తీర్మానములు చేయబడినవి.

అధ్యక్షుని యుద్ధోగముతో సభ ముగిసెను. (ఆ. ప్రెస్.)

కమలాక్షి

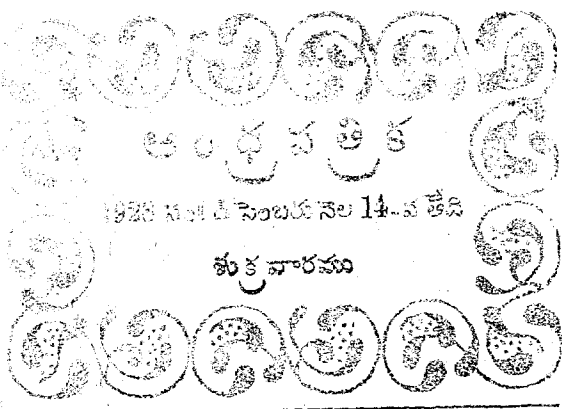
(విచిత్ర కథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకటేశ్వరుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థి, ఆకాలపు చదువునంధులు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపచార్యవహాసములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యేక మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7, కల్యాణేశ్వరి వీధి మదరాసు.

8-12-28. } ఆదివనలో పబ్లిసిటీ జడ్జి. | కాకినాడ. | కనీరెడ్డి సూర్యనారాయణ.

కోస్తా వ్యాపార చట్టము

శుక్రవారము

హాజీగారి కోస్తా వ్యాపార చట్టము వై ఇంచీ కేపు ప్రభువుగారు దాడి వెడలుటచే, బ్రిటీషు వర్తకులలో శ్రీవాంధోళన ప్రబలుట నహజము. ఇంచీ కేపు ప్రభువుగారు పేర్కొందిన నౌకాధిపతి, వీరి నౌకలు హిందూదేశ తీరమునకు తరుచుగ వచ్చి పోవుచుండును. కోస్తా వ్యాపారమును భారతీయ నౌకలకు ప్రత్యేకించుచో వీరి లాభములకు కొంత నష్టము గలుగును. అందుచే వీరు మండి పడుచున్నారు. వీరి బ్రిటీషుల గావించిన ప్రసంగములో కోస్తా వ్యాపార చట్టము శాసనముగలచో సామ్రాజ్య వాణిజ్యమునకు భంగము కలిగించుటయ్యగాక జాతుల అంతఃసఖ్యమునకు గూడ విఘాతము గలిగించునని, చెలిపిరి. సామ్రాజ్య వాణిజ్యమున బ్రిటీషు వాణిజ్యమే. హిందూదేశ వాణిజ్యము ఏమాత్ర మభివృద్ధిగాంచినను ఇంగ్లండు గడించుచున్న వివేరిత లాభములకు కొంతనష్టము గలుగును. అందుకని హిందూదేశ వ్యాపార మభివృద్ధి గాంచకుండ ఎంతకాలము ఓడదళయం దుండవలయును? హైందవ నౌక లెంతకాలము వెనుకబడి యుండవలెను? కోస్తా వ్యాపారమును నాగరిక దేశములు తమ నౌకలకు ప్రత్యేకించినవి. వాణిజ్య రక్షణ కిది ప్రధానసాధనము. హిందూదేశ ఖిట్టి సాధనము నవలంబించుట ఏల దోనముగనో తెలియదు. కోస్తా వ్యాపార చట్టము జాతుల అంతఃసఖ్యమునకు భంగము కలిగించుననుట కన్న ను వైచరిత్యము వేరుండదు. ఈ చట్టము ప్రపంచ దుర్దశకు కారణమని ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు చెలుపుటలో హేతు బుద్ధిని బాతుగ విడనాడు చున్నారు. ఆవేశ పూరితులగు చున్నారు.

ఇంతకు పూర్వము హైందవ వ్యాపారము బ్రిటీషు వ్యాపారపు పోటీవలన నడుగంటెను. హైందవ నౌకలకు తావులేకపోయెను. ఇంతకాలమునుండియు బ్రిటీషు వర్తకులు లాభము ననుభవించుచు, హిందూదేశ నష్టమునకు తోడ్పడియుండలేదా? హిందూదేశము తనకాళ్లపై తాను నిలువబడ నెంచినపుడు, వీరికింత ఆగ్రహము కలుగుట స్వార్థపరత్వము దప్పవేరగదా. హైందవ వ్యాపారాభివృద్ధి నే నహించివారు, హైందవ స్వహింసల నమును నహించగలరా? సర్ లల్లూభాయి శ్యామలదాసుగారు కరాచీలో నీడట్టముగూర్చి గావించిన ప్రసంగము, భావగర్భితమై యొప్పుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రేర్పరిచిన నలహాసంఘములో శ్యామలదాసుగారికి నభ్యుత్తు ముగియెను. సర్ ఆర్థురు ప్రూయ్ గారు చదిము నడింపుచు, బ్రిటీషు ఇండియా స్టీము గాలిగే ను కంపెనీ యుండగ మరియొకరా స్థానము సాక్రమింప

గూడదని, చెలిపిరట. దీని యర్థమేమి? బ్రిటీషు కంపెనీలే శాశ్వతముగ నిలిచియుండవలెను. హైందవ కంపెనీలు పోటీనలునగూడదు. వాణిజ్య రక్షణము బోలు చట్టముల నికమీద నిర్మించుట కవకాశములేకుండ శాసనము గావించవలయునని, యూరపియను వర్తకులు గోరుచుండ, ఇకముందెన్నడును గూడ హిందూదేశము తన వాణిజ్యమును తాను రక్షించుకొనగూడ దని తేలుచున్నది. యూరపియను వర్తకులు నలుపుచున్న గండ్ర గోళము జూచిన, హిందూదేశము సంపూర్ణ స్వహింసలము బడసినగాని, ఎట్టి యభివృద్ధి సాధ్యపడదని విదితము గాగలదు. బ్రిటీషు స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారు, సింధియాస్టీము నావిగేషను కంపెనీతో పోటీ నలుపుటకు తమరేట్లను తగ్గించుచున్నారు. బ్రిటీషు కంపెనీ ఇతర దేశములలో గూడ తిరుగుచుండును గాన, హిందూదేశమున గలిగిన నష్టమును భరింపగలదు. సింధియాకంపెనీ పడిపోయిన పిమ్మట, బ్రిటీషుకంపెనీ తనరేట్లను మరల పెంచగలదు. 100 కి 15 నుండి పదివరకు, బ్రిటీషు కంపెనీ తనరేట్లను తగ్గించెనని, శ్యామలదాసుగారు చెలిపిరి. సింధియాకంపెనీ నంపత్వరమునకు అయిదు లక్షల నష్టము పుచ్చుచున్నది. బ్రిటీషుకంపెనీ పోటీ కిది తాళజాల కున్నది. శ్యామలదాసుగారు చెలిపినటులు, హిందూదేశమునకు స్వంతవాణిజ్య నౌకాదళ ముండవలయును. ఇట్టి యవసరమును వాణిజ్యనౌకాదళ విచారణ సంఘమువారు ప్రతిపాదించియుండిరి. ఇందుల కనుగుణ్యమగు చట్టమును నిర్మింపగోరుట, విద్యము గాజాలదు. దేశమున కిది అత్యంతావసరమగు ఏర్పాటు. బ్రిటీషువర్తకులు కోస్తావ్యాపార చట్టమును నిరోధించుచో, హిందూదేశమునం దత్యంతనిరాశ గలుగును. అనంతృప్తి ప్రబలుచును. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి టిట్టి సిద్ధిని చెచ్చిపెట్టుటకు బూనుకొందురా? పూనుకొనుచో, వీరు హిందూదేశాభివృద్ధికి తీరనిభంగము కలిగించినవారగుదురు. ఇంగ్లండుకట్ల ఇదివరకే విశ్వాసము తగ్గుచున్నది. ఇట్టి చర్యలవలన, అయ్యది ఇంకను తగ్గకమానదు.

పోలీసు దౌర్జన్యము : సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభలో లక్నో పోలీసు దౌర్జన్యముగూర్చి చింతామణిగారు చెచ్చిన తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించుట బట్టి ప్రజలలో నెట్టి అనమ్మతి ప్రబలియున్నదో యూహింపవచ్చును. పంజాబు సంఘటనలవలె లక్నో సంఘటనలుగూడ హిందూదేశ దృష్టి నాకర్షించినవి. చింతామణిగారు చెలిపినటుల పరిపాలన కిది అవమానకరముగ నున్నది. లా ఆర్డరులను ముత్రులకు వశపరుపగూడదనియు శాసనసభవారికి వీనినిలోను గావించగూడదనియు అధికారులు గోరుటలో అర్థములేక పోలేదు. శాసనసభ కీ శాఖ బాధ్యత వహింపుచో పోలీసువారి చర్యలు ప్రజా ప్రతినిధుల పరిశీలనకు లోనగుచుండును. సైమను కమిషనువారు పోలీసు రక్షణతోగాని ఏప్రదేశమును ప్రవేశింపకున్నారు. వీరికొరకు గాను, పోలీసువారు నిర్బంధములకు బూనుచున్నారు. లా ఆర్డరు శాఖాధ్యక్షమును గ్రహించుటకు మూత్రము ప్రస్తుత పరిస్థితు లక్కరకు వచ్చుచున్నవి. లాహోరు

సంఘటనలకు బిమ్మట లాలా లజపతిరాయిగారు చనిపోవుటచే యంతటితో పోలీసు విజృంభణము నిలిచిపోవునని తలంచినవారి యూహలు వ్యర్థము లయ్యెను. లక్నోలో రెండు మార్లు పోలీసు దౌర్జన్యము కొనసాగెను. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలు నత్య విరుద్ధములనియు పండిత జభహరిలాల్ గారి ప్రకటనలనే యథార్థమని ప్రజలు భావించెదరనియు చింతామణిగారు స్పష్టపరచిరి. బహిష్కార ప్రదర్శనములలో పాల్గొనిన వారిపై ననే గాక పోలీసువారు తమ కటాక్షమును సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందు హాంమెంబరుగ బనిచేసిన మహమ్మదాబాదు రాజాగారిపై గూడ బరిపిరట. మహారాజాగారిని, వారి కుటుంబమువారిని అవమానించిరట. ఇందుకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములును, ఛాయాపటములును చింతామణిగారియొద్ద నున్నవి. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు ఎంత మొరలిడినను, పోలీసువారు విసలేదట. ఇంతకు పూర్వము వీరు లా-ఆర్డరు శాఖను నిర్వహించియుండిరి. ఇట్టివారికే దిక్కు లేనపుడు, తదితరుల గతి ఎటులుండునో యూహింపవచ్చును. మహమ్మదాబాదు రాజాగారు మహమ్మదీయులచేతనే గాక హిందూవులచేతను తదితర సంఘములవారి చేతను గూడ గౌరవింపబడుచుండిరి. వివిధ రాజకీయపక్షముల వారును వీరిని గౌరవించుచున్నారు. కాని, పోలీసు వారికి మూత్రము వీరు కొరగాని వారయిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి జెప్పినసమాధానము కడు నిస్సారముగ నున్నది. కమిషను సభ్యులపై ప్రజలు రాళ్లను విసరి రని జెప్పట, కేవల నిరాధారము. బొంబులు మున్నగు ఉపద్రవ ముండునని ప్రభుత్వమువారు భయపడి రనుట ఎంత వింతయో యూహింపవచ్చును. పోలీసు వారు ఇచ్చవచ్చినటుల పద్దించుచున్నను, ప్రజలు శాంతి వహించియుండుట బట్టి ప్రభుత్వకార్యదర్శి సమాధానము నిరాధారమని వ్యక్తమగుచున్నది. లక్నో సంఘటనములు కోచనీయము లయినను, అవి తప్పని సరియయ్యెనని, హాంమెంబరుగారు సమాధానముజెప్పిరి. అవి ఏల తప్పని సరియయ్యెనో వీరు చెలుపలేదు. ప్రభుత్వమువారికి తమ అతిథులగు సైమను కమిషనువారిని కాపాడుట విధియైనచో, ప్రజలను కాపాడుటగూడ విధియే యగుచున్నది. మహమ్మదాబాదు రాజాగారిని అవమానించు తలంపు ప్రభుత్వమునకు లేదనియు, రాజాగారు తిరిగిరాగనే ప్రధాన కార్యదర్శి వారియొద్దకుపోయి సందర్శములను వివరించుననియు, హాంమెంబరుగారు జెప్పిరిగాని, అవమానము జరిగినపిమ్మట ఇట్టి సమాధానములవలన నేమి లాభముండును? అసధికార సభ్యులొకరు గోరినటుల అధికార చర్యలగూర్చి నిష్పక్షపాతమగు బహిరంగ విచారణజరుగుట యవసరము. పోలీసు దౌర్జన్యమును సహించుటవలనను, దానికి ప్రేరూత పూయుటవలనను, ఎట్టి విశ్వాసము గుదురజాలదు. లా ఆర్డరు లనిన ఏవ గింపు కలుగుట కిట్టి చర్యలే కారణమగుచున్నవి. పోలీసువారిపై ప్రజలు రాలు రుద్దిరను వార్త అనత్యమని, పండిత గోవిందవల్లభ పంతులుగారు చెలిపిరి. బహిష్కారవాదులు పక్షపాతముతో బలికిరని నను, సహకారవాదియగు హబిబుల్లాగారి విమర్శ వమే పోలీసువారు నలిగిన అక్రమములను చాటుచున్నది. హబిబుల్లాగారు తాలూకాదార్లు, సైమను

నీమ తపాలా నోటిసు—కొలంబో చౌకా కురి
మనం బోవు తపాలా 15.12.24 లే. నాయుకలయ 6-22
గంటలకు జవరలు పోస్టా కునర్డు మాయబును.

విదేశవార్తలు

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము

గురువారమురాత్రి 8-15 గంటల ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిశం 14:—గురువారము రాత్రి 8-15 గంటల ప్రకటించి, సార్వభౌమని నీరసముగానున్నది, కొంచెము గుణము కన్పించుచున్నది. ఆయన ప్రకటనము కొంత నిశ్చలమైనది. నీరసముగానే యున్నది. చక్రము పాడైంది. కాని నాడి నిద్రాసముగానున్నది. కేంద్రవిక్రీయ అయిన 24 గంటలలోపుగ ఎక్కిత్రమాదము లేకుండుట వంటిది అయినను నీరసము ఎక్కువగా నుండుట వైద్యులకు, రాజనందరకు యెన్నవారిని భయముగ నే యున్నది. బాధను ఓర్చుకొని కై గల్గునకు భయపడెదమని నిశ్చయముగానున్నది.

లండన్, డిశం 18:—చిన్న సంభవభావ మేరగా కొంత సార్వభౌమని ఆరోగ్యము శుభ్రీకరముగ నున్నదని నేటి మధ్యాహ్నము చెబినది.

ఆధిపతి కేంద్రముగాయి కొడుకు ఆమెకా (జబలం ద) తరపున సానుభూతిని కూడిగాను తుదియాలముగ చెప్పిరి.

బోలివియా పెరుగ్వేతగవులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, డిశం 14 —కాలిఫోర్నియా బంపిన కలుగుకు బోలివియా తక్కువయు పెరుగ్వేత యనుచున్నది. పెరుగ్వేత పరమాధిపత్యము చెబుచున్నది. కాలిఫోర్నియా పరిమార్చు ముసవట్టి నూచనలను చెబుచున్నది.

ప్రభుత్వలభ-సంస్కరణములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జగ్జీ, డిశం 18:—క్లారెన్స్ ప్రభుని సంస్కరణ ములపట్లమును నేడు మరల పూర్వించిరి. క్లారెన్స్ ప్రభుని సంస్కరణములు ప్రభుత్వ మునకులకు బాగున్నవి. అన్ని విషయాలను తగిన ప్రాతినిధ్యము నీయవలెను. ప్రభుత్వలభని సమ్మతిని బడయు ఏర్పాటుల నింతవరకును చేయలేదు. ప్రభుత్వలభును సమ్మతమైన ఏర్పాటు ప్రజల ఆహవాదముగాను బడయవలెను. క్లారెన్స్ ప్రభుని ఏర్పాటులను పరిశీలించి చూచి సమంజసముగ తోచినది తీరింగు ప్రభువు చెబినది. ఆయన ప్రకారము వాటి సంగీకరించుట సాధ్యమనిరి. చాలమంది కన్న ర్వేటివులే ఎచ్చెదరిరి. ప్రాసార్తములు కేంద్రమునను ప్రకారము ఎన్నుకొన్నచో ఆ 150 లో చాలమంది ప్రభుత్వము కన్నర్యేటివులే ఎచ్చెదరిరి. ప్రభుత్వసభలో అన్ని రాష్ట్రము పక్షములను స్వాధీనముగ ప్రాతినిధ్యమునునటుల సమరణ చేయవలెనని న్యూటన్ ప్రభువు నూచించెను. క్లారెన్స్ ప్రభు నిరసనగా సంగీరించెను.

గ్రీకు ప్రభుత్వమునకు నిన్నయదయమున లండన్లో పూర్తి అయినది.

భారత దేశవ్యవహారము

సమిష్టిసాయిసంఘములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ప్రభుత్వ సభవారు భారతవ్యవహారములను పరిష్కరించు సమిష్టి స్థాయిసంఘమును నియమించిరి. అందు విడివిడిగా ప్రభుత్వ మెట్లకున్న ప్రభుత్వ హోరిస్, ల్యూసింగ్స్ ఆఫ్ ఫీల్డ్, ఇన్స్టిట్యూట్ హోరిస్, నపుకాన్ ప్రభుత్వము, కేడ్, మెన్జ్ అలివియక ప్రభుత్వము సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

బరోడా మురారాజు, పంపగరురాజు, అగాఖాజగార్లు గురువారమునాడు రాజపుతానా సాలో బయలుదేరిరి.

విదేశవార్తలు, వెర్నెజైల్ కామిడియన్ లు పేరొందిన జి. హెచ్. నిరన్నగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు 5428 15-12-28 తేది శనివారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు వాల్టాక్స్ తియేటరునందు (పత్తవాత నాటకశాల).

శ్రీ కృష్ణ పారిజాత నాటకమును 13-12-28 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5 గం 30 నిమిషములకు

శివజిలంధర నాటకమును ప్రదర్శింతురు. ప్రజాదరమును చూడగలదులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కల్పాక్షర

కన్నర్యేటివులు రాబోవు ఎన్నికలలో ఓడిపోయెదరు

రోధర్మియకు ప్రభుని నవాలు

లండన్, డిశం 18:—రాబోవు ఎన్నికలలో కన్నర్యేటివులు తీవ్రముగ ఓడిపోవురని రోధర్మియకు ప్రభువు చెబుచున్నది. చూడముగాక మేము ఓడిపోయిపుడవి ఎర్ యిన్నా హిక్కుగాను పండుకేరి. ప్రభుత్వముగారి విధానము ఏదాత్రము (జబల కనుకూలముగ లేకపోవుటచే ఓడిమి తప్పదనుచున్నాడు.

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము బాగులేదని వి విల్లింగ్స్ ప్రభువు మ్యులేక్ ప్రయోజనము మానుకొనెను. ఆస్ట్రేలియా ప్రజలుగూడ విచారించుచున్నారు.

1927 సామ్రాజ్య వ్యవసాయ పరిశోధకసభా తీర్మానములను అమలులో తెట్టుటకు ఏర్పాటుల వాతొలిచుచున్నారు.

క్రాంతిగా ప్రారంభమైన బ్రిటిషియా వార్తాపత్రికను పర్యవ్యక్తియుగ వ్యవహారమునందు బిల్కెట్ హెతు ప్రభువే జరిపించెను. ఇది యొక వారపత్రిక.

సంసాధాధ్యక్షుల లండను సార్వభౌమనిపట్ల ఆచుచల స్వావిభక్తితో నున్నారని కమ్యూను విలియంసుగాను ఇంగ్లండులో క్యాన్సటక్ హాలునం దుపర్యకించిరి.

కర్ణాటకప్రభు 19 డిశంబరునందు బయలుదేరినా.

సామ్రాజ్యవ్యవసాయపరిశోధనకు ఇంగ్లండులో జరిపెదరు.

సామ్రాజ్యపర జనగులేనీ ఎన్నుకొని నిర్ణయమునాతరు.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 40/1928

పెట్టివనదులు:—(1) పీకపాటి పేరయ్య కొమాడదు ముల్కాపూర్, వయస్సు 65 సం॥ లు (బాహ్యుగతులం) భూస్వామి.

(2) పెరికల తాకయ్యగారి కొమాడదు పెంకటస్వామి, వయస్సు 42 సం॥ లు కమ్మకులం వ్యవసాయ జీవనం

(3) తమ్మవరం రావలింగయ్యగారి కొమాడదు పెంకట ముల్కారావు, వయస్సు 87 సం॥ లు వైష్ణవబాహ్యుగతులం భూస్వామిలు

(4) పీకపాటి పెంకటయ్యగారు కొమాడదు ముల్కారావు వయస్సు 89 సం॥ లు (బాహ్యుగతులం) కరనడి నివాసములు.

రెస్ట్రాన్ డెంటు:—చాకా అబ్బిరెడ్డి, మిరి కొండకు.

పైన తెలుపబడిన పెట్టివనదాడులు 1920 సం॥ రం 5 వ ఆక్టులోని 80 సెక్షను సనసరించి ఈ కోర్టువారిచే 1-12-28 తేదీన బారిచేయబడిన ఉత్తర్వు సనసరించి ఇన్ సా ర్వేట్టుగా తీర్చారించబడినా న్నారు. ఋణదారులు వారి వాక్కులను గుంటూరు, అఖీషియల్ రికింగుగారి పయత్నము ఋణాపు పరచుకొననలెను.

విడుదలకాలము 1-12-28 తేదీ నుండి 1 సం॥ రకు వరకును.

జో-కోర్టు,కాట్ట, సి. వరదరాజులు పంతులు, 8-12-28. అడిననల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

వాతావరణసీతి 1928 సం దిసెంబరునెల 14 తేది శుక్రవారము

ఉష్ణోగ్రాదులు	ఉష్ణోగ్రాదులు	ఉష్ణోగ్రాదులు	ఉష్ణోగ్రాదులు	ఉష్ణోగ్రాదులు	ఉష్ణోగ్రాదులు
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	88	61	...	14.8	+ 2.8
విశాఖపట్నం	50	68	...	25.1	+ 18.5
కాకినాడ	51	65	...	18.9	+ 0.1
నందివల్లిపూడి	51	66	...	14.0	- 0.8
కర్నూలు	88	59	...	8.0	+ 1.7
బళ్లారి	52	63	...	4.1	- 2.1
అనంతపూర్	8.4	- 2.7
కడప	88	62	...	7.4	- 1.7
నెల్లూరు	54	67	...	16.2	- 4.9
మద్రాసు	88	67	...	27.7	- 1.8
కడలూరు	82	69	...	69.8	+ 9.8
సీలము	88	62	...	8.3	- 2.5
కోయంబూరు	81	61	...	8.8	- 2.1
తిరుచనాపల్లి	86	69	...	14.6	+ 1.0
నాగపట్నం	88	72	...	45.8	+ 12.5
మధుర	85	69	...	18.1	- 0.4
సాంబల్	82	77	...	26.5	+ 1.8
పాళకొట్	11.8	- 8.9
తిరువేండూరు	82	78	...	22.0	+ 8.4
కొచ్చిక్	87	72	...	27.8	+ 7.0
కాళికట్టు	90	69	...	17.9	+ 1.9
మంగళూరు	83	69	...	14.5	+ 8.7
చెంగునూరు	78	57	...	17.1	+ 8.1
మిరకూర	71	56	...	9.8	- 2.5
కొడైకనాల్	61	46	...	29.4	+ 8.8
పూనూర్	62	41	...	41.8	...

పర్వతములు:—మచిలీపట్నములో ఆకాశము నిగ్గులు ముగియున్నది. తీవ్రోష్ణస్థితి మాములుగనున్నది.

డెక్కె:—పగటివేడిమి 8 ఋతుకు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో ముల్కా దట్టముగా యున్నది. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వి. పి. నారాయణలియ్యర్లు, సహాయ వాతావరణవ్యాప్తి శాఖ.

సంఘ బహిష్కారము

ఈక్రింది తండ్రివార్ల పండిత మాలిలాల వల్లూగారి వద్దనుండి దక్షిణభారత లిజరలు ఫెడరేషను కార్యదర్శిచేరినది:

తండ్రివార్ల యేడియను చేరియండలేడు, కాని, సంఘ బహిష్కారముగూర్చి వార్తాపత్రికలలో గావించబడిన ప్రకటనలను చూచి, కాంగ్రెసు నిర్మాణముగూర్చి తీర్మానము చేసినను కమిషనులో మాకార నియమము కాననసభ్యులకు మాత్రమే వర్తింతునగాని, కమిషనులో సహకారమునందు యాత్మసంఘములకు వర్తింతు. సంఘబహిష్కారము వాస్తవికముగానె యిది. ప్రస్తుతము అమలులో లేదు. మీ ఫెడరేషను కన్వెన్షను సమావేశమునకు హాజరునని దలచెదను. (శ్రీ శేతు)

లక్ష్మీ పోలీసు దండగములు

శాసనసభవారీచే ఖండించబడుట

చింతామణిగారి తీర్మానము నిస్సందేహముగ నంగీకరింపబడుట

మహమ్మదాబాదు రాజాగారికి అవమానము ప్రభుత్వమువారు తుమాకదాచెల్పుట

లక్ష్మీ, దిశం 18:— సమస్త కర్తవ్యముల కాసంపద్యము లక్ష్మీ త్రములు ముగియనే రాజీ బి సీతారాముగారు సభాధ్యక్షులు సార్యభూమి ఆస్వస్థులగుట వలన వారి ఆయురారోగ్యభివృద్ధిగోరుచు ప్రార్థనలు చేసి సార్యభూమి కుటుంబమునకు సందేశముపంపలేనని తీర్మానము ప్రతిపాదించగ అంగీకరించబడినది.

జి. అర్. లాంబర్డుగారు సభాసాయకులు ఆధికపక్షము తరువాత లేచి కాసనసభ్యులగు రాజాశంకుదయాలుగారి కు రణమనకును, బాతీయ సాయకులగు లాలా లజపతిరాయగారి కు రణమనకును విచారముచేయు లాలాజీగూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:— లాలాజీ రణమనకు యావద్భారతదేశము నగడుటగాంచి వారు బాతీయ సాయకుడుగ సంపాదించిన ఘనత తేలగుకొనగల్గిరి. బాతీయ సాయకునియొడ భారతీయులందఱు ఏకగ్రీవముగ జూపిన భక్తి శ్రేష్ఠ మత్సర్యభూతము. ఇత్యుః భారతీయుల నుగూఢ సంబంధము నెలిచుచున్న ను. ఇం దు ప ల న జనులెల్లరు ఒకేవృత్తి గలిగియున్నారనియు, దేశమునకు సేవచేసినవో దేశీయులెంతయు కృతజ్ఞులై యుండుననియు, యావజ్జల ఉత్సాహముందులన ఆధికమై చెదవారిసామలను తగురీతి నింకగలుగుట, వివిధతన సాయపడుట లాంబర్డుగారి అభిప్రాయములలో నేర్పరించిరి.

అడ్డర్న మొట్టుతీర్మానము

లక్ష్మీలో పోలీసువారు నవంబరు 28, 29, 30 దిశం బున రి లేదీలందు కాంతియుతులగు ప్రజల కొట్టుటనుగూర్చి వారి చర్యకు నిరసించి చర్యించుటకై బి. య. చింతామణిగారు అనుమతిగోరినది అభ్యుత్తుకు ప్రకటించి సాయంకాలము 4 గ. చర్య జరుగునట్లు నిర్ణయించెను.

నేడు లాంబర్డుగారు బిల్లు చర్యింపబడవలసియున్నను చింతామణిగారి ప్రతిపాదనయందే పక్ష్యతెత్తుకు శ్రద్ధనహించిరి. చర్య సగ 4 గ. ప్రారంభమై రెండుగంటలనేపు జరిగెను. ప్రేక్షకు లక్కడికడుగవచ్చిరి.

చింతామణిగారు

తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు యిట్లు పన్నునందిరి. నైమకుమిమనవారు లక్ష్మీపచ్చినపుడు యిట్లు జరిగిన యాదం తము యావద్భారత దేశవృద్ధిని ఆకర్షించెను. అందరిచే గర్వింపబడినది. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు నైమకు కమిషను యెదుట సాక్ష్యముతో పోలీసువారిపై కాసనసభల కధికార ముండరాదని యెదుడుకెప్పిరో యిప్పుడు విశేషమైనది. భారత దేశ భూమి అభ్యుదయమును నిర్ణయంప నియమించబడిన విచారణకర్తలు భారతదేశముందే యెదురుకొనియోనను ప్రజలయెదుట బతుకుట నెరచు దొంగలవలె జంట పోలీసువారి కావలా లేనిది పోలీసులందుల కోచనియను. లాహోరులో పోలీసు వారు సాయకులను బాదుట తరువాత లజపతిరాయగారు చనిపోవుటకట్టి ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిలేయ్యకొని పోలీసు వారిదుండగముల కదు పెట్టెదరని భావించబడినది. కాని అట్లు జరుగలేదు. లక్ష్మీలో నేమిజరిగినదియు యెల్ల తెలిసినదే. నిష్పక్షపాతముగ వార్త ప్రచారకసంఘములు చెలిపియున్నవి. ప్రతికల ప్రత్యేకవిశేషములు చెలిపియున్నాడు. బహిష్కార ముందగు పాల్గొని అసందర్భమున అచ్చటనున్న పెద్దలుగూడ ప్రకటించిరి.

ఇ. వ. ని. కా ద ని ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి చేటు రెండు ప్రకటనలు గావించబడినవి. ఇతివంబులకన్న గొప్పజూచెను. తనపోలీసువారు దేశీయవంటివారినియు యెన్నడు తప్పుజేయరనియు చేయజాలరనియు చెప్పసాగిరి.

నేను రాజీయములందు పండిత జనమాలిలగుగారితో నన్నివిషయములందు, యోగిభింపవచ్చును, అయినవః యెడ నాకెంలేని గౌరవముగలుగు. పండిత జనమాలిలగుగారు ఉత్తమ గుణగుడు, బహువాద్దవాడు. పండిత జనమాలిలగు గోవిందల్లభి పంతుగార్లు చెప్పినది బాదని ప్రభుత్వ ప్రకటన నమ్మిడివారి వర్తన మందరు. లక్ష్మీలో రెండువారములవరకు స్వాతంత్ర్య పాలనయే లేకుం జెన నుట నిస్సం దేహము. బహిష్కార ఉత్సవమునందు పాల్గొనిన వారిలో చేయిచేసినా నుటలో పోలీసు పాడు సంత్సృప్తి చెందలేదు. ఇతివంబు హామీ మొదలుగనుండిన మహమ్మదాబాదు మహారాజాగారు కె. జి. ఎస్. వి. గారేగూడ యిట్లు

జరిగెను. ఆరెండుపందర్బములందు మహారాజా వారువనాకటిల వీరులును పోలీసువారి నిర్బంధమునందుంచబడినది దశాపుజేయుటకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ఫోటోలును నావద్దగలవు. ఈ మహారాజావారే మూడేండ్లక్రిందలయారాప్తయినందున స్వాతంత్ర్యపాలనకు కాంతి సంతకము అధికాయలుగా నుండిరి. వారెంత మందన్నను యీ అవమానము తప్పింకకాదు నల్ల కోలువాడగుట చేతను ధర్మమాలోచించినందుకు శాస్త్రీజరిగెను. ప్రస్తుత పు హామీ మొదలుగారు, తన పదవియందే యితివరకును ఉద్యోగి యిట్లవమానపడుచుండుట ఊహకముల స్వాతంత్ర్య? హిందువులు మహమ్మదీయులు, అలివారులు విశివారులు లందరిచే సమానగౌరవముతో మాడబడుచున్న మహారాజాగారి అభిప్రాయములనే ప్రధాన కార్యదర్శిగారు సమాంశభావారా!

ప్రభుత్వమువారి జబాబు

ప్రధానకార్యదర్శి జనరల్ జగదీశ ప్రసాదుగారు (పతి కూతురుగ మూట్టుచును, లక్ష్మీయందలి పోలీసువారి చర్య స్వాతంత్ర్యముయందా, అవధరమైనదా కాకాయని ఆలోచింపవలసి యున్నది. నవం 28 లేదిన ఊరేగింపునకు లైసెన్సు ఒకగబడి ను. కాని అందు నిర్ణయించబడిన మార్గము తప్పి నవదుటచే నిరాకరింపబడినది. 24, 26 లేదిన ఊరేగింపులు నిర్ణయము ల ప్రకారము నడచెను. 28 లేదిన ఉత్సవము వర్తమానుల సత్కరమించుటచే బలంబుగ చెదగొట్టులనిపించెను. 29 లేదిన లైసెన్సు కోర్సునకోరి నందున పోలీసువారిచే చర్యలు గడంగి. 30 వ లేదిన వర్తమానుల ప్రకారము నడచుకొనబడుట జరిగెను. నిరాకరించిరి. పోలీసువారి సందర్భమున కతివ చర్యలు గడంగి కాంతి సంతకంపవలెను లేదా ఊరకొనవలెను. ఊరకొన్నచో కమిషను సభ్యులచేత రాకుండుటకు ఒకవంట మోటారుల కపోయి ఉకలిగెను. మహమ్మదాబాదు రైల్వేస్టాంబు ప్రమాదము గూడ నైమకు కమిషనును పంపింపినదేమని ప్రభుత్వము వారి నమ్మకము. కావున పోలీసువారి ఖర్చుసర్వీస్.

దిశంబరు 5 లేదిన జరిగినవారినిగూర్చి కోర్టులో కేసు కావచ్చుడిగావున యిప్పుడేమియు చెప్పరాదనిరి.

పండిత ఇక్బలు సారాయుగారు 28 లేదిన జరిగిన కథ చెప్పుచు ప్రభుత్వ ప్రకటన లసత్యములనిరి.

పాల్గొన్న గ్రంథి, కాన్పుయలందు పోలీసువారిట్లు తమలాటిలము మాతకపోయినందులన యెన్ని బాంబులు వదిలవని యడిగిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ గొయ్యి తామే త్రుళికొనుచున్నారనిరి.

మహమ్మదాబాదు రాజాగారిని తుమాకదాగోరుట

హామీ మొదలు చాటిరాయి నవాబుగారు బులుచెప్పుచు పోలీసువారిచర్య విచారముచేయును అత్యవసరమనిరి. తమ కలిగుంజగ వచ్చిన కమిషనువారికి హామీలుగకండ కాపాడుట ప్రభుత్వకర్తవలెననిరి. మహమ్మదాబాదు రాజాగారి నవమానించుట కేమి యుద్దేశమున లేదనియు లక్ష్మీ డిప్యూటీకమిషనురుగారు పోలీసువారి తుమాకదాగోరియందేరనియు మహారాజావారు లక్ష్మీరాగానే ప్రధానకార్యదర్శివారి స్వయముగ అంతయు బోధపరచుననిరి.

నవాబువాడ ఇకదారి భానుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారణ సలునవలసి యున్నదనియు కాంతిసంతకము యెంతవిధియై ప్రభావేచ్ఛాసంరక్షణనిధిగూడ ప్రభుత్వమువారిచేత గలదనియు చెప్పిరి.

గోవిందపల్లభిమంతులుగారు, స్వరాజ్యపక్ష సాయకులు ప్రభుత్వ ప్రకటనల ప్రతివిషయమును వేరువేరుగఖండించి అందు సత్యము తప్ప తక్కినదంతయు గలదనియు, 28 లేదిన బహిష్కారములను బలపరచుటకు పోలీసువారు అకారణముగ చెదగొట్టుటచేగారి వారు రాష్ట్రమన్నిన మాట అసత్యముని చెలిపిరి.

సైమునుకు విందుజేసినవారు ప్రతికూలముగదిరుగుట

ఎస్. ఎస్. పాటియ్యగారు నైమకుకమిషనారికి తాను విందొసంగిన బావాకావారనియు, సాక్ష్యముగూడ ఒసంగి యుంటినియు, అందుము 30 లేదిన దిశంబరు 5 లేదిన పోలీసువారి చర్యలను సమర్థులవనాలనియు చెలిపిరి. పోలీసువారు బహిష్కారములకు యెన్నియైనను పట్టు వేదములు చాల దూరముగారు వారికి నిష్పృహియజనునను. మరలివారు ప్రజ్ఞిలారు పో ప్రజలగూడ నిర్మాణముగ బాదుట ఉన్నా

యము. మహారాజాగారి నవమానపరచుట విషయముగూడ, భారతీయులే హామీమొదలుగారు ప్రధాన కార్యదర్శిగానుండియు యిట్టి చర్య తప్పింపలేకున్నచో వారు లాజీమానియుట మంచిది. ఈ రాష్ట్రములో క్ల గొప్ప గౌరవనీ యముగల కుటుంబములోని అభిలభారత సాయకులపై దౌర్జన్యముచేర్చి పోలీసు ఉద్యోగిని నాటనే పిలిపించి కేషింప నలేను.

తీర్మాన మంగీకరించబడుట

తీర్మానము పట్టునకు చెల్లుగ ప్రభుత్వమువారు పట్టు లెక్కింపమని కోర నవసరములేకయే ఆమోదించబడినది. (అ. ప్రె.)

భారతీకీర్తనలను బహిష్కరించుట

చెన్నపురి దొరతనమువారి చర్య

గాంధీమహాత్ముని విమర్శ

ప్రజ్ఞాదేవియగు స్వర్ణయ భారతీకీర్తనలను చెన్నపురి దొరతనమువారిచే నెలవలనే విశేషమహిమగలిగి, ఆకీర్తనల భావంతరికరమున మొదటిభాగమును నే నీ పంచికలో (18-12-28 ని నెలవదిదిన ఎంబయిండియా వత్తర 50 వ పంచిక) ప్రకటించితిని. ఇర్పా దొరతనమువారి సహజ - సలహాఅనుకంబే ఆ జ్ఞానముయే స్వాతంత్ర్యము. ఆ ప్రకారమే చెన్నపురిదొరతనము వారి గ్రంథములు విశేషములగునని. బర్పాదొరతనమువారు వీరిని విశేషములగునటకు కారణము ఆదొరతనమువారు చేసిన ఉత్తమతేగాని స్వాతంత్ర్యమునందు దొడంగబడిన తీర్పుకాదు. ఈ గ్రంథము 80 నిండ్లముడి ప్రచారమునకు నున్నది. వీరిని పాఠశాలలలో విశేషముగ్రంథముగా నేర్పరుచుట గూర్చి చెన్నపురి దొరతనమువారి విద్యాకాళివా రాలోచించుచున్నారని చెన్నపురి హైకోర్టులో నొసగబడిన సాక్ష్యములన విడితమైనది. “ఈ గ్రంథముల భారతదేశమునందు దర్శి రాష్ట్రముల దొరతనమువారు విశేషములగునవలెను.” అని బర్పాదొరతనమువారి ప్రకటనలోనున్నది. ఇట్టి ఉత్తక్యల నొసగటకు రాష్ట్రీయ దొరతనమున కధికార ముండునని నేనెప్పుడును వియుండలేదుగాని మనకాలములో ననియును సంభవముగానే కనబడుచున్నది.

మంత్రి అనహాయసిద్ధి

ఈ విషయము విద్యాకాళివామంత్రికి చెందినదేగాని కాసన సభలవలెనే మంత్రిపదవులనుగూడ ప్రహసన ప్రాయములే యను విషయము దినపత్రికల ముఖంబు పుష్టమునకునే యున్నది. సర్వాధికారములను గలిగియున్న నిజాంయ్యమువారి ఉత్తక్యలను నమోదుచేయుటయే మంత్రిలకర్తవ్యమైయున్నది. కాన మంత్రియను గుమస్తాలతో సమానులుగానేయున్నాడు. కాన సకల ప్రజలచే నామోదింపబడిన యీ గ్రంథములను దొరతనమువారు విశేషములగునట్లు చేయగల శక్తి మంత్రికిలేకపోయెను. ఈ గ్రంథములను విశేషములగునవలెనని దీనిని గూర్చి మంత్రి కేమియును తెలియదు. విశేష మంత్రిచే సంతకము చేయించుకొనినను విషయము బట్టిదని వారితకి తెలిపలేదు. క్రమముగా నీవిషయము ప్రజలకు తెలియవచ్చినది.

చెన్నపురిలో హిందీప్రచార కార్యాలయమున కార్యనిర్వాహకులలో నొకరుగ పండిత సారవరకర్పూరే అసహాయము భారతి భార్యపక్షమున యీ గ్రంథములను ప్రకటింకను గాన దొరతనమువారు వీరిని విశేషములగునవలెనను విన్నవండుటకపోయెను. అతడు దీనిని కోతుల కెగించెను. చెన్నపురి కాసనసభవారుగూడ దీనినిగూర్చి చచ్చించి ప్రభుత్వమువారి చర్యలను నిరసించిరి. ఇదిలక్షమగుచర్యగావునదానిని రద్దు పరుకవలెనని వారి వాక శర్య గాదు చెన్నపురి హైకోర్టులో గూడ పిటిషను పెట్టిరి. ఈ అజ్ఞ రద్దుచేయబడును. గ్రంథములు మరల నిచ్చిజేయబడును. దీనిరాలను భారతి భార్యకు దొరతనమువారు ధనసహాయము చేయుదురని వాగానముగనుట హరిహర శర్మగారి పిటిషనును రద్దుపరచుకొనెను. దొరతనమువారి కను యేమియును చేయలేదు. దొరతనమువారు త్వంత్రము వాగ్దానమును నెరవేర్చెదరని నమ్మచున్నాడు. చెన్నపురి దొరతనమువారి చట్టి కలిహోరును నొసగనను తొంగిపోయెను. బర్పాదొరతనమువారికి విధేయులై చెన్నపురి దొరతనమువారుగూడ ఇట్లు చేయుటచే ప్రజలలో కలిగిన అభివ్యాసముగూడ తొలగును అని కాంధీ మహాత్ముని ప్రాసన స్వాగతమున్న 1^వ లేదిన నెలవదిదిన ఎంబయిండియాలో ప్రకటించబడినది.

జనాధిక సమస్యపరిష్కారము

స్వామయూర్తి వేపా రామేశం పంతులుగారి యువస్వామ్యము

స్వామయూర్తి వేపా రామేశం పంతులుగారు నివృత్తి పాఠశాలను చెన్నపురి క్రైస్తవ యజమానశాఖ వద్దనుంచి "ప్రపంచమందిరి జనాభాసమస్య" యను విషయమునుగూర్చి ఉపన్యాసము గావించి, ఉపన్యాసముల ప్రపంచమందిరి జన సంఖ్య వివరణలను బోధించునట్లు వృద్ధియగుచున్నది. జనాభా లెక్కలములముగా రుజువుపరచి, జనసంఖ్యతో బాటు పరిపూర్ణముగ ఆవరణదాగములు, మానవులకు కలయు తగినర జీవనసౌఖ్యము లభింపగలదుట లేదనియు దృష్టాంతపూర్వకముగ వివరించిరి. భారతదేశమును ప్రస్తుతము ప్రతియొక్క, మతకలహములు, సాంఘిక ఘోరాలములు, నిద్ర దొంగపనుల మున్నగునవి యన్నియు జనసంఖ్య అపరిమిత మగుటవలననేయని చూపించి జనసంఖ్యను నియమితము గావించుటకు సాధనము లారయవలసి యావశ్యకతను నిరూపించిరి.

18వ శతాబ్దమున మల్త్యాజుగారి జనాభానిధాంతమును పేరట నొక గ్రంథము వెలువడినది. అందు జనసంఖ్య యొక్క అభివృద్ధినిబట్టి ఆవరణదాగముల యెత్తుల ప్రమాదముగ వృద్ధిచేయుట సింధూతీకరించబడినది. కాని ప్రపంచమందిరి క్రైస్తవత్రయ, ఆరికవత్తలనేక లక్షదాంతము నూత్న పించిరి. కాని 19వ శతాబ్దమున పాశ్చాత్య ఖండమునందు కలిగిన మార్పులవలన మల్త్యాజుగారి నిధాంతము సత్యముగ నిరారణ యాయెను. 20వ శతాబ్దమున మల్త్యాజుగారి నిధాంతము మిగల ప్రామాణ్యము విహించినది. ప్రపంచమందిరి జనసంఖ్య అభివృద్ధిచేరినది, వివరముగ వృద్ధియగుచున్నది. నిద్ర దొంగపనుల కడుంగడు తీవ్రపూర్వము దానినెది.

ఒక్కొక్కపుడే యెండు బాడ్యము దేశమునవ్యాపించినప్పుడు మను జనభారమును కొంతవరకు తగ్గించును. కాని నవీనములును, అభివృద్ధిశక్తులును, ఆధునిక సాగరికత జరిగినవలన పదాధి కులాలన నీ యెండుబాడ్యముల క్రభావము తగ్గుట సహజము. 1680 సం. క 1800 వందల ప్రాంత దేశములు కనడాదేశమునకు వలసదేశము అందు నివాస మేర్పరచుకొనిరి.

1920 వలెన వారు 80 లక్షలెరి. 19వ శతాబ్దారంభమున ఇంగ్లండు జేష్ఠదేశముల జనాభా 61 లక్షలు. 21వ శతాబ్దమునందు మూడు కోట్ల 20 లక్షలెరి. జనభారమును తగ్గించుటకు ప్రపంచ ప్రయత్నముగ ప్రయత్నించుట గావించినవొక ప్రయత్నము యెను. అంటుబాడ్యము, సంక్రామము వది యేర యొక సాధనమువ్వారా జనభారమును తగ్గించుట కభ్యుత్సాహము లేననుస్థాపకముగ సాధనములసాధి ఆవరణదాగములెట్లుచున్నాడు. కాని ఈయొత్తమును ఉన్నత తరగతివారియందు మాత్రము బాధ్యతయెన్నది గాని క్రింది తరగతులవారలంబింది యుండలేదు. ప్రాశస్త్యదేశములో నివృత్తికొక శతాబ్దమునందు, యంగ్లండుదేశములో 50 సంలముండి యీ యుద్ధము ముగియించబడుచున్నది. హాలెండు దేశమున 40 సంలముగ నీ యుద్ధమును వ్యాపించియున్నది. హాలెండుదేశము నైతిక, ఆర్థిక, సాంఘిక పరిస్థితులందు ప్రపంచమున కిదిర దేశములకంటెను అధికమగు సౌఖ్యమును గాంచుచున్నది దెచ్చి నేటియుడల నొకవైద్యుడు ప్రాంతమునాడు అమెరికా యంగ్లండుదేశములలో నీ యుద్ధమును క్రిందితరగతి జనులందు వ్యాపింపజేయుటకు ఆఖండమును ప్రయత్నించుట గావించబడుచున్నది. ఇంగ్లండుదేశములో మార్గెట్ కార్మి కేర్, స్ట్రాప్సు అనునామెయొ, అమెరికాదేశమున మిస్సెస్సో సాంగరు అనునామెయొన్న నీ యుద్ధమువ్యాప్తికి మూలకారకులు.

ప్రాచ్యదేశ సమస్య

ఇక ప్రాచ్యఖండనివాసుల నిలిగియున్నది వైశాఖమునందు రెండవసంవత్సరముల కొకమారు యెనుములు గలుగుచుండును. యావనములందు పేదజనులు తమ శిశువులను పోషించుకొన బాలక రెడు మాడబాలుల వరకు కచ్చికడయచుండుదు. శిశువులకొనుటకు చేసేగాంధ్రు అభింపనొ పడులలోను, కాలములలోను నీ విధముల పాపమేయుదురు. మానవజీవితముయొక్క నిలువను గనలేక క్రైమిటిక, పశుపక్షిచాలములవలె విడ్డూరు గనుటయే పనిగాగలిగిన వానినిత నడుగవలెనా? వర్తమాన యుగమునందు మితమునువీడి విడ్డూ సూరక కనుటవలన ప్రయోజన వినుమంతియును లేదు. జనసంఖ్యకంటెను నైపుణ్యము ప్రభావావశ్యకము. సంఖ్య యెడియొ, నైపుణ్యముగల వారైనచో సయ్యోడ లాభ సాధికముగ నుండగలరు. ప్రాశస్త్య బర్మిన దేశములు సర్వతోమఖాభివృద్ధి గల దేశములు, నైపుణ్యముం దాధియ దేశములవారు పరిపూర్ణము. కాని జర్మనీ జనసంఖ్య 7,50,0000, ప్రాన్స్ జనసంఖ్య 8,90,00000, అందుచే ప్రాశస్త్యదేశము తనంతటాను ఆర్థికవిధము నెన్నడుగాని యుద్ధమునం దొడిగవలదు, కాని భారతదేశమును నట్టిది గాదు. మనదేశమున కొట్లకొలది ముఠాలు గలరే గాని ఆరిక క్రాస్త్రయభివృద్ధి మాత్రము సూన్యము.

క్రైమిటి యుద్ధమునందు 24,50,0000 ప్రజలు గలరు. చరతపు మైలనకు నుమారు 210 మంది ప్రజలు గలరు. ఈ సంఖ్యల అమెరికా సంఖ్య కరవృత్తుల జనాభాకొర తేల్చుధికముగ నుండును.

మనరాజు రాజధానియందు చరతపు మైలనకు 299 మంది ప్రజలు నివసిండుచున్నాడు. ప్రాశస్త్యదేశమున చ. మై. ఎను 18వ గురు మాత్రమే గలరు. మిగిల చ. మై. ఒక్కొక్కటి మూడు వందల మంది యుండవలసిం యవసర మెంతమాత్రము ను లేదు. "మనదేశము ఉష్ణదేశము. మన యువ శక్తి కలం కదువృద్ధియు. దేశం సారవంతమైంది కావున జనాభా అధికమైనను భీతిలేద నవపరములేదని చెప్పవచ్చును. కాని ఈలాభముతో బాటు అసౌకర్యముల మాత్రము లేవా? కళలందును, క్రాస్త్రయందు, పరిశ్రమల వివిధకాఖలుందు మనము నెనక బడియుండలేదా? మనకు వ్యవసాయముగలదా? మన పరధి నతకు తగిన ఫల సమర్థింప నగ్గరలేదా? విదేశీయ రాజ్యాధికారాలను కళసంరక్షణకక, పరిపాలనకు నగు వ్యయమును చెల్లింప నవసరములేదా? సాగరికతయు తెచ్చుచును తమ జీవితపరిపూర్ణమును వృద్ధిజేయు కలపెట్టునేగాని తగ్గింపజూచుటలేదు. అందుచేతనే దక్షిణాఫ్రికా ఆస్ట్రేలియా క్రైస్తవ్యములు అల్పవశ్యకతలు గల భారతీయులను పోర్చుగీసులకు ప్రయత్నించుట మనరాజు రాజధానియందే ఏజన్సీజిల్లాలు కడప కర్నూలు బళ్లారి అవంతపురములందు బోగా నవర గ్రపుములు ఒకటింటి తంజావూరునందు 675 మంది దక్షిణ ఆంధ్రాదలూ 550 మంది, మలబారులో 525 మంది ప్రజలు నివసిం చుచున్నాడు. ఇట్టి జనభారము వలననే దేశములోని నిద్ర దొంగపనుల ప్రచారమును దాల్చుటయు, రాజ్యాధికారముగ, హిందీమునునీయూని కలహములు చెలరేలుటయు కారణమైంది. క్రైస్తవ్యోన్యోగముల కొక భాగినానమన వందలకొంకి దరిఖాస్తలు వచ్చుచుండును. ఈ నిధివంటి తక్కియకొనకెట్లు? ఇ యల కొక షేషుగము గలదు. జనసంఖ్యకు నియమితము గావించుటలేదు. పూర్వకాలముందు అనేక ప్రభుత్వములు శిశుమరణ విధానములను అవలంబించెను. అమెరికాదేశమునందు మాటికి 75 మంది దాక్తురు. గొప్పప్రావముల బట్టి సందాధ్యమును గడించుకొనుచున్నాడు. అమెరికాదేశములో 1 కి 20 లక్షల గర్భిణీసమములు గలుగుచున్నవి. ప్రారములను నీ విధములకంటెను, నిరహాయమును నుభవింపనగు మార్గాంత మేదియోనీ లేదా? జనసంఖ్య సాధనములనుగూర్చి ప్రపుడు చర్చించుటలేదు. అనేక మార్గములుగలవు. క్రైస్తవ్యము సంఘములవారికి గురము ప్రధానమున నీ గణముగదు. ఈసంఘము నకు ప్రపంచమంద గ్ర గణ్యులను చారిత్రకములు గలరు. ఈ సమస్య నే విధమున గాని ఎవగనివారే యందుకు ప్రతికూలులై యున్నాడు. అట్టి వారి యభిప్రాయములను నేపేక్షింపవచ్చును. "ఆంధ్రపత్రిక" యందు మెన్మెటివీషను 30 శిశువులు అమృతముగాలిని నన్నును (ఉపన్యాసముల) విమర్శించుచు నొక వ్యాసముగలదు. ఈదేశము వ్యవసాయము ప్రధానవృత్తిగా గలిగిన దేశమనియు, సాగుచేయుటక బుజుభూములుగ నిలవియున్న ప్రదేశ మెంతయో గలదనియు, కాలముల క్రవ్వించి భూమును సాగు చేసిన నీ నిరున్యోగసమస్య, జనభారసమస్య పరిష్కారముగ గాని అసహజములగు మార్గముల ననేపింపలేదని అందు ప్రాయులదీనది. ఈ వాదమును విచారింప నవసరములేదు. ఏదయిన యున్యోగము భారతీయపు డెట్లు పలుకువారే యొగ్యతావత్తములతో పడగినువారు!

ఇంగ్లండుదేశానికి అసమానమైనది. మూడు దశలకు దుగాని పాప్రూజ్యముక కధిపతి. రావుల ఆదేశముతో మనము పోల్చిచూచుకొంటునలం యుగయోగములేదు. అట్టి ఇంగ్లండు దేశము నైతికము లేన జనసంఖ్యను నియమితము గావించుకొనవలెను. అటులగుచో భాగతదేశమునం కింక సంతయోగశక్తికలదు? పాశ్చాత్యదేశములందు వరివర్తన కడు శ్రీఘ్రముగ జరుగుచున్నది. మనపిల్లల మారక "కూట్టింభి" యిదిమార్పుండవలెనా? బొంబాయి, కంకత్రా, చెన్నపురములందు వంతాన నిరోధకసంఘము లేర్పరుచబడినవి. మిశంబరీ సమస్యను పరిష్కరించుటవలెన అని పల్కిరి.

కార్యదర్శి ఉపన్యాసములకు సంబంధములొచ్చిన విదవ సభ ముగిసెను.

బర్మాశాసనసభ

ఉపసంఘపరిశ్రాంత మంగీకరింపబడుట
రంగును, డిసెంబరు 14:— నేడు బర్మాశాసనసభలో నైమనుకమిషనుకు సహాయముజేయు ఉపసంఘమును ఎన్నుకొననలెనను తీర్మానము 49-28 ఓట్లతో అంగీకరింపబడినది.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మశి లిమిటెడ్

43, హాల్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు
తైకంపెనీయొక్క 9 వ సాధారణపు జనరల్ మీటింగు 43 హాల్స్ రోడ్డు, మద్రాసునందు దన్ను కంపెనీ జెన్టల్స్ అధీనునందు 19.8 వంశి డి. బి. 20 లేది సాయంత్రం 8 వంశి జరుగును. అందు యాక్రెడిటెషియములు చర్చించబడును. 1928 మార్చి 81 వ లేదితో ఆంధ్రమయ్య సంవత్సరముయొక్క తీర్థి నేటుమెంటు అఫ్ అకౌంటు నూత్న జెన్టల్స్ రిపోర్టునూ అందుకొనుటకు, 2 ఆడిటరును ఏర్పాటు చేయు నిమిత్తమునూ, కంపెనీయొక్క మెంబర్ల రిజిస్టరు, ట్రాన్స్ఫర్ జెన్టల్స్ 1928 డిసెంబరు 13 వ లేది నంది 20 వ లేది వరకు చూచుటకు నిలుబడదు.
(బోర్డువారి అనుమతిని)
ఎ. లక్ష్మీవతి,
మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కడవిన 50 సంవత్సరముల క్రిందట నుంచి

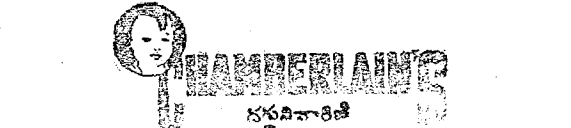
ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారిని కొలుతు.

చాంబర్లెను కాఫరెమిడి
నే యుపయోగించుచున్నార. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధినించి అపాయకరముగు యున్యోగమునా మొదలగు విషవాయువులకులొను గాకుండా కాపాడును. సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితమయిన దినుసులెవ్వియు యందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిని

ప్రపంచమందటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతినించిన వివ్యావధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గురమిచ్చును. CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

కూలబొప్పి, అతిసారమునకు పూచీయిన వివారిని, కడుపుబొప్పి, క్రమశుద్ధివారిని

మందు ధర రూ. 20. ఇప్పుడు ధర రూ. 3 మాత్రమే.

అమెరికన్ బయాస్కోపు మిషన్

(వత్తులో చూపియొన్న ప్రకారమే యుండును.)
ఈ యంత్రమునకు చదును దీనమం యుంచబడి యున్నది. ఆంధ్రులారా! ఈ నెం. 1 యంత్రములో పిలింపేపులు జేసుకొని వచ్చినట్లుగానే పెద్ద బయాస్కోపులో కనుబడు చిత్రములు బహు గుంభముగా చూడవచ్చును. దీనిలో అనేక జాట్లములు, కర్మములు, లేదీలు, బీడలు, మోటారు మొదలనవి పటగెత్తునట్లు కనబడును. దీనిలో కనబడు చిత్రములు 1 గజము సాదువుకు వైనా బహు చక్కగా తెలుగును. ధర రూ. 8-0-0.
ఈ యంత్రములో 1 గజము పిలింపుచేపు ఇశాం శంప బడును. (వత్తేకము పిలింపు చేపులు గజము 1-కి ధర 2 అ కొన్ని మిషన్ లేదెలో వున్నందున శ్రీఘ్రములో వున్నకొనుదు)

మదరాసు సినిమా కంపెనీ, నెం. 10, ఆరుమెగం వీధి, సాహుకారుకేట, మదరాసు.

వ్యవసాయ దత్తమండల సమావేశము

జూరి స్టరు కె. కోటి రెడ్డి గారి

అధ్యక్షోపన్యాసము

హృదయపూర్వకముగా, సభాసదులారా!

ఈ దత్తమండల ప్రథమ సమావేశమునకు నన్ను అధ్యక్షునిగా నున్నకొనినందులకు ఆహ్వానసంఘమువారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. మున్నగుచేమి, జ్ఞానమునందేమి, దేశసేవాదీక్షయందేమి యీ మండల ప్రజల కష్టములు బాగుగ నెరిగి వారియభివృద్ధికి తగు సాధనముల కల్పించు శక్తియందేమి నాకన్నను ఎన్ని మడుంగులో యీ నమూనాధిపతులకు తగినవారు మనమండలములలో నుండ, యీ వికి నన్ను నియమించడము ఆహ్వానసంఘమువారికి నాయందు గల సమే కారణముగాని నా కర్తవ్యమునని కాదు. ఈ కృతకార్యమును నిర్విఘ్నముగా నిర్వహించుట దుర్లభ మని యిందెయు, యీ భారమును మోయుటకు ఒప్పుకొనిన నా గ్రహ మేమనవచ్చును! సోదర సోదరీమణులారా, తమ దయారసము సప్రార్థనముగా చూపెదరను దృఢమమ్మకముతో యీ కార్యము నడపుట ప్రారంభించెదను.

ప్రత్యేకముగ దత్తమండలసభను యేర్పాటు చేయుట కొందు ఆశ్చర్యకరముగను, అనుచితముగను తోపవచ్చును. ఈ సభ కష్టస్వరూపమునకు విరోధ మని కొందరు భావింపవచ్చును. సములకల్ల చోటులేదని నావిశ్వాసము. దత్తమండలములు ద్రాక్షగమనుండి వేరయిన ప్రత్యేకవృత్తి యని నేను నమ్ము అన్ని భాగముల నివసించు ఆంగ్లములెల్లరు ఏకజాతికి చెందిన వారని నా నమ్మకము. వీరందరికిని సామాన్య సాంప్రదాయములు మృదులు గలవు. భాషయొక్కటి. దత్తమండలముల పోతన పెద్దన వేమనలును, తదితర ప్రాంతముల నన్నయ తిక్కన శ్రీనాథులు ఆంధ్రదేశమంతయు సమానదృష్టితో గౌరవింపబడుచున్నారు. గుంటుంజేసి దత్తమండలములకును, తదితర ఆంధ్రమండలములకును ధర్మభావాస్పదమునకు నెడమండజాలదు. ఇంగ్లీషువారికి నైజాము దత్తమండలమందున దత్తమండలమనుపేరు వచ్చినది. కాని యీ మండల ఆంధ్రదేశములోని సమాజవిభాగ మని చెప్పటకు విలువ లేదు. ఇప్పుడు చిత్తూరు జిల్లాలోని నాయతోపాడు మదనపల్లె పుంగు తాలూకాలో దత్తమండలములోనివే. అయిన ప్రస్తుతము మన ప్రజల పరిస్థితులనుబట్టి యొక ప్రత్యేక సమావేశము అవసర మని చూచుచున్నది. విద్యావ్యాప్తియందును ఆర్థికస్థితియందును సంఘసమైక్యత ప్రయత్నమునందును గ్రామవాసుల పీల్చివేయుచున్న కత్తులందును పరిపాలన సౌకర్యములు అనువుగా లేనందున ప్రజల సయిబిందలయందును తమలో తాము సమానత్వమును పొందింపుచున్నది. ఇట్లుగుంటుంజేసియే దత్తమండలములు ప్రత్యేకవృత్తియై గ్రామ గొలుపుచున్నది.

విషయములకల్ల బాగుగ చర్చించి తన్ని వారణాధిపతి తగు కల్పించవలెనన్న, ఇట్టి ప్రత్యేకసమావేశము అవసరమని. దత్తమండలములు కులప్రసిద్ధి చరిత్రాత్మకములైనవి. అహోబిలము త్రిపురాంతకము మహానంది దేవునికడకు పుణ్యక్షేత్రములను, వినాకిని తుంగభద్ర మున్నగు గొప్ప నదుల కన్గియున్నది. ప్రఖ్యాతిగాంచిన విజయనగరసామ్రాజ్యము ముక్కు జన్మస్థానము యీ మండలములయందే. ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు సన్నతెచ్చియున్న అల్లసాని పెద్దన పింగళి సూరన మొదలగు ప్రఖ్యాత పురుషులు యీ మండలములపాలే. బమ్మెర పోతనయు వేమనయు కూడ సమండలములపాలే నని నా నమ్మకము.

ఈ సమావేశకర్తవ్యమును, చర్చింపవలసిన విషయములను నిర్ణయించు. రాజకీయవిషయ చర్చతో యీ సమావేశము కు పనిలేదని నా అభిప్రాయము. ఆచర్య కల ఆంధ్రమండలమునకు సంబంధించిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సమావేశము చేయవచ్చును. మనకు ప్రత్యేకరాజకీయము లేమియున్నవి? ఉండినను వాటిని యీ సభ యందు చర్చించడము అసంభవమును అనుచితమును. ఇతర విషయములను అందు ముఖ్యముగా ఆర్థిక సంపత్తిని పెంపొందించుమార్గములను చర్చించి నిర్ణయించవలసి యున్నది.

ఈ జిల్లాలు ఆర్థికస్థితియందు మిక్కిలి చౌర్యాగ్గునకలగా నున్నవి. తరచుగా కలవులు నచ్చుచున్నవి. తినుటకు తిండి, కట్టుటకు బట్టి లేకపోవుచున్నది. 1873-78 సంవత్సరములలో ఘోరమైన కలవు. అనేకమంది ఘనూరు 3,4 కోట్ల జనులు తిండిలేక మృతి పొందినారు. ఆ మదనటి నెకానా అనగా 1880 సం॥ రిపోర్టు ప్రకారము ముందు నెకానా కాలముప్పటికంటె అనగా 10 సంవత్సరముల కాలములో, కడప అనంతపురం బళ్లారి జిల్లాలలో నూటికి ఇరువది వంతునకు కర్మాలుజిల్లాలో నూటికి ఇరువదిఅరువంతునకు జనసంఖ్య తగ్గిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. మరల 1884 సం॥లో కలవు. 1891 సం॥లో కలవు. 1896 సం॥లో కలవు. 1900 సం॥లో కలవు. 1921-22 సం॥లో కలవు. ఈమధ్యకలవు. ఎప్పటికిని కలవులే. విస్తారమైన ట్టియు సాగనింతమైనట్టియు భూమియున్నది. కష్టించి పనిచేయు కృషిమలుగున్నారు. కాని సకాలవర్షములు లేక పెట్టినవైర్లు ఎండిపోవుచున్నవి. నమ్మకమయిన జలాధారములు లేవు.

నీటిపారుదలవనతులు

మన జిల్లాలయందు తరచుగా సంభవించు కలవులను తగ్గించి ప్రజలకు తిండి కొరవడకుండ చేయవలె నన్న నీటిపారుదల సదుపాయములను గల్పించుటకంటె తృప్తికరమైన విధానము వేరొందు కనబడలేదు. ఇదివఱకు పాలించిన ప్రభువులు ఈ విషయమై మిక్కిలి శ్రద్ధ తీసికొనియుండి రనియె చెప్పవలసియున్నది. అనేక తటాకములు విన్నవియు పెద్దవియు త్రవ్వించినారు. ఇప్పటి ప్రభుత్వముకూడ ఈ విషయమై బౌత్తిగా నిరాకరింపకపోయినను చాలినంత శ్రద్ధ వహించి ముందలేదని చెప్పవలసియే యున్నది. ఇదివఱకుండిన కాలువలను తటాకములను కొంతవఱకు మరమ్మత్తుమాత్రము చేయుచున్నారేగాని నూతనముగా కల్పించిన ఆధారములు చాలాకొద్ది; లేనేలేవని చెప్పవచ్చును. ఈనూతన ఆధారము పైకి ముఖ్యమయినది, కడప కర్మాలు కాలువ, అదియును మొట్టమొదట మద్రాసు ఇరిగేషన్ కంపెనీ అను కంపెనీ లాభాపేక్షతో చేసిన వ్యాపారము. ఆ వ్యాపారము గిట్టక నివారణ పడేటప్పుడు గవర్నమెంటువారు యీ కాలువను కొనుక్కున్నారు. అప్పటినుండికూడ నిది నష్టదాయకమైన కాలవయని వలసి నంత గ్రహ్యము భర్చుపెట్టక యీ కాలవను వృద్ధి తీసుకొని రాలేదు. ఇక వీరు ఏలాటి గొప్ప చెరువులనుగాని కాలువలనుగాని మన జిల్లాలలో త్రవ్వించినట్లు కానరాదు. కర్మాలు జిల్లాలో వెంకటాపురం చెరువు మాత్రము ఒకదానిని త్రవ్వించిరి. ఇది గిట్టునో గిట్టదో యని చూచుచున్నారు. దీని ఫలాఫలములనుబట్టి యితర ఆధారములను యేర్పరచెదమని భయపెట్టుచున్నారు. పూర్వీకులు కట్టించి తెగిపోయిన చెరువులన్నియో మరమ్మత్తు లేక శిథిలవఱలో నున్నవి. ఉండిన చెరువులకుకూడ సకాలమునకు కావలసినంత మరమ్మత్తు జరగడములేదు. మన జిల్లాలలో వర్షములు చాల తక్కువయెందునను అదియునుగాక కాలానుకూలములైన వర్షములు లేనందునను ప్రతినత్సరము పైరు లన్ని ప్రాంతములందు చక్కగా ఫలించడములేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రతినత్సరము కొన్ని ప్రదేశములందును తక్కిన సంవత్సరములయందు ఎల్లప్రాంతములయందును తరచుగా దుర్భిక్ష దేవతను గాంచుచుండుట యెల్లరకు విధితమే.

ఈజిల్లాలలో 100కి 98 మంది వ్యవసాయముచే జీవింపచుండుట యెల్ల రెరిగిన విషయమే. పండిన సంవత్సరములలోకూడ ఏకోకొద్ది మందికి తప్ప తదితరలకు ఆ సంవత్సరమున కంటె మిగత గ్రామము దొరకనందునను పండిన సంవత్సరములలో జనసామాన్యము తిండికి లేక మలముల నూడవలసియుండుట మనకేగాక సర్కారువారికికూడ తెలిసిన విషయమే.

ప్రస్తుతకాలమున మనస్థితి ఇట్టి అధ్వాన్న పుస్థితిగా నున్నది మన కిక మోక్షములేదా అని ఆలోచింపవలసియున్నది. దైవకటాక్షము మనయందు బౌత్తిగాలేదని సంవేషింపవలసినపనిలేదు. కరుణామయుడు మనయందుమాత్రము అంతనిర్ణయమాపుట కేమికారణము? లేదులేదు. సర్వేశ్వరునికి దయ లేకపోలేదు. ఆమహామహునికి మనయందు అపారమైనటువంటి దయ యుండబట్టియే వినాకిని, తుంగభద్రా, కృష్ణా మొదలగు గొప్పగొప్ప నదులను పుననదులను సార సంతమైనట్టి భూప్రదేశమును ప్రసాదించియున్నాడు. ఇన్ని అనుకూల్యము లుండికూడ అనుభవించుభాగ్యము నోమనోనమైతిమి. దీనికంత యు కారణము మన ప్రభుత్వమువారే. వారిప్రయత్న మొక్కటియే తక్కువ. వారు సమగ్రకృషిసల్పియుండినయెడల, వృధాగా సముద్రము పాలయ్యే నీళ్ళను సస్యాభివృద్ధి కుపకరించునట్లుచేసి, మోపేడను మన జిల్లాలనుండి వెడలగొట్టి మనము పోషింపబడుటయేగాక, మనలను ఆశ్రయించినవారినికూడ పోషింపవలెను.

మనజిల్లాలలో పడి ఇప్పుడు సముద్రమున గలయుచున్నట్టియు, మనజిల్లాలసరిహద్దులలో ప్రవహించు తుంగభద్రా కృష్ణా నదుల యొక్కయు, నీటిని ఏవిధముగా మనజిల్లాల ఉపయోగార్థమై వినియోగించుటకు ఇదివఱలో సర్కారువారు ప్రయత్నించినదియు, ఏవిధముగా నీటిని ఉపయోగపెట్టిన జనానుకూలముగా నుండునో ఆలోచించిము. క్రొత్తగా నిర్మించిన తటాకములు, చిన్నవిగాని, పెద్దవిగాని చాలతక్కువ. చిన్నచిన్న తటాకములను నిర్మించుట లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. పెద్దవానిని, నిర్మించుటకు కొన్ని ప్రయత్నములు జరిగినవిగాని, ఇప్పటికేమో సఫలీకృతముకాలేదు. అనేక ప్రాజెక్టులు పారంభ

పరిశోధనస్థితియందే విడిచిపెట్టబడినవి. మరికొన్ని తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకొరకై నిలిపిపెట్టబడినవి. ఇంకొక కొన్ని వడ్డెగట్టదని నిలిపివేయబడినవి. తక్కినవి అటుగాక యిటుగాక తిరింపవస్తవ్యము ననుభవించుచున్నవి.

తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు

మనజిల్లాలలో గొప్పనీటిపనతని కలుగజేయవలెనన్న తుంగభద్రా వడికి అడ్డముగా గొప్పకట్టును కట్టి వర్షకాలమునందు వృధాగా సముద్రములో చేరునీటిని ఆపునలచేసియుంచిన పైరులకు ఉపయోగము చేయవచ్చునని 1901 వ సంవత్సరములో ఇండియా గవర్నమెంటువల్ల నియమింపబడిన, ఇండియన్ ఇరిగేషన్ కమిషన్ ఎదుట మద్రాసు గవర్నమెంటు ఇంజనీరుగారు కర్నూల్ సాక్షిగారు 1902 వ సంవత్సరములో నూచించిరి. మోపేడితమైనట్టి దత్తమండలముల దుర్భరస్థితిని గమనించినవారైన పై కమిషన్ వారు తమ రిపోర్టును తయారుచేయక మునుపే ఇండియా గవర్నమెంటువారికి కర్నూల్ సాక్షిగారు నూచించిన తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును పూర్తిపరిశోధన చేయవలె నని సిఫార్సు చేసిరి. అందుపైన ఇండియా గవర్నమెంటువారు ప్రాజెక్టును సర్వేచేయవలెనని 1902 లోనే వుత్తర్వుచేసిరి. అప్పటినుండి 1905 వరకు సర్వేలు, తాత్కాలికరిపోర్టులు, రిపోర్టులు, ఖర్చు అంచనాలు జరిగినవి. 1905సంవత్సరములో మద్రాసుగవర్నమెంటువారు అప్పటికి తయారు చేసిన రిపోర్టు ప్లాను కర్చు అంచనాలను ఇండియాగవర్నమెంటువారికి పంపిరి. అప్పటికి ప్రాజెక్టు 12 కోట్లు కానిచ్చునని అంచనావేయబడినది. 1905 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలలో ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఇరిగేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ గారు మద్రాసుకువచ్చి స్థానికులచేత తయారుచేసిన స్కీమును పరీక్షించి అందులో కొన్ని మార్పులను నూచించిరి. ఆ ప్రకారముగా స్కీము తయారుచేయబడినది దీనినే మెకంజీ స్కీము అనెదరు. ఈ స్కీమువిషయములో కడపట పనిచేసిన నూపరింగ్ టెండింగ్ ఇంజనీరు, ఎ. టి. మెకంజీగారే. వీరు తయారుచేసిన స్కీమును 17 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుఅవునని అంచనా వేయబడినది. ఈ స్కీమును తయారుచేయుటకు అంతవరకు అయినరచ్చ 13 లక్షలరూపాయలు. ఈస్కీముప్రకారము:—

- (1) తుంగభద్రానదికి బల్లారిజిల్లాలోనుండు మల్లాపురందగ్గర అడ్డము కట్టకట్టి నీళ్ళు నిలువజేయబడును.
- (2) అచ్చటనుంచి కాలువలగుండా బల్లారి కర్మాలు జిల్లాలలోని కొన్ని ప్రదేశములను పారుదలచేయుటకున్న పెన్నానదిలో కలుపుటకున్న నీళ్ళను తీసికొనిరాబడును.
- (3) పెన్నానది నుండిన్నీ దాని ఉపనదులైన చిత్రావతి పాపఘ్ని నదులనుండిన్నీ కాలువలుతీసి అనంతపురంజిల్లా తాడిపత్రి, గుత్తి తాలూకాలలో కొన్ని ప్రదేశములను కడపజిల్లాలో కొన్ని ప్రదేశములను పారుదల కాబడును.
- (4) సోమేశ్వరముదగ్గర పెన్నానదికి అడ్డము కట్టకట్టి నీళ్ళు నిలువజేయబడును.
- (5) ఈ నీటివల్ల నెల్లూరుజిల్లాలో చాలభాగమున్న చిత్తూరు జిల్లా కాశహస్తితాలూకాలో కొంతభాగము పారుదల కాబడును.

జిల్లాలవారి ఈ ప్రాజెక్టుపల్ల పారుదలకాబడు ఎకరముల జాబితా.

Table with 4 columns: District, Revenue, Irrigation, and Total. Rows include Ballari, Karmalu, Anantapur, Kadapa, Nellore, and Chittoor.

పై యేర్పాటు ప్రకారము తరీసానులో కొంచెము తక్కువ అర్థభాగమువరకు నెల్లూరుజిల్లాలో నుండును. ఖుష్కీపైరు సాగు మాత్రము దత్తమండలములోనే యుండును. అందులో ముఖ్యముగా తరీసానులో అర్థమున్ను ఖుష్కీసానులో అర్థమునకుపైగా బల్లారిజిల్లాలోమాత్రమే యుండును. దత్తమండలములలో నల్లరేగడిలేలలో తరీపైరు పెట్టుటకు రయతులు ఇవ్వవడరనిన్ని, సకాలమునకు వర్షములులేనప్పుడు ఖుష్కీపైరులకు తడులుగా నీరుపెట్టుకొనవచ్చుననిన్ని పై అంచనా వేయబడినది. ఇందలి సత్యాసత్యములు ఇక మునుపు చర్చింపవలసియున్నది.

మెకంజీ తయారుచేసిన 'స్కీము' తిరిగి ఇండియా గవర్నమెంటువారు మద్రాసుగవర్నమెంటువారికి 1906 సంవత్సరములో వర్ష పాతము మున్ను ఇంక కొన్ని సమాచారములు కనుగొని స్కీమును ఆలోచించి తెలుపుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారికి పంపిరి.

అందువలన ముద్రాను గవర్నమెంటువారు తగుతరస్థితిని పని జరిపి నట్లు లేదు. 1909 సంవత్సరము మార్చి నెలలో ఇండియా గవర్నమెంటు వారు ముద్రాను గవర్నమెంటువారిని యాస్క్రీమును నిర్ధారించిన పని లేదు. అది భూమి కమిషన్ చేయవలసివచ్చినది. అందువలన ముద్రాను గవర్నమెంటువారు 1909 అక్టోబరు నెల 2వ తేదీన కృష్ణాకావేరి ప్రాజెక్టును లాభకరముగా పట్టికట్టేటట్లుగా నున్నందున తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకుంటే అది ముందుగా తయారుకావలెననియు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును అప్పుడు ఇండియా గవర్నమెంటువారు శాంక్షా చేసినను పై కేంద్రీయీన రెండు ప్రాజెక్టులు పూర్తియగువరకు అనగా 15, 20 సంవత్సరములలోపల యాప్రాజెక్టును ప్రారంభించుటకు మిలుపుండదని యును అందువల్ల ఈతుంగభద్రా ప్రాజెక్టు తాత్కాలికముగ ఆపుదలచేయ వలెనని ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తెలిసిరి. అందువలన ఇండియా గవర్నమెంటువారు సం తో పిం చి రి కా బో లు. స్థానిక ప్రభుత్వమునకే కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునకు పట్టువా? స్థానికప్రభుత్వము కోరిన కేంద్రప్రభుత్వము అడ్డుతెనుట వచ్చునో కాని స్థానికప్రభుత్వమునకే ఆగ్గరలేని ప్రాజెక్టును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు కావలెననుట కల్గి. ఈవిషయమై ముద్రాను గవర్నమెంటువారు చూపిన అశ్రద్ధ మిక్కిలి నిందనీయమైనది.

తుంగభద్రాపీడితులైన దత్తమండల ప్రజలు మలయు మాడుచు అన్నపా రామచంద్రా అను ఆర్థికములు మనప్రభుత్వమువారి పనుల చొరలేదు కాబోలు. అప్పుడే ఆపనిని చేసియుండిన 17 కోట్లు ద్రవ్యముతో ఆపని పూర్తిగా నెరవేరియుండవచ్చును. ఇప్పుడన్ననో చాల హెచ్చుమొత్తము కావలసివట్టుగా నున్నది. అప్పటికిటిలో వడ్డీ 8, 9, 10 కేలు ప్రకారము దొరకుచుండెను. ఇప్పుడు 5 వరకు యివ్వవలసియున్నది. ఇది అంతయు నష్టదాయకమే కాదా? యేమ చేపతానిలయము లైన దత్తమండలములై పు మన ప్రభుత్వమువారు కన్నులు తెరచి యెప్పుడు గాంచెదరో తెలియవచ్చును.

ఇన్ని సంవత్సరములుగా ప్రశంసలతో నుండబడినట్టియు పరిశోధనకే 18 లక్షలవరకు కర్మ తగిలినట్టియు ఇరిగేషన్ కమిషన్ వారు ఏప్రాజెక్టులను యాజిల్లాలను కరవులబాధనుండి తప్పించవచ్చునని అట్టి ప్రాయ మిచ్చియున్నారో అట్టి ఈతుంగభద్రా ప్రాజెక్టుయొక్క స్థితి యిట్లుండ, నెలిగల్లు, నోరిగల్లు, పుల్లంపేట, తోకపల్లి, కంచాలపల్లి చేరువు, జోకు మున్నగు నెన్నియో చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులపై చెప్పవలసిన దేమున్నది? వడ్డీగట్టదని కొన్నిటిని, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును కావల సిననీళ్లు తక్కువవగునని మరికొన్నిటిని, యిట్టి అసంతృప్తికరమైన ఆక్షేపణలతో అనూపకులో నుంచబడినవి. కొన్నిటిని బొత్తిగా నిలుపువల చేయడమైనది.

1921 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము పెద్ద పెద్ద ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఇండియా గవర్నమెంటువారి వలననే శాంక్షా కావలసియుండినవి. 1921 వ సంవత్సరములో ప్రసాదించబడిన నూతన సంస్కారములవలన ఆ నిర్బంధము తొలగిపోయినది. స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి యిప్పుడు అధికారమున్నది. అయితే వడ్డీ గట్టని పెద్దప్రాజెక్టుల విషయములో, డిసెంబరు 1వ నెలనల సంవ రించి ఇప్పటికిని కొన్ని నిర్బంధము లున్నవి. ఇప్పటికిని అప్పటికిని ఇండియా దేశపు శక్తికిరి ఆపై నేటుయొక్క శాంక్షా కావలసియున్నది. అయినను స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి నృణసంకల్పము కలిగిన కార్యము నెఱవేటుటకు అవి అడ్డువచ్చునని కావు. ఇట్టిస్థితిలో శాసనసభయందు దత్తమండలప్రభుత్వము తీర్మానముల మూలముగను ప్రశ్నలమూలముగను తమజిల్లాలయందలి నీటిపారుదల దుస్థితినిగురించి పలుమారులు గవర్నమెంటువారితో మందలించుచుండిరి. అందువలన దివాన్ బహదూర్ ఆరోగ్యస్వామివారి ఆధిపత్యమున 1925 వ సంవత్సరములో దత్తమండలముల నీటిపారుదల వనతులనుగురించి రిపోర్టుచేయుటకు ఒకకమిటీని యేర్పాటుచేసిరి. ఆ కమిటీవారు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఇతరచిన్న ప్రాజెక్టుల విషయమై అనేక సిఫార్సులు చేసియున్నారు.

అందులో ముఖ్యముగా తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు విషయమై మెంకంటి గారు తయారుచేసిన స్క్రీములో కొన్ని మార్పులను సూచించియున్నారు. అవి యెవ్వియన: మెంకంటి స్క్రీము ప్రకారము; నల్లాపురముదగ్గర తుంగభద్రకు కట్ట కట్టవలెను. అట్లయిన హైదరాబాదు నైజాము ప్రభువు గారిభూములు కొన్ని మునిగిపోవును. ఇందులకు నైజాముగారు ఒప్పుకొనే నూతన కానరానందున ఆయిబ్బందిని తొలగించుటకు తిమ్మలాపురం అను మరియొక్క చోట కట్ట కట్టవచ్చు నని యా కమిటీవారు సూచించినారు. అట్లయిన బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలో కొంతభాగమును ముద్రాను ప్రెసిడెన్సీలో కొంతభాగమే మునిగిపోవును. ఈస్థితి ములో కట్ట కట్టటకు పు నా దు లు స రి గా ను న్న వా లేవా యను సంగతిని ఎన్నినీళ్లు నిలువచేయవచ్చునను సంగతిని మున్నగు విషయములను పరిశోధించి రిపోర్టుచేయుటకు గవర్నమెంటు వారు బెల్లెండు అను ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరుగారిని యిలాలోపల నియమించియున్నారు. వారిదివరకు పంపిన రిపోర్టు పునాదులవిషయమును

గురించి ఆశాస్పదముగా లేదు. 1929 సంవత్సరము మే నెలకు లోపల పై సంగతులను పరిశోధించి పూర్తి రిపోర్టు పంపుటకు నీలు వుండదని సూచించియున్నారు. సీడెడ్ డిస్ట్రిక్టు ఇరిగేషన్ కమిటీవారు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు విషయమై సూచించిన మరియొక సిఫార్సు; మెంకంటి స్క్రీము ప్రకారము అనంతపురం జిల్లాలోని అనంతపురం ధర్మపురం తాలూకాకు, నీళ్లు యిచ్చుటకు యేర్పాటు చేసు. ముఖ్యముగా నర్మము తక్కువయైనట్టియు నీటిసహితముండిన యానట్టు తరీఖాము లుగ మార్చగలిగిన, యెర్ర ప్రదేశములకు నీళ్లు యివ్వక యుండడము గొప్పలోభము. అది సాధ్యమగుననినీ చేయవలసిన దనినీ యాకమి టీవారు సిఫార్సుచేసినారు. ఇక మూడవది; మెంకంటి స్క్రీము ప్రకారం నల్లారిజిల్లా ఉపయోగార్థమై సోమేశ్వరముదగ్గర కట్టకట్టి తుంగభద్రా పెన్నేటి నీళ్లును చాలమాత్రము నిలువచేయడము. దత్తమండలముల కమిటీవారు ప్రకారము యాభాగముమాత్రము తుంగభద్రా ప్రాజెక్టులోనుండి విడదీయబడినది. అందువల్ల మనసోదరులు నల్లారి వారు కలవరపడవలసినపని లేదు. తుంగభద్రా పెన్నానదులలో కావలసినంతనీరు అన్ని వేళలందు నుండడము లేదు. ఈ భాగమును తుంగభద్రా స్క్రీములో కలపడమునల్ల కడప కర్నూలు జిల్లాలలో పెన్నానది నానియుపనదుల నీటిని వుపయోగించుటకు తయారుచేసిన చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులను నిలుపువల చేయవలసియున్నది. అందువల్ల యాజిల్లాలకు అపారమైననష్టము కలుగును. కృష్ణానదిలో కావలసినంతనీరు ఉన్నది. అనీటిని కుందునదిగుండా పెన్నేటికి తీసికొని కడప నల్లారిజిల్లాలకు ఉపయోగపరచవచ్చును. అందువల్ల అన్ని జిల్లా లకు లాభకారిగా నుండును.

“నీటిపారుదల పద్ధతులు, నీతులు”

నీటిపారుదల ప్రాజెక్టు విషయమై గవర్నమెంటువారు యింతకుమునుపును యిప్పుడును అవలంబించుచున్న పద్ధతులనుగురించి విమర్శించి అది సరియైన రాజనీతియ కాదా యని నిశ్చయింపవలసి యున్నది. ఈ విషయములో ఇండియా గవర్నమెంటువారిచే 1901 సం. నియమింపబడిన, ఇండియా ఇరిగేషన్ కమిటీవారు నిర్ధారణచేసిన పద్ధతులనే గవర్నమెంటువారు అవలంబించుచున్నారు. ఈ పద్ధతులు సరియైనవి కావని నానమ్మకము. దాని ప్రకారము ప్రతిప్రాజెక్టును రిమ్యూనరేటివ్ (remunerative) అనగా లాభకరముగా నుండిన తప్ప ప్రారంభించరాదని ముఖ్య నియమముగా నిర్ధారణచేసినారు. ఏదో కొన్ని సందర్భములలో తప్ప ప్రాజెక్టు నష్టకరముగా నుండగూడదని ప్రతివారు ఒప్పుకొనవలసిన విషయమే. అయితే యేది నష్టకరమో ఏది నష్టకరముకాదో అనువిషయములో గవర్నమెంటువారి అభిప్రాయము సరికాదని నానమ్మకము. గవర్నమెంటువారు వ్యాపారదృష్టితో మాయచున్నారు. దేశమునకు లాభమా నష్టమా అను దూరదృష్టితో చూడడము లేదు. తాము ఒకప్రాజెక్టుకొరకై నెలపుచేసిన మూలద్రవ్యమువలన ప్రతిసంవత్సరము యివ్వవలసిన వడ్డీని ప్రాజెక్టు జరుగుటకయ్యేడి కర్మలు అనగా అప్పుడప్పుడు కట్టవలసియున్న మరమ్మత్తుకర్మలు, ఉద్యోగ సులభీతములకును ఆయ్యేసాటుమొత్తముకంటే ఆప్రాజెక్టునల్ల రాబడే నీటిపన్ను మొత్తము తక్కువ అయ్యేయెడల అది నష్టకరమైన ప్రాజెక్టు అని అందువల్ల తీర్మాంశపలననదని వారియభిప్రాయము. ఇది సరియైనపద్ధతి కాదు. ప్రైవేటుయము ప్రకారము రివిన్యూ రావచ్చును రాకపోవచ్చును. అంతమొత్తము యిచ్చుటకు రైతులకు శక్తియుండినను, అంతమొత్తము వసూలుచేయుట సముజసముగా నుండవచ్చును, లేక పోవచ్చును. అందువలననే ఆప్రాజెక్టు నష్టదాయకమని ఖండించుట సరికాదు. ఆ ప్రాజెక్టునల్ల సమష్టి దేశమునకు నష్టమా లాభమా యని మాత్రమే విమర్శింపవలసియున్నది. ఇదియే నిజమైనప్రమాణము. ఒకప్రాజెక్టును ఒకోటిరూపాయలు ఖర్చు అవుననుకొనెదము. నూటికి నాలుగురూపాయల వడ్డీ ప్రకారము, సంవత్సరము ఒకటి నాలుగులక్షల వడ్డీ అవును. ఈ ప్రాజెక్టు రివేరికర్మలు, ఉద్యోగ సులభీతములు ఒక లక్ష అవును. అంతయు చేరి 5 లక్షలు పట్టును. ఈ ప్రాజెక్టుకింద సాంఘిక భూమిల్ల యితరప్రాజెక్టులలో వసూలు చేయురేలు ప్రకారం 8 లక్షల రివిన్యూ మాత్రమే వసూలు అవును. అయితే పూర్వపు వర్షాభావనాలో 8 లక్షల నెలగల పంటమాత్రము పండుచుండి ఇప్పుడు జలాధారముక్రింద పంట, హెచ్చుఖర్చు వహించేసినను, పది లక్షల విలువగల పంట పండినప్పుడు ఖర్చుకంటే రివిన్యూ తక్కువ యైనందున గవర్నమెంటుకు నష్టముగా నుండిన దేశమునకు మాత్రము 7 లక్షల పంట ఉడికినందున ఖర్చులు 5 లక్షలు పోయినను నికరము ఆదాయము రెండులక్షలు ఉన్నది. ఇట్టి సందర్భములో యాప్రాజెక్టు నష్టదాయకమని యెట్లు చెప్పగలము? ఇట్టిప్రాజెక్టులు గవర్నమెంటుకు నష్టమని వదలివేయడమునల్ల దేశమునకంత అర్హదాయకమో ఆలోచించి చూడుడు. విశాలదృష్టితో గవర్నమెంటు వారు చూచిన ఇప్పుడు నష్టదాయకమని వదలివేసినట్టియు అమానతు గా నిలిపివేసినట్టి ప్రాజెక్టు లనేకములు దేశమునకు లాభకరముగా నుండును. కాబట్టి వాటిపనిని సాధ్యమైనంతవరకు ప్రారంభించి ఈ

జాల దుర్భరస్థితిని తొలగింప ప్రభుత్వమువారి విధియే యున్నది. ములు తక్కువయే పంట సరిగా ఫలింపనందున యేమిడితమైన శములందు తమవిధానము ప్రకారము ప్రాజెక్టులు లాభకరము కాకపోయినను కొంత నష్టము కలిగినను వాటిని ప్రారంభించవచ్చునని గవర్నమెంటు వారుచూడ ఒప్పుకున్నారు. అయితే కఠపుకాంములో ప్రజలకై వెచ్చించు ద్రవ్యమునుబట్టి తాము భరించు నష్టమునకు ఎరిమితియుండి వలెనని నియమము యేర్పరచుకొన్నారు. అందువల్ల కఠపుబాధచే కష్ట పడు మన జిల్లాలలో చూడ అనేక ప్రాజెక్టులు నిలిపివేయబడినవి.

ఇక నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల విషయమై గవర్నమెంటువారు అవలంబించుచున్న రెండవనీతి (Policy) ఏదన: ఒకప్రాజెక్టుకొరకై యింకొక ప్రాజెక్టును నిలిపివేయుట, అనగా ఒక నదికిగాని, ఒక యుపనదికిగాని క్రింద భాగములో ప్రాజెక్టు యేర్పాటుచేయవలెనన్న ఆప్రాజెక్టుకు కావలసిన నీటిసరఫరాకొరకై, ఆనది పైభాగములో చేయవలసిన ప్రాజెక్టు నిలిపివేయుట. ఇది మిక్కిలి నిందనీయమైన రాజనీతియే యున్నది. ఈ రాజనీతికి ప్రబలిదర్శన మేమన: తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకొరకై అనేక ప్రాజెక్టులను నిలిపివేయుట. ఆ ప్రాజెక్టు ప్రకారమ చేయబడిన, నల్లారుజిల్లాలో తరీసాగు 800000 ఎకరములకు కా నీరు చాలదని పెన్నానదికి పైభాగములో అచ్చటచ్చట నీరున యోగపెట్టు చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులెల్లను నిలుపువలచేయబడినవి ఒక చోట నుండు ప్రజల ఉపయోగార్థమై మరియొక చోట నుండు ప్రజలకు కావలసిన నీరును వారికి తేకుండా చేయడము యెంత అన్యాయము ఒక చోట నుండు ప్రజలు నీరులతో తులమానుచుండ, తుద్దాదగా మలమలమాడుచుండు యింకొక చోటి ప్రజల కేమి సంతోషము, కరము? సర్వేశ్వరుడు ప్రసాదించు నీటిని, ప్రభుత్వమువారు కావారి కందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు వారివారికి ఉపయోగపట్టు సమబుద్ధితో పంచిపెట్టవలసిన విధి ప్రభుత్వమువారిదై యున్నయది ఒకవేళ హెచ్చుగా కష్టపడు ప్రజల ఉపయోగార్థమై, అంత ఇబ్బంది పడని ప్రదేశముల ప్రజలకు పయోగపడు నీటిని వారికి తేకుండచేసినవి ఒప్పుకొనవచ్చును. కాని దీనిని తలక్రిందుచేయుట యెంత సముజసమో ఆలోచించండి. ప్రభుత్వమువారి వ్యాపార ప్రావీణ్యదృష్టియే యారాజనీతికి మూలకారణమని తోచుచున్నది. తక్కువగా వరుమానముచే ప్రాజెక్టులను హెచ్చువరుంబడిగల ప్రాజెక్టులకు బలియివ్వడము న్యాయమా? పెన్నానది కడపముగా సోమేశ్వరముదగ్గర కట్టకట్టి అచ్చట నిలుపువల అయిన నీటిని నల్లారుజిల్లా భూములకు యిచ్చిన అందువల్ల రాబడే వరుమానము పెన్నానది మొదటిభాగములందలి ప్రాజెక్టులవలన వరుమానము సరాసరిగ తక్కువ అని అంగనా నందున పెద్ద ప్రాజెక్టుకొరకై చిన్న ప్రాజెక్టులు నిలుపువలచేయవలసి. ఇదే విధముగా యిప్పుడు దక్షిణదేశములో, కావేరీనదికి అడ్డుముగా యేర్పాటుచేయు మేటూరు ప్రాజెక్టు, నీటిసహిత లేక కష్టపడ నేలం గోయంబుత్తూరు జిల్లాలవారి ఉపయోగార్థముగాక, ఇప్పటికే సవంతలుగా నున్న తంజావూరుజిల్లా ప్రజల ఉపయోగార్థముగా యేర్పాటుగాబియున్నది. కారణము - అట్లయిన హెచ్చులాభకరముగా నుండునని, ఇట్టి ప్రమాదమే మనజిల్లాలయందు సంభవించునని నీటిని సమబుద్ధితో సాధ్యమైనంతవరకు కావలసిన ప్రజలందరికి ఉపయోగపడునట్లు పంచిపెట్టవలెనని చేయవలసియున్నది. అట్లయిననేగాని నీటిసర్దుకలగు లాభము ఉత్తమపరిణామముగా నుండజాలదు.

ఇక మూడవ నీతి: నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు లాభకరములా, కాదాయను నిర్ధారణచేయవలసి యున్నప్పుడు ప్రతిప్రాజెక్టును ప్రత్యేకముగా భావించుట. ఇతర విషయములందు ఈవిధానమును పాటించునట్లు లేదు. నీటిపారుదల విషయములందు మాత్రము ఏల పాటియునో తెలియవచ్చును. భాగ్యవంతులపై పన్నులు వధు. బీదలకు ఉపయోగ పెట్టుచుండలేదా? అదే విధముగా హెయమువచ్చు ప్రాజెక్టులలో భూమును నష్టదాయకముగానుండు లకు ఏల ఉపయోగించరాదు. లాభమువచ్చేచోట్ల మాత్రము తమకావలెననినీ నష్టమువచ్చేచోట్ల రైతులే భరించుకొనవలసినదని చెప్ప న్యాయము ఏటి న్యాయము? అవ్యాబువ్యా కావలెననుటకాదా? ఈ జిల్లాలలోని ప్రాజెక్టులపైన వడ్డీ గట్టలేదని చెప్పిన వడ్డీకరెట్లు లాభమువచ్చు ప్రాజెక్టులపైన లాభమును గవర్నమెంటు కొండములేదా? తాము పెట్టిన ద్రవ్యమునకు నష్టము కలగకూడదు. నియమము విధించుకొన్నప్పుడు కొన్ని ప్రాజెక్టులపైన లాభము ఎందుకు తీసుకొనవలెను. ఈజిల్లాలలో ప్రాజెక్టులక్రింద ఎకరమునకు 15, 20 రూపాయలు ఇచ్చినగాని ఖర్చులెల్లవని చెప్పవారు గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలలో ఎకరమునకు 1, 2 రూపాయలు వసూలు చేసినను కర్మలు సరిపోవునప్పుడు ఎకరమునకు 10, 12 రూపాయలు యెందుకు వసూలు చేయవలెను? చేయగూడదని నామతముకాదు. కాని వివిషయమందు అన్నిచోట్లను అన్ని ప్రాజెక్టులలోను ఒకటే సిద్ధాంతము ననుసరించి పన్ను విధించవలెననే నాయభిప్రాయము. తమకు లాభకరమైన చోట ఒక విధి నష్టకరమైనచో నింకొక విధిని ప్రయోగించడము సముజసముకాదు. ఆర్థిక శాస్త్రమునకు విరుద్ధమును అధర్మమును అయ్య

అప్పుడు, ఎప్పుడు నీటివనరులను ఏర్పాటుచేసిన ప్రజలకు తేమ
మీద నుంచునో అట్టివనరులను కల్పించుట సాధ్యమే అని గొప్పనమ్మ
కరములే లేనే తప్ప వాటిని ఏర్పాటు చేయవలసినదేను. అన్ని ప్రా
జెట్టులకు ఒకటే నియమము ననుసరించి పన్ను విధించవలసినది. సాగు
పైరువారిగా ఏకరాకింతయని నియమించవచ్చును. లేదా, ఆయా
ట్టలో ఆనీటియొక్క ఉపయోగమునుబట్టి అనగా ఆనీటివల్ల కలుగు
లాభములో కొంత భాగమును గవర్నమెంటువారు తీసుకొనవచ్చును.
కాని ఆయా ప్రాజెట్టులకు కర్షకులబట్టి ఆయా ప్రాజెట్టుకింద పన్ను
విధించుము సరికాదు. ఈ ప్రాజెట్టుకు కర్షకులబట్టి పన్ను యివ్వబా
లనివారికి ప్రాజెక్ట్ లేకుండచేయడము సరికాదు. ఇప్పుడు ఆచరణలో
నున్న పద్ధతులను మాని జనోపకారములను న్యాయసమ్మతమైనట్టియు
పై నేనుదాహరించిన సిద్ధాంతములను నీటిపారుదల ప్రాజెట్టు విషయమై
ప్రయోగించిన ఇప్పుడు మన జిల్లాల ఉపయోగార్థము రేయారై
ప్రాజెట్టు లన్నియును ఆచరణయందు పెట్టవచ్చును. అందువల్ల మన
జిల్లాలు బాగుపడవచ్చును. ఔషధాధునిక తప్పించుకొనగలము.
గవర్నమెంటు వారికిగూడ అప్పుడప్పుడు కర్షకులకై కర్షుచేయు ద్రవ్యము
మిగిలిపోవును. రివియన్లును యివ్వవలసిన పని వుండును.

నీటిపారుదలవిషయమై యింకొక సంగతి గమనింపవలసియు
న్నది. ఈగవర్నమెంటు ప్రాజెట్టులపై చూపుఅభిమానము చిన్నచిన్న
పనులపై బాగా పోవులేదు. ప్రాజెట్టులపై అన్నిటిని ఏర్పా
టుచేసినప్పటికిని చిన్నచిన్న జలాధారముల అవసరము తగ్గజాలదు. ప్రాజెట్టు
లే దేశమంతటికిని నీళ్లు సప్తయి చేయజాలవు. నీళ్లు సప్తయిచే
గోటివారు తమ గ్రామములు నవలి అప్పటికి పోజాలరు. అట్లు కొన్ని
ప్రదేశములు నిర్లక్ష్యమై, మరికొన్ని ప్రదేశములు జవాబునగ్గి గాంచుట
సమంజసముగా నుండును. కావున అప్పులప్పుడు ముందు చిన్న
పనులకు చెరువులు సరియైన మరమ్మత్తులో నుంచుటయేగాక,
త్రవాలినికూడ అనేకములను నిర్మాణము చేయవలసియున్నది.
తిరుమలినోట్లలో వుండిన భావులను పుద్దిచేయుటకు క్రొత్త
భావులను త్రవ్వించుటకును రైతులకు సహాయము చేయ
వలసియున్నది. ఎలకేటిసిటిని ఉపయోగించి భావులనుండి నీళ్లు
తీయించుటలో దత్తమండల ఇరిగేషన్ కమిటీ చేసిన సిఫార్సును
గురించి గవర్నమెంటువారు యేమిచర్చ తీసుకొన్నారో తెలియవచ్చును.
నీటివనరులను గురించి యిక నెన్నోవిషయములను చర్చించవలసి
యున్నది. అయినను, ఇప్పుడే కాలాతితమైనందునను చర్చించవలసిన
విషయములు పెక్కులున్నందునను, మనజిల్లాలకు ముఖ్య ప్రాజాధార
మైన తుంగభద్రా ప్రాజెట్టువిషయమై యింక ఒకటి రెండు సంగతులను
తీర్చి యింతటితో యీవిషయము ముగించెదను.

ఈ ప్రాజెట్టువిషయములో గమనించవలసిన విషయములు కొన్ని
యున్నవి.

ఈ ప్రాజెట్టుల పనులజిల్లాలయందు గొప్పగా పైరులను పండిం
చుటకు సదుపాయమే గానుండా త్రాగుటకు మంచినీరు దొరకును.
వర్షము తక్కువయైన కాలములందు అనేక ప్రదేశములలో ముఖ్య
ముగా రేగడి ప్రదేశములందు పశువులను, మనుష్యులను (త్రాగుట
కుకూడ నీరు దొరకుట దుర్లభముగా నుండును. 3, 4 సంవత్సరముల
క్రితము బల్లారిజిల్లాలో రైలువేడునులవద్ద రైలు వచ్చినప్పుడు ఇం
ట్లాంటి నీళ్లు కై యెంతయందో వేచియుండుట వలపువున తెలిసిన
మే. ఈ ప్రాజెట్టుల యాకట్టుములు చాలమాత్రం నివారణ
యగును. అన్నిచోట్ల నీటివనతి లేనందున నీటివనతియుండు
నట్లై పెద్దపెద్ద గ్రామములు పెరిగడముతో కత్తులు పెరిగడమే
గాక తమ నేద్యపుభూములకు గ్రామములు చాల దూరముగా నుండ
వలెను నేద్యపు ఇబ్బందికూడకలగుచున్నది. ఈ ప్రాజెట్టు సఫలీకృ
త్యము పశువున నేద్యపు భూములకు సమీపముగా చిన్నచిన్న ఊర్లు
తెచ్చుటకు వీలు వుండును.

ఈ ప్రాజెట్టుకింది సాగు అంచనా వేయడములో రైతులు
నల్ల రేగడి భూములలో తరిపైరు పెట్టుట ఉపయోగములేదనిన్ని,
సాగుల సర్దుములేనప్పుడుమాత్రమే ఖమ్మీపైరుకు కొంత నీరు
గించుకొనవచ్చుననిన్ని, అందువల్ల సర్కారు
వారికి నచ్చు లాభమును దేశమునకు కలుగు మేలును తక్కువగా
గుండునని ఊహించియున్నారు. ఈవిషయము గవర్నమెంటును
నిరుత్సాహపరచుచుండవచ్చును. తుంగభద్రా ప్రాజెట్టు విషయమై
వ్యవసాయవిషయముగా యీలోపల రిపోర్టుచేసిన రాయల్ కమిషన్
వారుగూడ నల్ల రేగడిభూములు ఇరిగేషన్ తగినవాకాదా, అను అంకి
మును బాగుగ పరిశీలించిన తరువాతనే ప్రాజెట్టు ప్రారంభించవలసిన
దని పాపురిక చేయుచున్నారు. అయితే ఈ ప్రాజెట్టుల యీజిల్లా
లలో కలుగు గొప్ప మార్పునుగురించి ప్రాత్యక్షాకరముగా వారే
చెప్పియున్నందున సంతోషపడవలసియున్నది. ఈవిషయములో
నిరుత్సాహపడుటగాని సందేహపడుటగాని ఏమికారణము కనబడ
లేదు. నల్ల రేగడి నీలు ఇరిగేషన్ కు అనగా తరిపైరుకు తగునా

కాదా అనువిషయమును కొంత అభిప్రాయభేదముండుట వాస్తవమే.
కొందరి రైతులలోకూడ ఆ నీలులో నీళ్లు పెట్టినభూములు చేదునని
అభిప్రాయమున్నది. ఈవిషయమై యీకా కావలసినంత పరిశీలన
కాలేదు. మొట్టమొదట అట్లు అగవడినను కొన్ని సంవత్సరములు
నీళ్లు పెట్టిన భూములకూడ ఆనీటికి అలవాటు పడవచ్చును. ఈనంద్యాల
మున్నగు గ్రామముల అనుభవము ఆరీతిగా నేయున్నది. ఇప్పుడు వరి
చెతన నల్ల రేగడిభూములలో చాల బాగుగ పండుచున్నది. ఇంతకు
అనేక గ్రామములలో ఎర్రనీలును నల్లయెర్రమిశ్రమ నీలును
బూడిదవర్ణమురేగడి నీలును వున్నవి. ఈభూములకు నీళ్లు చాల ప్రభ
యోగము. వీటికి రైతులు నీళ్లు తప్పక ఉపయోగించుకొనెదరు.
అందులో పది సంవత్సరములుగా వేరుసెనగ పంట ఈజిల్లాలో
వరివిగా పెట్టుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము ముందుసంవత్సరముకంటె
ఈపంట పెట్టు విస్తీర్ణము పెంచు అవుచున్నది. జొన్న ప్రతి పంట
లకంటె ఈపంటకు నీరు కెచ్చుగా కావలసియుండును. ఇంతకును
నీరు తప్పక కావలసిన యెర్రభూమిగల తాలూకాలు ఎన్నియో యు
న్నవి. ఎంత నీర్లను అచ్చట వుపయోగపడును. ఈసందర్భములో
అనంతపురం ధర్మచరం తాలూకాలకు నీరు సప్తయి చేయవలసినదని
దత్తమండల ఇరిగేషన్ కమిటీవారు చేసిన సిఫార్సు గమనించవలసినది.
కాబట్టి నల్ల రేగడిభూమి కారణముగా తుంగభద్రా ప్రాజెట్టుయొక్క
ఉపయోగమును సందేహించుట సమంజసముగా నుండదు.

ఈ ప్రాజెట్టులముగా కొన్నిచోట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని తయారు
చేసి ప్రజలకు సౌకర్యములను కూర్చవచ్చును. ఎన్నివిధముల జూచి
నను ఈ ప్రాజెట్టును అనంతకాలములోనే సఫలము చేయుట శ్రేయ
స్కరము. కాన సర్కారువారు యీవిషయమై యిక యేలాటి కాల
విలంబ మొనరించినను యీజిల్లాలకేకాక ప్రపంచమునకే గొప్ప
ఆపరాధము చేసినవారయ్యెదరు. వారి పరిపాలనకు గొప్ప కళంక
మోపునుని చెప్పటకు సాహసించెదను. ప్రపంచములో గొప్ప ప్రాజె
ట్టులలో యిది యొకటి. విద్యుదుక్తిని యితర యేగొప్ప ప్రాజెట్టు
యంత ఔషమనీతితమైనదేశమునకు ఉపకరించునదికాదు.

ఇదివరకు బరిగినదిపోను యీలోపల సర్కారువారు ఈ విష
యమై కొంతజోక్యము కనుపర్చుచున్నారు. తిమ్మలూపురంజిల్లం కట్టకు
తిగినదో, కాదో, అది సరిగావున్నయిక ఏర్పలంతునో, వీటిని పరిశో
ధించుటకు యెంతకాలము పట్టునో, యెంత పరిశోధించినను విడివిడు
యిండియా ప్రాంతములో తగినసలం దొరకునో దొరకదో అను యిత్యాది
ఆలోచనలున్ను ఆహించుచున్నవి. అసలీతమునకై వేచియుండుటకు
చునను ఒప్పుకున్నది. ఇట్టివిషయవనయందు నామనయు మట్లాపురంజిల్లా
మరలచున్నది. అట్లం యిదివరకే పరిశోధించబడినది. కట్టకుతిగినసలం
అని నిర్ధారణచేయబడినది. ఇదియునుగాక యిప్పుడు కట్టచాలగొడ్డిగానే
యుండును. అందువల్ల వ్యయముకూడ తగ్గును. నైజాము ప్రభువు ఆశీర్వాద
యొకటిమాత్రం మనంకల్పమునకు అడ్డుగానున్నది. మద్రాసు గవర్నమెం
టువారుగాని, మలినచో ప్రాంతముగాగుగాని యీవిషయమై తన
ప్రయత్నముచేసిన యీఅడ్డు తొలగునని నేను నమ్ముచున్నాను.
నైజాము ప్రభువుగారుకూడ ఒకప్పుడు తమ రాష్ట్రములో చేరినట్టియు
పెక్కుసార్లు కలుపుబాధకు లోనైనట్టియు యీజిల్లాల ప్రజలయం
గు దయమాపకపోరు. యీవిషయమై గవర్నమెంటువారు బాగుచేయక
తన ప్రయత్నము సల్పెదరని నమ్ముచున్నాను. నైజాముగారి సమ్మ
తిని బడసిన తరువాత తిమ్మలూపురమే శ్రేష్టమైనభూముగా యేర్పడిన
యెడల అప్పుటే కట్ట కట్టవచ్చును. లేక మట్లాపురమే శ్రేష్టముగా
నుండిన ఆలస్యములేక అప్పుటే పనిని ప్రారంభించవచ్చును.

గవర్నమెంటువారు యీవిషయమై మార్పిడి కనబరచిన
యీ ప్రాజెట్టు కొనసాగుటకు యేలాటి అభ్యంతరమును కనబడలేదు.
యీవిషయము "ప్రావీన్ సియత్" అనగా మద్రాసు గవర్నమెంటుకు
సంబంధించినది. లాభనష్టములు యీగవర్నమెంటు ధరించవలసియుండును.
ముందువలె ఇండియాగవర్నమెంటుకు సంబంధములేదు. గవర్నమెంటు
విధానము ప్రకారం వడ్డీ గిట్టుబాటున సామాన్యముగ ఏఆశ్రేణు వుండ
కూడదు. అట్లు లేని పక్షమున యితరజిల్లాల ప్రతినిధులు ఈ ప్రాజె
ట్టును ఆశీర్వదించుచును. ఇదివరకు నేను మాసిన విధానము ప్రకారం
యీ ప్రాజెట్టుల సమస్తిని దేశమునకు యేలాటినష్టమును వుండదు.
నేను మాపించిన విధానమును ఒప్పుకొనవారుకూడ ఈ ప్రాజెట్టు
విషయమై ఆశీర్వాద చేయరని నాదృఢనమ్మకము. ఈజిల్లాలయొక్క
దుర్భరస్థితి ప్రతివానికిని తెలిసిన విషయమే. అట్టిస్థితిలోనున్న యీజి
ల్లాలను ఔషధాధునిక తొలగించుటకు యెంత కఠినస్థాయయైనను
ఒప్పుకొనకపోరా? ఇదివరకు శాసనసభలో ఇతరజిల్లాల ప్రతినిధు
లుకూడ యీజిల్లాల స్థితిని గమనించి, నీటివనరుల యేర్పాటువిష
యమై ఆమోదమునే కనబర్చియున్నారు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆం
ధ్రరాష్ట్రము యేర్పడునని నానమ్మకము. అట్లయిన ఆంధ్రరా
ష్ట్రమునందలి నీటిపారుదల ప్రాజెట్టుల కను కర్షు లాభనష్టములు ఆం
ధ్రరాష్ట్రమే ధరించవలసియుండును. అట్లయిన దత్తమండల ఇరిగే

షన్ కమిటీవారు నూచించిన తుంగభద్రా-కృష్ణా సమ్మేళన ప్రాజెట్టు
ఆంధ్రరాష్ట్రములోనున్న దత్తమండలములు నెల్లూరు గుంటూరు కృష్ణా
చిత్తూరుజిల్లాలకు ఉపయోగించును. 12 జిల్లాలపై 8 జిల్లాలకు ఈ ప్రా
జెట్టు ఉపకరించును. ఇప్పుడే పెద్ద ప్రాజెట్టుల ఉపయోగమును అను
భవించు తక్కిన గోదావరిజిల్లావారి కిది అసమ్మతముగా నుండదు.
ఇక విశాఖపట్టణము గంజాముఖాగమువారు మాత్రము ఆశీర్వదించెదరా?
ఇదివరకు ఇరిగేషన్ శాఖకు అధికారులైన సి. పి. రామస్వామిఅయ్య
రుగారు యీ ప్రాజెట్టు విషయమై సానుభూతిని ఉత్సాహమును చూపిం
చియుండిరి. ఇప్పుడు అధికారిగా నున్న మార్బుఖాంబ దొరగారుకూడ
నీటిపారుదల వనరులవిషయమై శ్రద్ధాభక్తులకలవారు; రైతుల కష్టము
ఖములను బాగుగ తెలిసినవారు. వీరికాలములోనే ఈ ప్రాజెట్టు తప్పక
ప్రారంభించబడునని నేను నమ్ముచున్నాను. తుంగభద్రానదియొక్క
ఉపనది నీరును ఉపయోగపెట్టుటకు, యీలోపల మైసూరు ప్రభు
త్వమువారు తలచినట్లు గవర్నరుగారు నుడివరి. ఈవిషయముకూడ
తుంగభద్రా ప్రాజెట్టుకు అటంకము కలుగదని నేను నమ్ముచున్నాను.
యెన్ని ఆటంకములున్ను ఈకార్యమును సాధింపవలసినదేను.
ఇప్పుడు గానున్న ఇంక ఒకప్పుడైనను యిది సఫలీకృతమునని నాకు
దృఢనమ్మకము గలదు. సఫలమగువరకు కృషి చేయవలయునని ఉత్సా
హము ఉన్నది. నీరు కావలసిన యవసరమున్నది. కావలసినంత నీరు
ఉన్నది. కావలసినచోటికి వున్నచోటికి నీరు
నీరు తెచ్చుటకు సాధ్యమున్నది. ఇన్ని అనుకూల అవ
కాశములు వుండ యీకార్యము సాఫల్యమేల కాకపోవును; పురుష
ప్రయత్న మొక్కటియే కావలసియున్నది. అదియును సకాలమునకు
కలుగకపోదు. ఇక చిన్నచిన్న ప్రాజెట్టుల విషయమై చర్చించుటకు
అవధిలేదు మానుకొన్నాను. మన అన్నిజిల్లాలకు సంబంధించినట్టియు
చాలకాలము ప్రశంసలోనున్నట్టియు ప్రపంచములో గొప్ప ప్రాజెట్టు
లలో నొకటియైన తుంగభద్రా ప్రాజెట్టునుగురించిన ముఖ్యవిషయము
లను నీటిపారుదల ప్రాజెట్టుల విషయమై గవర్నమెంటువారు మాపించ
వలసిన రాజనీతి పద్ధతులను విమర్శించితిని. ఇంతటితో ఈవిషయమును
ముగించెదను.

పరిశ్రమలు

ఇండియా దేశము ఇతర దేశములతో కొంతపొత్తిపెట్టిన ఆర్థికసం
పత్తిని బడయనలెనన్న వ్యవసాయము ఎంత ముఖ్యమును ప్రాజాధార
మైనవృత్తియైనను అందరును వ్యవసాయముపైనే ఆధారపడక చేతిపరి
శ్రమలను, యంత్రపరిశ్రమలను (ఫ్యాక్టరీలు, మిల్లులు) వృద్ధిచేసి, మన
దేశములో పండు ముడిపదార్థములను ఇప్పుటనే పక్వపదార్థములుగా
తయారుచేయవలెను. నీటి ఆవిరి శక్తిని విద్యుచ్ఛక్తిని వాయు
(గాస్) శక్తిని విస్తారముగా ఉపయోగపెట్టి కావలసిన వస్తువులను
తయారుచేసికొనవలసి యుండును. మిల్లులు ఉండకూడదని అభిప్రాయ
పడువారిలో నేనొక్కడనుగాను. మిల్లులలో ఇప్పుడు పనిచేయు
వారి కష్టములు అనాగోగ్యస్థితి, నేనెరుగనివాడను కాను. అయినను
సరియైన ఏర్పాట్లవల్ల వీనిని మాన్వనచ్చును. వైశిష్ట్య నుపయోగించి
వస్తువులను తయారు చేయుటవల్ల బుద్ధి నుపయోగించక అనాలోచిత
ముగ(మెకానికల్)మునుజూల వచ్చించుకాలము చాలవరకు మిగులును.
ఓట్లు మిగిలిన కాలమును జనులు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాభివృద్ధికిని కళాభి
వృద్ధికిని ఉపయోగించుకొనవచ్చును. కావున హిందూదేశములోకూడ
ఈవిషయమై శ్రద్ధ మావనలసియున్నది.

మనజిల్లాలలో ఎంతమాత్రము ఇట్టిపనులకు వనరులు వుండునది
విచారితము. ఈ జిల్లాలలో పత్తి పండుచున్నది. పదిసంవత్సర
ములుగావేరు కేసగపంటకూడ విశేషముగా పండించుచున్నారు.
ఇంక నువ్వు ది చేయు మాచనలున్నవి. వేరు కేసగ
గాక ఇతర నూనెగింజలకూడ యున్నవి. పత్తియిండి మాచయు వేరు
కేసగకాయలనుండి పప్పును పండినసలములయందే తీయుచున్నను
మాచిన్ని, వేరుకేసగపప్పు, తదితర నూనెగింజలు పరదేశములకు ఎగు
మతి అగుచున్నవి. ఇవలనుండి ఎగుమతికాబడిన వస్తువులనే తిరిగి
ఇతరరూపముగా మనదేశములకే వచ్చినప్పుడు ఒకటికి రెండింతలు
దబ్బు వచ్చించి మనమే తీసుకొనుచున్నాము. మనజిల్లాలలోనే ఒక
చోటగాని కొన్నిచోట్లగాని ఆవిరి మున్నగు శక్తులను ఉపయో
గించి మిల్లులు స్థాపించి నూలతీయడము గుడ్డలు నేయడము నూనెతీయ
డము, చేయవచ్చును. రైలుమార్గముల కలియుచోటుగావుండే గుంత
కల్లునందుగాని దాని సమీపమునందుగాని కావలసినంత నీరు ఉండిన,
యెడల, వాటిని స్థాపించుట ఉచితముని తోచుచున్నది. కొన్నిసంవ
త్సరములక్రితము తాతాకంపెనీవా రొక నూలుమిల్లు సంతకల్లులో
పెట్టెదరను వనంతియుండెను. యేమామెనో తెలియదు. నూలు
మిల్లు పెట్టినను పెట్టకపోయినను నూనెమిల్లు పెట్టుట మిక్కిలి అవ
శ్యకముగా నున్నది. నూనెను ఈదేశములో ఉపయోగించినను పర
దేశములకు ఎగుమతి చేసినను నూనెతీసిన గానుగిండిని ఈదేశములో
ఉపయోగించనందున మిగుల అన్యదాయకముగా నున్నయది. పశువుల
మేతకును దినదినము సారవీస మగుచున్న భూములను సారవంతము

గా జేయుటకును అపిండి చాలా ఉపయోగకారిగా నుండును. దానిని వీధిమనుషులను మనదేశములో నిలుపుమాగము చూడవలెను. పెద్ద మిల్లు గాకపోయినను యిప్పుడు వుండే ఫ్యాక్టరీలలోనైనా నూనె తీయు చిన్న చిన్న యంత్రముల మాలముగాగాని నేతినానెగానుగల మాలముగాగాని నూనెను తీసి సిండ్రిని మనజిల్లాల ఉపయోగార్థమే తీసుకుంటున్నట్లున్నది. అందుకే పెద్ద మిల్లులో వచ్చినంతమాత్రాన చాటిమలన రాకపోవునేమో! ఈవిధముగా యాజిల్లాలలో దొరకు ఏముకలనుగాదా ఇతర దేశములకు ఎగుమతిచేయక ఇప్పుడుకే సిండ్రినే భూముల కుపయోగించిన చాలా లాభదాయకముగా నుండును. సబ్బును చేయు ఫ్యాక్టరీలకునూదా కొన్నిటిని స్థాపించవచ్చును. అగ్గి పెట్టెలను చేయు చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీలు కొన్నిటిని వాటికి తగిన కొయ్య దొరకు సమీప ప్రదేశములలో స్థాపించవచ్చును. కొద్దిపాటి ప్రయత్నంతోనూదా ఇవి సాధ్యమని తోచుచున్నది.

ఖద్దరు

ఇక గ్రామములయందే యుండి చేసికొను చేతివస్తువులగురించి విచారించుము. ఇందు ముఖ్యమైనదియు, పేరుబడినదియు అనాదిగా నుండునదియునైన వృత్తి నూలువడకడము నేతనేయడమునై యున్నది. ఈజిల్లాలలో మనకు కావలసిన గుడ్డలకు చాలినంత వృత్తి పండుచున్నది. కొన్ని సంవత్సరములకు ముందు అనగా 20, 25 సంవత్సరములప్పుడు ఈజిల్లాలలో నూటికి తొంభైపాళ్లు చేతితో వడికిన నూలును అనూలుతో చేతివస్తువులలో నేసిన వస్త్రములకే ధరించుచుండిరి. అట్లుగా గ్రామవాసు లెల్లరును ఖద్దరుగుడ్డలనే ధరించుచుండి రనుట. అందువల్ల గ్రామములలో అనేకమందికి పని యుండెను. బీదలు చక్కగా బ్రతుకుచుండిరి. ఇతరపనులు చేయజాలని ముసలి కుంటి మున్నగువారికినూడ పని యుండినది. ప్రతికుటుంబములోను స్త్రీలు తమ వ్యవధికాలమును వృథాపుచ్చక, ఆయాకుటుంబమునకు తగిననూలును ఆయాకుటుంబమువారే తయారుచేసికొనుచుండిరి. అట్లునటండేసి ఇప్పుడు ధరించు మిల్లుగుడ్డలకు ఖద్దరు గ్రామములందే నిలుపుదల కాబడుచుండెను. అందువలన గ్రామముల ఆర్థికపరిస్థితులు కొంతబాగుగ నుండెడివి. ఇప్పు డన్నో ఇది అంతయు మారిపోయినది. విదేశీవస్త్రములే మనకు కేరణ్యములైనవి. గ్రామవాసులందరూ చాలామాత్రము మిల్లులలో తయారుైన గుడ్డలనే వాడుచున్నారు. ఈగుడ్డలలో చాలామాత్రము పరదేశములనుండి దిగుమతియైనవియేను. ఇది దేశమునకు గొప్ప నష్టదాయకము. ఇటీవల మహాత్మాగాంధీగారి పట్టుదలతో దేశమంతయు ఖద్దర్ అనగా చేతితో వడికి చేతివస్తువు లోనేసిన గుడ్డలనే ఉపయోగించవలయునని గొప్పప్రచారము జరుగుచున్నది. అవరణకునూదా కొంతమాత్రము వచ్చినది. కాని చీమకట్టి సంకమాత్రమునూదా లేదు. ఈయద్యమము ఎంతమాత్రము సఫలమగునో తెలియకున్నది. మిల్లుగుడ్డలతో పోల్చిచూచిన ఖద్దరుగుడ్డలు ప్రియమనియే చెప్పవలెను. అందువల్ల ఆగుడ్డలను కొనుటకు చాలమంది వెనదీయుచున్నారు. వ్యాపారదృష్టితో చూచిన కడ్డరుగుడ్డలు మిల్లుగుడ్డలతో ఎప్పటికిని పోటీచేయజాలవు. ప్రతి ఊరియందును ప్రతిగృహమునందును యితరపనులు లేని వ్యవధికాలములో స్త్రీలకు పురుషులకు అందరును యీపరిశ్రమయందు ఆదరాతిశయములతో పాల్గొనకనే తప్ప మన దేశములో పూర్తిగా ఖద్దరు వ్యాప్తిజెందజాలదు. ఇతరపని వుండినకాలములో ఈపనిని అందులో నూలువడుకుపనిని, పెట్టుకొన్న గిట్టదు. అందువల్ల ఆర్థికనష్టమును గల్గును. మిల్లులు కూడునూ కూడదా యను వివాదమునైన నాయభిప్రాయమిదివరకే తెలిపియున్నాను. దేశపరిస్థితులు అందులో ముఖ్యముగ ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబడినవియ్యట కడ్డరునే ప్రాధాన్యముగా పెట్టుకొనకపోయినప్పటికిని మనదేశమునందు చేయబడిన మిల్లుగుడ్డలను ఉపయోగించవచ్చుననే నా యభిప్రాయము. అయితే అట్టిపరిస్థితులు యిప్పుడు లేవు. అవి చక్కబరచుటకు ఇంకా చాలకాలము పట్టును. అంతవరకు యీపుట్టమును చాలినంత ఉత్సాహంతో కొనసాగించవలసినదేను. హిందుదేశమునందలి ఆర్థికస్థితి చాల హీనదశలో నున్నది. అనేకమందికి తినుటకు తిండి కట్టుటకు గుడ్డ లేక బాధపడుచున్నారు. ఇతరదేశములనుండి డబ్బుదిక్కిల్ల విలువగల గుడ్డలు దిగుమతికాబడుచున్నవి. ఇవి నిలుపుదల కావలెను. మనదేశమునం దిప్పుడుండు మిల్లులేమన దేశమునకు కావలసినన్ని గుడ్డలను తయారుచేయజాలవు. తయారుచేయజాలినను గ్రామవాసులకు ఇప్పటి వ్యవసాయమువలననే జీవనము జరుగగలదునను తమ వ్యవధికాలము నుపయోగించి, వ్యవసాయమునందలి విశ్రాంతి నకు తోడు ఇతర వరుమానమును సంపాదించ నుపయుక్తములగు వృత్తులు కావలసియున్నవి. అందులో అందరికిని అందుబాటులో నున్న ట్టియు కొద్ది న్యయప్రయాసలకు లోనైనట్టియు తమతమ స్థలములయందే నిర్వహించుకొనగలిగిట్టియు ఇతరపనిపాట్లు జరుపుకొనుటకు అడ్డులేనట్టియు నగువృత్తి రాబడునుండి నూలువడుకుటయు చేతివస్తువులనునేయుటయు తత్సంబంధమైన నూదితీయుట ఏముట, రంగుటయునై యున్నవి.

మన జిల్లాలయందు ఈ గృహపరిశ్రమాభివృద్ధికి కావలసిన సదుపాయములు మెండుగ ఉన్నవనియే చెప్పవలసి యున్నది. పత్తియా పండుచున్నది. అందరికిని జీవనాధారము లేకయున్నది. అనేకప్రదేశములలో ముఖ్యముగ నల్ల చేగడి ప్రదేశములయందు చక్కసామేతరకాటుముని కావలసినంత అవధి యున్నది. ఇట్లున్న నూలకొద్దికాలమునకు మునుపే, గ్రామములందు విరివిగా వ్యాపించియుంకిన ఈ గృహపరిశ్రమ నాశనమగుటను, దానిని పునరుద్ధరించుటకప్పుడు చేయుచున్న ప్రయత్నములు పూర్తిగా కొనసాగకుండుటకును కారణములు నవి సరముగ తెలియకున్నవి. ఇప్పటికిని నూలు వడకడము ఆపుటవల్ల కొన్ని గ్రామములయందు జరుగుచున్న అనేకగ్రామములయందు లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. జరుగుచున్న గ్రామములలోనూడ అన్ని కుటుంబములలో జరగడములేదు. నేత నేయడము మాత్రము ఇంత దుర్లభతేలేదు. చేతితో వడికిన నూలుతో కాకపోయినను మిల్లులలో తయారుైన నూలుతో గుడ్డలను నేసి జీవించువారి పట్టికిని పెక్కుమందికలరు. చేతిరాటుములో నూలువడుకు వృత్తి వ్యాప్తి చెందనను దండుకపోయినను స్వల్పప్రయత్నముతో, నేతనేయు వృత్తిమాత్రము విరివిగా యీ దేశమందు వృద్ధిచేసి అనేకమందికి జీవనోపాయము కలుగజేయవచ్చును. మనదేశములో నేతనేయుటయందు, నిపుణులు, తాము చేయుపనియందు కొన్ని సులభమైనమార్పు లొనర్చి మధ్యవారు అనుభవించులాభమును సహకారసంఘములమూలమున తమకే లభ్యపరచుకొనినయెడల వారు మిల్లులతో పోటీచేయగలరు. ఇతరకుటుంబమునూడ యీపనిని సులభముగ నేర్చుకొనవచ్చును. నేర్చుకొనవలసినవిధి.

ఆసాము దేశములో ఈకులమనక ఆకులమనక అన్ని కులముల వారును పట్టును తీసి గుడ్డలు నేయుదురు. అందువలననే ఆదేశములో ప్రతివారికి పనియున్నది. జీవనోపాధి లేక బాధపడువారెవ్వరగులేరు. ఆవిధముగనే యిచ్చటను నేతపరిశ్రమను వృద్ధిపరచినయెడల చాలమందికి జీవనాధారమేర్పడి తృప్తిగానచే బాధ పడవలసిన అవసరముండదు. పురుషులకు నూలు వడకటకు, ఆడవారిగా నంకినను, నేతనేయుటకు ఉండదుకదా! అసాము దేశములో స్త్రీలునూడ నేతనేయుదురు. మనదేశములో మిల్లులను వృద్ధిచేయవలసిన, మిల్లులలో నూలుమాత్రమే తయారుచేసి చేతివస్తువులలో నేతగాండ్రవల్ల గుడ్డలు తయారుచేయుచుకొన్న బాగుండునని తోచుచున్నది.

ఇక నూలువడుకువృత్తి గ్రామములలో నేల వ్యాపింపకున్నదో మాత్రము. తరీమైలును బాపులక్రింద తోట్లపైరులు పెట్టు ప్రదేశములందు నామాన్యముగా సంవత్సరమంతయు వ్యవసాయపుపనులుండును. ఇదియునుగాక ఈలోపల విరివిగా వ్యాపించుచున్న పేరుతెగ పంటతో గృహధికాలము చాల తగ్గుచున్నది. అందులో వ్యవధి స్త్రీలకుంటే పురుషులకే హెచ్చు. గ్రామములందు పురుషులు నూలువడుకుట లోభముగా నెంచుచున్నారు. గ్రామములందునూడ నవనాగరికత పెరిగి మతకండ్లను కట్టుటకు అనేకమంది యిష్టపడక యున్నారు. తమకుండు చరుంబడిని ఏమాత్రమైనను సరే తమ వ్యవధికాలమును ఉపయోగించి స్వల్పరంబడి ఆయినను వృద్ధిచేసుకొనవలెనను దృఢసంకల్పము కామాన్యజనములో చాల తక్కువగా నున్నది. ఈ భావములయందు గొప్ప మార్పు గల్గినగాని నూలువడుకు వృత్తి వ్యాపింప జాలదని నా నమ్మకము.

కడపరాళ్లు

మన జిల్లాల కనువగు ఇతరపరిశ్రమల విషయమై ఆలోచించవలసియున్నది. ఈలోపల గవర్నెంటువారు ఈకోస్తాయందు గృహపరిశ్రమలవిషయమై పరిశోధించి రిపోర్టును వ్రాయుటకు ఒక ఉద్యోగిని నియమించియున్నారు. మనజిల్లాలకు సంబంధించిన రిపోర్టును ఇదివరకే పంపియున్నారు. దాని ననుసరించి గృహపరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు ఈజిల్లాలవారికి సర్కారువారు తగు ప్రయత్నము చేయుదురుగాక. ఈజిల్లాలలో ఒక వృత్తియగు “కడపరాళ్లు”ను నల్ల చలువ రాళ్ళ యెగుమతి తగ్గుచున్నట్లున్నది. ఇది అభివృద్ధి కావలెనన్న రైల్వేవారు రేటు తగ్గించవలెను. రైల్వేవారును గవర్నెంటువారును తమకట్టడములకు ఈలోపల ఈరాళ్లును ఉపయోగించుక సిమెంటుతో చేసిన పలకలను ఉపయోగ పెట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. కడపరాళ్లు దైవస్పృహ స్వాభావిక అందుము మావకల్పితముగు సిమెంటువల కలకు వచ్చునా? పూర్వమువలెనే కడపరాళ్లును ఉపయోగించి రేటును తగ్గించి రైల్వేవారును సర్కారువారును ఈవృత్తిని అభివృద్ధిచేయుటకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాను.

బిచ్చగాండ్లు

మనదేశమున ఆర్థికాభివృద్ధి నొందజేయు విషయములో ఒక సంగతి గమనింపవలసియున్నది. మనదేశములో రానురాను బిచ్చగాండ్ల సంఖ్య కొటానుకొట్టుగా పెరుగుచున్నది. పనులుండియు పనులు చేయక సోమరితనముగా కాలము వృథాగ గడుపుచు పెక్కుమంది భిక్షుమే జీవనాధారముగా జేసికొని యున్నారు. వీరిలో బిచ్చమునకు

పాత్రులైనట్టి, పనుల చేయజాలని శక్తిహీనులు చాల కొద్దిగా నున్నారు. అదియేమోకాని మనదేశములో పాత్రాపాత్రములను గల నింక బిచ్చమో యనువారి కంటకెక్కి పెక్కుమంది వారిని సోమరిపోతలనుగా చేయుచున్నారు. వీరికాలమును పనులు చేయుటయంద ఉపయోగపెట్టిన దేశములో నెంతయో ఆర్థికాభివృద్ధి నొందునట్లు చేయవచ్చును. ఈ సోమరిపోతుల భిక్షులను నిలిపివేయుటకు ప్రతి వారము పాపమనక తోడ్పడవలయునని కోరుతాను.

పనిపాటుచేయ శక్తిలేనటువంటి దిక్కులేనివారిని పోషించు సదుపాయములను కల్పించవలెను. పాత్రాపాత్రత యెరుంగక అందరి కిని సమానవృద్ధితో దానము చేయుటవలన శక్తిహీనులకు సరియైన ఆదరణ జరుగకున్నది. ఈసందర్భమున ప్రొద్దుటూరి నగరమునందు ఈలోపల వికలాంగ కరణాలయమును స్థాపించి దానికొరకై నిరంతరముపాటుపడుచున్న ఏ. కే. మనీ, శ్రీనివాసరావు మున్నగువారిప్రయత్న మెంతయుప్రశంసనీయము. పట్టుమలలోను గ్రామములందప్పట వ్యటను దిక్కులేనట్టియు పనిచేసి స్వయముగా పోషించుకొనుటకు శక్తిలేనట్టివారి నందరిని పోషించు కరణాలయములను శీఘ్రకాలములో నెలకొల్పిన సోమరిల భిక్షులను నిలిపివేయవచ్చును. ఈవిషయమై లోకలోబోధులు ఇది తమపనియని యెంచి అసతికాలముగా ఈపనిని నిర్వహించుటకు పూనుకొనవలెను. గవర్నెంటు వారును ధర్మార్థబుద్ధిగల ధనవంతులును వానికి తోడ్పడవలెను.

విద్య

ఇక మన జిల్లాలయందలి విద్యాభివృద్ధి విషయమై ఆలోచించుము. ఇతర ఆంధ్రమండలములకుంటే మన జిల్లాలు యీవిషయమున చాల వెనుకబడియున్నవని చెప్పక తప్పదు. 1927 సంవత్సరమునకు గాను ప్రచురించిన విద్యావిషయక పరిపాలన రిపోర్టునుంచి యెత్తునడిన లెక్క యీ విధముగ నున్నది.

జిల్లా	అక్షరాస్యత శాతము	సెకండరీ మిడిల్ స్కూళ్ళ విద్య		ప్రాథమిక (ఎలి మెంటరీ) విద్య	
		సంఖ్య	శాతము	సంఖ్య	శాతము
గంజాము	4.8	0.58	108	8.2	1.1
విశాఖపట్టణము	5.0	0.48	150	8.0	1.5
గోదావరి తూర్పు	8.0	1.06	279	10.8	4.1
గోదావరి పశ్చిమ	7.6	0.98	52	8.9	4.6
కృష్ణా	8.6	0.94	177	10.4	4.9
గుంటూరు	7.4	0.69	225	9.5	3.8
కర్నూలు	6.6	0.56	144	9.9	2.3
బళ్లారి	5.5	0.51	7	8.4	1.5
అనంతపురము	5.2	0.40	117	7.7	1.7
కడప	5.9	0.84	9	9.2	1.6
నెల్లూరు	4.6	0.46	467	6.1	2.1
చిత్తూరు	4.8	0.45	343	7.2	1.6
పెజ్జెల సరా సరి మొత్తం	6.16	0.626		8.65	2.56

పై సంఖ్యలను పోల్చిచూచిన, యీ క్రింది అంశములు విశదమవును. ప్రాథమిక విద్యయందు మన జిల్లాలు గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలకు చాల వెనుకబడి యుండలేదు. బాలికల విద్యయందు మాత్రము ఆ జిల్లాలు చాలా ముందు వున్నవి. అయితే గంజాము విశాఖపట్టణం నెల్లూరు చిత్తూరు జిల్లాల కేమాత్రమును తగ్గియుండలేదు. సెకండరీ అనగా మిడిల్ స్కూళ్ళలోను హైస్కూళ్ళలోను నేర్పవిదనములో గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలు చాల ముందు ఉన్నవి. అయిన లే గంజాము విశాఖపట్టణము నెల్లూరు జిల్లాలతో సమానముగా బిచ్చము వున్నాము. అయితే బాలికల చదువునందు కర్నూలు అనంతపురము కొంచెము హెచ్చుతక్కును ఇతర జిల్లాలతో సరిపోల్చుచున్నను, కడప బళ్లారి జిల్లాలు మాత్రము ఎందుమాతేవు. ఇక కళాశాలవిద్యయందు ఇతర జిల్లాలు అందులో గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిమ్మనకంటే చాలా ముందంజ వేయుచున్నవి. వికరమైన సలహానీనదని వారిగా నాకు దొరకలేదు.

పై మదహరించిన జిల్లాలకుంటే మన జిల్లాలు విద్యాభివృద్ధియందు వెనుకబడియున్నవని విచారముగ నున్నను యిప్పుడు ఆచరణలో నున్న విద్యావిధానమునబట్టి అంత సంతోషకరమైన నిషయముగా నాకు తోచలేదు.

ఇప్పుడు నేర్పబడునటువంటి ఈ విద్యావిధానమును పూర్తిగా మార్చినగాని దేశమునకు ఔన్నత్యము చేకూరజాలదు. ఉద్యోగిగోష్ఠి యొక్కటియే పరమాదర్శముగాగాక జ్ఞానాభివృద్ధియే ముఖ్యమముగా పెట్టుకొను విద్యావిధానమే శ్రేయస్కరమైనది. దేశభావలందు విద్యను గణపుట మిక్కిలి అవసరమై యున్నది. అట్లు చేయుట (సకేవము

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుపతి

శ్రీ ధన్వంతరీ జయంతి

9-12-28 వ తేదీన తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వరాయణ్య దేవాలయము శ్రీ మూర్త్యంతావళి కాశ్రీ గారి ఆధ్వర్యమున శ్రీ ధన్వంతరీ పూజాదికార్యములు యశస్వంతానంద దురజకవలీనది

(ఒక విలేఖరి)

తునివార్

సేవాదళము:—కాకివాడ నెంట్లలు రేపు కమిటీవారి చేతకోరిక శ్రీ గౌరవ సభ్యులగౌరవము (సీతానగరం) తోని ప్రచారకులు వరుసలు యక్కడ రేపు వసువకు జరుపుటవచ్చి నున రొక వత్తుమడినను లీ దివిజనలోనున్న పల్లెటూళ్లకుపోయి అక్కడ వరదబాధితులకు కలరా తోని లకును, తగిన ఉపచారములొనర్చి కలరా తగ్గవరకు సేవజేసి వారి కర్మ కర్తలను ఇదియో గించి, తమ కార్యముల సత్కర్తన నామతో నిర్వహించగలిగిరి ప్రాయటకు పంపించుచున్నాను. ఈ ప్రచారక సేవాదళమునా రిక్కడను రాగానే యక్కడి అధికారిలను, అసభికారులను, ఛార్జ్ ప్రముఖులను కలసి తోని, యావత్తు సంగతులను చెప్పి తోని, ఆయా కార్యములను నిర్వహించు సమయములలో అధికారిలను, తావేవారులను, కర్మసంబంధించి చెప్పి వారు. చుట్టుపల్లెలకు పల్లెటూళ్లకు పోయి అక్కడనున్న వరదబాధితులకు వాలంటీర్ల స్వయముగా బట్టలను వియ్యమును, మందులను తీసికొనిపోయి తగిన శ్రద్ధతీసి తోని సర్వకారాలను నివారించగలిగిరి. వీరు తునిలో మాజిపల్లెలో గూడ కొందరు ప్రస్తుతులను పంపివేట్టివారు.

అత్యంతము ముఖ్యముగా నెంట్ల పూర్వకానెన్ కం పెన్ లిమిటెడ్ మొనూరువారు విశాఖపట్టణం తూర్పు గోవా నరీ జిల్లాలో వరద బాధితులకు చెరి 250 నాి యచ్చినట్లు విశుచున్నాను.

వై.హే.హే:—తునిచారిటీ ఫండ్ కమిటీవారి యజమాన్యమున కట్టబడిన వై.హే.హే.హే శ్రీరాజా చింతలపాటి మూర్త్యకారాయణరాజు బహద్దర్ (ఉర్రపల్లెగయరా జమీందారు) వారు ఇదివరలో 800 రూపాయల నొసగివారు. మాతుని రాజావారి పుత్రికామణియగు శ్రీమూర్త్యకారాయణరాజు బహద్దరువారి సతీమణి, ఇదివరలో వరమవడించినందున ఆమెకు జ్ఞాపక విన్నముగా తునిలోనున్న వై.హే.హే.హే యావత్తు బాకీలను తీర్చివేసి ధనివృత్తులో వై.హే.హే.హే కార్యక్రమమును నిర్వహించునగు ననువు శ్రీమూర్త్యకారాయణరాజు బహద్దరువారి యజమాన్యముక్రిందనే ప్రజోపయోగార్థము ఇనియోగించుటకున్నా సదరు వై.హే.హే.హే శ్రీరాజు తమ సతీమణివేరతో అమ్మచే వై.హే.హే.హే అని వ్యవహరించుటకున్నా, తునిచారిటీను ఫండ్ కమిటీవారికి, శ్రీరాజావారి ఉద్దేశ్య గులకును ఒక బడంబడిక జరిగి 9-12-28 తేదీన వరద తీర్మానము తుని చారిటీఫండ్ కమిటీవారి కేర్వరచిన సభలో యేక గీసముగా నంగీకరింపబడినది.

శ్రీ శ్రీ రాళ్ల కల్లి కాశీస్వరూ:—వీరియొక్క చిత్ర పటమునిక్కడ సాపేక్షపడచి కొందరు ప్రయత్నించుచున్నాడు. వారి ఛాయాపటమే దొరుకలేదు. కాశీస్వరూ సేపీరు తెనలై నను శ్రీవిద్యానంద లైబ్రరీ తునికి పంపించినయెడల బాగుండును.

ఒకవిలేఖరి

బరంపురం

హిందూమైద్య సంఘమునకు (కెన్యా) గారిను దాక్కు వేంకటాచల యాజ్ఞానమున (బ్రహ్మపురమునకు నిజయము) వారు. వారినువలె బ్రహ్మపురమునకు గల ప్రభావతీవైద్యులెల్లరు బ్రహ్మపురాంధ్రభాషామేధావీ సమాజసంకీర్తన సమాజశ్రేష్ఠ బ్రహ్మపురాలకు సమాధ్యక్షులగు మురా-రా-శ్రీ ఉన్నవ రావలింగం వంతులుగారి యాజమాన్యమున సాంఘిక కాలము 6 గంటలకు పదిదేని యేకతో సంఘముయొక్క జిల్లా వసంఘమును స్థాపించివారు.

ఈ సంవత్సరమున డిసెంబర్ వంతునకు ప్రధాన కార్యదర్శులగు డాి ఆి లక్ష్మీకంతి ఎమ్. డి. సి. యమ్. గారికి సభ్యులు కృతజ్ఞతాభి నందనముల నిర్వించిరి. మరియొ యావళిలో కార్యనిర్వహణలు యెన్నుకొనెడిరి.

శ్రీరంగం వెంకటరత్నం,

8-12-28. ప్రధాన కార్యదర్శి, గంజాంజిల్లా ఉపసంఘము.

బెజవాడ

(వ్యవసాయ శీఖరి)

అరోగ్య శిశువారము

డిసెంబరు 18:—1929 నాిరం ఫి బనరి నల మొదటివా కమలా జరుగబోవు అరోగ్యశిశువార పుత్సవములకు జను (వరుసగా జరుపుటగాను ఒక సంఘమును ఏర్పాటుచేయుటకు యానల 11 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు మునిసిపల కన్వేరిలో ఒకసభ జరిగెను. వా-రా-శ్రీ బొడ్డపాటి పూర్ణయ్య వంతులుగా కార్యక్రమంపించిరి. పురప్రముఖులు గలిగిన ఒక సంఘ మేర్పాటుచేయబడినది.

ధన్వంతరీ జయంతి

ఈనల 7 మొదలు 11 తేదీనకు శ్రీరామమహానామ ఆయుర్వేద కళాశాలయందు ధన్వంతరీ జయంత్యుత్సవము విగుల జయప్రదముగ జరుపబడినది. శ్రీమూర్త్యుల దేవోద్ధాక కాశీ వాధుని శాశ్వతరావువంతులుగార, వైద్యకల్లభరాటి వెంకటాచలపతి ప్రసాదరాశ్రీగార, డాి జి. యం. శివశ్రవస్థా ఇంకాగార; వాడు త్రివిక్రమరావువంతులుగార, అత్తి గురు మూర్తివంతులుగారు, మండ వెంకటగుబ్బాపూర్ణరాశ్రీగారు మున్నగువారు ఉపన్యాసముల నొసగి వర్ణించి జయప్రదముగ తానసాగించిరి. “అయుర్వేద విద్యాశిక్షణము, ధన్వంతరీజయంతి కావనిర్వయము, ఆయుర్వేద సిద్ధాంత పురుషరూపు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము—అయుర్వేదము, కాలాకాలమృత్యువులు, మున్నగువిషయములనుగూర్చి చక్కని యావత్తావధానములొసంగ బడినది. ప్రతిదినము ప్రాతః సాయంత్రములయందు పూజలు భజనలు ఉపవారములు ప్రసాదస్వీకారములు జరిగినవి. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణంబు (ప్రొమా) ప్రతిపాది భయంకర కష్టమారాధ్యులుగారి యుత్సాహములను ఈసందర్భ జను ప్రసముగజరిగినది.

తెన్నెను ఆట పంచెములు

ఇప్పటికి 9 సంవత్సరముల క్రిందట బోకమాన్య బాల గంగాధరకొంగారి స్మారక విన్నముగ స్థాపించబడిన తెన్నెను ఆటపంచెములు యథాప్రకారము యీ సంవత్సరమున 20 వ డిసెంబరునండి ప్రారంభమగును. రాజధాని అంతట నుండియు నిజాంరాష్ట్రము నుండియు ఆటల వాడులకై వచ్చెదరు. బాటిదారులకు భోజనాదివసతు లన్నియు ఉచితముగ యేర్పాటు చేయబడును. ఈ సమయమున గూడూరు లక్ష్మీ దేవరావు వంతులుగారు అధ్యక్షులును, గోపేటి లక్ష్మీనారాయణ వంతులుగారు కార్యదర్శిగూ, కేసువరపు పట్టాభిరామయ్య వంతులుగారు సహాయ కార్యదర్శిగూ అయియున్నారు.

పైగు

శిల్పదాబాధ నండి వచ్చిన ఇరువురు శ్రయజీవులు పైగువలన చనిపోయినట్లు తెలియుటచే ఈ యూరి ప్రజలకు కొంత భయము కలిగినది. పాల్వడిపాట్లమొలువారు ఇందు విషయమై శ్రద్ధ పూరితము. పాల్వదాబాధనుంచి వచ్చిన వారు జబ్బుగా నున్నట్లు తెలిసినతోడనే మునిసిపాలిటీ వారికి తెలుపబడినదిగా చాటింపు చేసివారు.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

శ్రీగంధముతో ఇర్మనీగారడి, హస్తాభవము, అంగుల ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, ఖాతనైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల శీక రహామలు, విసేదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట, మాణిచిట్టును పుట్టించుట, దీనముతో సమాధియగుట, శరీరము లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. నల డూ 4. ‘నందేవి’ తాయతు దీని ధరించిన అరోగ్యము, బలము, తెలివి అందము, ఆదృష్టమునిచ్చును. కరీకులో జయము కలుగును. గొప్పవారియ లభించును. పని చేయటము, వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేకమంది మెప్పుపొందినవి 1 కి రూ 1-8. పి. ఆర్. జాన్సన్ గారియొక్క, లంగ్లెండ్ (గంజాంజిల్లా

పాలనుండి వెన్న తీయు మెషిన్లు

“Standard” Cream Separators (ఇత్తరీ, బ్రాంజ్ డైరీ కెటెగోరి బాగా పూనుబడినది.) ప్రశస్తమయిన నీలగిరి కాఫీ, తేయాకు (టీ) (1) వెన్నతీయు మెషిన్లకు డ డి ఇండియాలో అనగా మదరాసు బొంబాయి రాజధానిలలోనున్న (మొనూరు మైదాబాదు మొదలైన స్టేషన్లుకలసి), (2) కాఫీ, తేయాకు లకు ఉత్తరమర్కాతలలోనున్నా ముఖ్యమైన పట్టణాలలో ఏతెల్లరు కావలయును. వలయువాడు ఈక్రింది విధముగా ప్రాయగోరెను (నెం 5440) జి. టి. దాన్ అండ్ సన్స్, విశాఖపట్టణము.

ల జ ప తి కే స రీ

(వంతుల లక్ష్మీనారాయణమూర్తిగారు)

సీ భారతీయ ప్రేమ బంధముగోగాబోలు రాజధానిలో కేసరముల నీకు, ప్రబల వ్యరాజ్యక ల్పనము గాబోలును ఘనయత్న కలిత లంఘనమునకు, ఘనసభోపన్యాస కలసయోగాబోలు ప్రశంసకృత్యధారవలెను నీకు, నిశ్చలబిరుదులకు నియతియో కాబోలు భయదోల్ల పన్నుఖపాలనీకు. (కథితమైనయట్టి వంబాబుకేశము గాకలయనివాస కావనము ఇజిప్టుకి చెన లజపతికేసరీ ధానినీవనన్య తమ ఉపయోగ!

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(14-12-28)

సీమజవులి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు మి.ఆ.ప్రె. కారికంముల్లు—22 X 22 ముంగిసముద్దు (బి) 8-9-0 “ సరావరికము 7-10-0 కారికంముల్లు—22 X 22 “బాటూడు సెటిల్” (బి) రు 9-4-0 పిల్లపుముల్లు—1703 (నెట్) రు 12-14-0 ప్లాన్ 9000 రు 12-6-0 నెట్. ఎల్. 78, రు 8-5-0 88/888 రు 12-12-0; 1702-రు 11-2-0 9041 (నెట్) రు 11-12-0; 80 (నెట్) రు 8-4-0.

పూలు

40 నంబరు సీమ (5 బా కట్టలు)—ట్రాక్ రు 6-1-0 చలవ (కొంగ) రు 7-2-0; చలవ (ఎసిటిక్లెట్) రు 6-12-6 చలవ (కాగకన్య) 8-14-0 చలవ (నెట్) రు 7-0-0 చలవ (గడ్డకొలూ) రు 8-9-0 కచ్చుగురము (ఎల్) రు 7-8-0 40 జవా (పదిపానులట్ట) అయిదు నక్షత్రములు రు 12-9-0 కలర బాల్ రు 12-5-0 60 సీమ (5 పానులట్టలు)—అడకత్తెర రు 14-14-0; బాట్లము (ఎల్) రు 11-0-0; రుదకారము రు 8-14-6 ఎడ్డు గడియారము రు 8-14-8 ఇత్తడిరేకులు—(డిజ్ మేక్) రు 288. డిల్ (క్రాసాయర్) రు 280. రాగిరేకు రు 279.

సీమెంట్ పిపా బెల్:—

గిల్ గోపామ్ (కెంబెయ్యర్) రు 12-0-0 బర్మిన్ గెమర్ 10-0-0

కర్మరములుముక్క ధర—

కావా “బెడి” రు 25-15-0 జవరీ రు 15-14-0 ఫీబ్రవరి రు 25-14-0 మార్చి రు 26.

చేరుసెనగ నూనె

పీపాలతో రు 98.

ఆముదము

(మల్ డెలివరీ) రు 96-0-0 వసునుచేసినతోలు రరి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 లు 7-9) “ఆవకంట్లెన్” రు 0-15-6; 1-1-8 “ (తేలిక) ” రు 1-3-6 లు 1-4-0 “ (7-9) తిలసూరూపు రు 1-0-6 లు 1-1-8 “ (తేలిక) ” రు 1-8-9 లు 1-4-8 “ 63/టు81/2 తేజవాణ్సు రు 1-0-0 లు 1-1-8 “ (63/టు71/2) తిలసూరూపు రు 1-1-9 లు 1-2-0 “ (7 లు 71/2) పిలూకు రు 1-2-8 రు 1-2-8 గడవోలు రు 0-11-6 లు 0-11-6 గడవూదతోలు రు 1-5-0 లు 1-5-0 తిమ్మనూదతోలు రు 1-18-6 లు 1-18-6 వసునుచేసిన మేకతోలు మొదలెరకం రు 8-2-0 లు 8-6 “ మధ్యంకం రు 2-14-0 లు 8-2 “ గొట్టెతోలు మొదలెరకం రు 8-0-0 లు 8-0-0 “ మధ్యంకం రు 8-14-0 లు 8-14-0

మహిళాసమాజము-అనంతపురము

గతనెల 24-వ తేదీ కనిపారము సాయంత్రము అనంతపురమున శ్రీమతి ఎస్. ఆర్. కృష్ణమ్మ పతిగారి యాజమాన్యముక్రింద నౌకశ్రీల బహిరంగపథ గానింపబడి కుర్చీపై నెలకొనియుండి నౌక నూతన మహిళాసమాజముకట్టి నెలకొల్పబడినది. ఇదివరలో అంతరించియుండిన నౌకవిరామసమాజము ఈనూతన సమాజముచే పునరుద్ధరింపబడుటయేకాక అట్టి సమాజముయొక్క ఆదర్శవర్తకములు విశేషముగా విస్తరింపబడినవి.

శ్రీ వంశుమాన ఆరోగ్యప్రదము అనందమయమునగు సాంఘికజీవనమును పెంపొందించుటయే విరామమును తీర్చునున్నట్లున ఆరోగ్యదాయకములగు కాలయాపనమును సమకూర్చుటయు జ్ఞానవిజ్ఞానములను వృద్ధిపరుపనగు నవకాళముల నేర్పరచుటయు విద్యవిధముల వారిని సమర్థులైన పోలింబుగ తయారుచేయు సాయపడుటయు నీ సమాజముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములు.

ఈ సమాజాదర్శముల నెరవేర్చుకొరకు అవలంబింపబడు సాధనములలో నీ క్రిందివి ముఖ్యములు:— ఇష్టాగోష్ఠిహాలు మును పరనమంజులమును ఏర్పాటుచేయుట! గృహంతర బహిరంగ వ్యామామక్రింద నెలకొల్పుట; గృహకృత్యమున మహోపయుక్తములగు నూలుగడుగుట, కుట్టుపని, దుస్తునుతయారుచేయుట, అల్లిక నక్కిపనులు, పేముపని మున్నగు చేతిపనుల నేర్పరచుట అభ్యసన తరగతుల నేర్పరచుట; సంగీత ప్రహసనాది ప్రదర్శనములతో వినోదోల్లసముల సమకూర్చుట; ఆరోగ్యకాస్త్రము, గృహశాంతిము, గృహవైద్యము, ప్రథమచికిత్స ప్రకృతికాస్త్రము, ఇంగ్లీషు పిండివంటి డిగ్రీయభావ, హిస్టుగాల ముఖ్యవిషయములందలి జ్ఞానాభివృద్ధికొరకు బోధనాతరగతులను, ఉపన్యాసములను ఏర్పాటుచేయుట; విహారములు, ఆల్పచోరములు, తోటవిండుట, మున్నగు సాంఘికముల సమకూర్చుట; పేదసోదరుల సహాయార్థము నేవాదళముల నేర్పరచుట; మొదలగునవి.

కొన్ని గృహంతర క్రిడలున్ను బ్యాడ్మింటన్ బహిరంగ క్రిడయు నెండునే యేర్పాటుచేయబడి అభ్యసన బోధనాతరగతుల కార్యక్రమముకట్టి ప్రచురింపబడినది. సభిక్తరాండ్రలో కొందరు బుద్ధిమంతులు ఈ తరగతులను స్వయముగా నడపుట కైచ్చికముగ నంగీకరించి కార్యమును నెట్టనే ప్రారంభింప నున్నార.

ఈ క్రింది కార్యనిర్వాహకసమితి యెన్నుకొనబడినది:— అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఎస్. గోపాలస్వామి అయ్యం గారు (జిల్లా కలెక్టరుగారి భార్య); ఉపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఎస్. ఆర్. కృష్ణమ్మపతి (కాలేజీ ప్రెసిడెంటుగారి భార్య, శ్రీమతి పి. అయ్యపరెడ్డి పతి; కార్యదర్శినులు, శ్రీమతి డా. జంకట్రావుపతి, శ్రీమతి పి. ఎస్. గౌడ్ పతి; కోశాధ్యక్షిణి శ్రీమతి ఎం. సి. పూర్ణకన్య; ఇతరసభ్యురాలు, శ్రీమతి పుత్రా నుంపరమ్మగారు, శ్రీమతి అ|| కోటమ్మగారు బి. ఎ., ఎల్. జి.

అధికసంఖ్యగా సమాజేతమునకు వచ్చియుండిన శ్రీమతి తమయంత్రాసమును నూచించుచు తలుపుకుసమాజమున నెండునే తేలియుండిరి. ఈ సమాజము తన ఉన్నతాదర్శములను నెరవేర్చి శ్రీ వంశుమాన తన నేన నౌకర్వలదనియు వృద్ధి నొంది ప్రబలగలదనియు నాశించుచున్నాము.

డా॥ కమలరత్నం.

కావలెను

బాగా తెలుగు యింగ్లీషు కంపోజ్చేయ కంపోజిటరులున్న, మిషన్, ట్రెడిట్ పని తెలిసిన ట్రెడిట్ మనుష్యులున్న, బ్రెండర్, రూలు తెలిసిన బ్రెండరులున్న కావలెను. జీతము వగయర విషయములకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

జనోపకారిణి ప్రింట్స్, ప్రొద్దుటూరు

FOR SALE.

(I. L- R.) Indian Law Reports original editions all in good conditions (Second-hand Volumes).

All. 1, 4, 8 and 15.

Bom. 10, 16 and 18.

Cal. 3.

Mad. 13 and 19.

Calcutta Law Journal Vol. 19.

Prices Moderate on request.

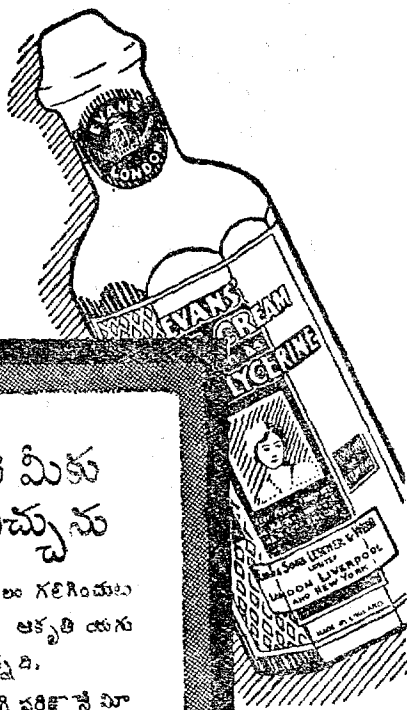
To those who take the whole lot will have very cheap.

Please apply to:—

JAYALAKSHMI VILAS LODGE,
326, Tambu Chetty Street,
MADRAS.

5386

5209

ఈ తలనూనె మీకు మంచి గుణమిచ్చును

తలకు నల్లని వెంట్రుకలు గలిగిండుట యే మానవునియొక్క ఆకృతి యగు ముఖ్యభాగమై యున్నది.

ఈ వెస్ట్ నెస్ అందుగ్గి సరికొనే మీ తలనూనెగా యుపయోగించుడు. ఏలన వెంట్రుకలను పెరుగుటకు సహాయము నచ్చును.

కుడుళ్లకు బలమును చేకూర్చును. చుండుమొదలగు వాటిని నిర్మూలించును. వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును. వెంట్రుకలను, చక్కగానూ, అందముగా నుండునట్లు చేయును.

మంచి నూనెలనుండియు, కుర్చుమైన గ్లిసరిక్ నుండియు తయారుకాబడినది. ఈ వెస్ట్ నెస్ అందు గ్లిసరిక్ శ్రీ పురుషులందుకు వాడకగిన తలనూనెయనుట కెదిట్టు లందరియొద్దను, స్టోరులన్నిటియందును దొరుకును.

వెస్ట్ నెస్

లెస్ట్ నెస్ అందుగ్గి సరికొ

ఈ వెస్ట్ నెస్ లెస్ట్ అందునెట్ లిమిటెడ్.

వారిచే తయారు చేయబడినది.

లండను, లివర్ పూల్

వివరములకు ఇ. పి. హెచ్. లెస్ట్, 318, బొంబాయి

శ్రీ సాంఘిక సేవాసంఘము

సంక్రాంతి వండుగలు దగ్గరకు వచ్చుచున్నవి. మంగళగిరి మొదలైన త్రేతములందు మహోత్సవములు జరుగును. ఆ నేక కల యాత్రీకులు ఎత్తుకు. ఎల్లప్పుడు ప్రతి ఒక్కరికి ప్రేమతో నేనచేయుటే మానవుని విధ్యుత్తర్యము. ఈ మహోత్సవములలో యాత్రీకులకు నేనచేయుట మిక్కిలి సహాయము చేయుటే యున్నది. యాత్రీకులకు అనేక విధముల, దారి తప్పిన బాహర తల్లితండ్రులకు వాప్తతెప్పట, జన బిల్డిని తగ్గించు ఏర్పాటులు చేయుట మొదలైన సహాయములు చేయవలసి యున్నది. ఇందులకు వాలంటీర్లు చాలా అవసరము. ఈ సంవత్సరము మంగళగిరి నుండు మిక్కిలిపికాసన, సంక్రాంతి తరువాత వచ్చు కొటప్పకొండ, గోవాడ శివరాత్రి ఉత్సవాదులకు వాలంటీర్లు కావలసియున్నాడు. సాంఘిక సేవా సంఘ సభ్యులుగా జేరి నేన ఎటుల, ఏవిధమున చేయవలయునో ముందుగా నాలుగయిదు దినములు తరలితు పొంది నేనచేసిన ఒక నడవడి ప్రకారము తోడివారలకు నేనచేసిన వారల మనుచుము. ఈ సాంఘిక సేవాసంఘము ఉత్సవాదులలో యాత్రీకులకు నేనచేయుట కాక సేవావిధానము నేర్చుకొనియున్న తన గ్రామముందు తన సోదరుల కెల్లరకు నేనచేయువిధానము నేర్చుకొని తయారుగా నుండవచ్చును. ఇట్టి సేవావిధానము నేర్చుటకు త్వరగా ఒక క్యాంపు ఏర్పరచునన్నారము. ధీరులు, సత్కార్యోద్దేశకులు ఈ సంఘమున జేరి సేవావిధానమును నేర్చుకొందురుగాక. వెంటనే ఈసంఘమున యువకుల కెల్లర పభ్యులుగా జేర్చుకొనరకు. సంఘమున జేరు యుద్దేశ్యము గలవారలు వెంటనే వారి చిరునామాలు తెలిసిన క్యాంపు ఎవరు ఏవిధమున ఏర్పరచబడునో తెలుపవలెను. కనీసము 20 ని మంది సభ్యులైనను జేరవలయును. చేరదలచువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

కుమ్మపూడి పోస్టు, యస్. వి. కృష్ణ, తేనాలితాలూకా, కార్యదర్శి.

ధన్వంతరిజయంతి-కాకినాడ

9 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు అన్నదాన సమాజ భవనమున మహాబలశ్రీ శివాజీబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి మూర్తి వారాణసుమూర్తి నాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద యొకసభ జరిగెను.

ఆయుర్వేద వికారద చావలి రామమూర్తి కాశ్మీరీకాద ప్రశస్తముగు గంధీ రో ప శాస్త్ర స ము నిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయుల ఉత్సాహము, సంఘకార్యదర్శి, ధన్వంతరిని ఉద్దేశించి కొన్ని వర్ణములను చదివెరి. ఉపాధ్యక్షుడుగూర్చి యుపన్యాసిం చిరి. శ్రీనివాస్యగారు లెరువుకు హిందీభాషలో ఆయుర్వేదము మైన చక్కని సంభాషణ మొనర్చిరి. అందరకును అల్పచోరము లొసంగబడెను. ధన్వంతరి రాత్రి 8 గంటలు లగాయతు నుమాడు 12 గంటలు వరకు అధిక వైభవములతో నూరేగింప బడెను.

శ్రీకాకోట వెంకట్రావు.

కృష్ణాజిల్లా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సమితి

డిసెంబరు 21 వ తేదీని రాజయంత్రంలో మాడదోపు ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశమునకు పూర్వము జిల్లాసమావేశములు జరుగవలసియున్నది గాన కృష్ణా జిల్లాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసమితి యా నెల 17వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీమతి కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుగారి భవనమున, సమావేశమును. జిల్లాలోని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యభిలాషులగు కాంగ్రెసువాదులందరు తప్పక దయచేసి కార్యక్రమమున పాల్గొన ప్రార్థింతురు.

అర్రోజా సాయంత్రము నెజవాడ గాంధీ మైదానములో బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు "హిందూదేశముయొక్క సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము" అను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసింతురు.

కాటూరు రామమూర్తి.

బెజవాడ.

సమావేశ కర్త.

దేవదాసీ చట్టము

సెలెక్టుకమిటీవారి నివేదిక

దేవదాసీ చట్టమునుగురించి ముద్రాను శాసనసభవారిచే నియమించబడిన సెలెక్టుకమిటీవారు తీర్మానించినట్లగు తయారు చేసితి. ముద్రాను శాసనసభవారికి బాంబయిచేసితి.

ముద్రాను శాసనసభవారికి

ముద్రాను హిందూ మతాదాయచట్టము 1926 యొక్క ప్రకరణ బిల్లునుగుర్చి యోచించుటకు నియమించబడి యీక్రింద పంతుకములందైన సెలెక్టుకమిటీ సభ్యులమగు మేము యీక్రింది నివేదికను బాంబయి చేయుచున్నాము.

2. ఈబిల్లు ఆంగ్లమున 25-9-28 లేదీల ఫోర్టు సెంటుబా ర్ని సెంటుబాండు ప్రచురించబడినది. 9-10-28 లేదీ గల గెజటు లో తిప్పిక, తెలుగు, మళయాళ భాషలలోను 16-10-28 లే దీగల గెజటులో కన్నడభాషలోను ప్రచురించబడినది.

3. ఈబిల్లును గురించి యోచించుటకు యీ కమిటీవారు గతనవంబరు 9, 16, 28 లేదీలకు సమావేశమై.

4. దేవదాసీ భావములను హిందూదేవాలయము నేల నుండి తప్పించుట, అనేకకారకు వారిశాసనగతులను భూములను వారి నే హక్కువారలుజేయుట, దేవాలయములకు దేవదాసీ భారతీయము వచ్చునని నాచారమును తొలగించుట యీబిల్లుయొక్క ప్రధానము. ముద్రానుహిందూ మతాదాయచట్టమున 44 సెక్షను ను కు యీ బిల్లును చేర్చు నట్లు యీ బిల్లు ముద్రాను శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. ఇట్టి బోడినిబంధన హక్కువారలనుగలదు కష్టముగనుండును. దేవదాసీలలో వివిధతరగతుల వారికి ప్రభుత్వమువారిచేకానితరు తరలచే గాని యొకగవడిన భూముల గురించి శరీరకక్షత ననుసరించి శాసనము గానింపవలెను. అందుచేత 44 వ సెక్షను కిట్టి నిబంధనను చేర్చుటకంటె దీనిని గురించి శరీరక కష్టము ఉండవలెనని కమిటీవారు తీర్మానించినది. ప్రభుత్వమువారిచే నొసగబడిన భూములపైకి క్విట్టెంటును విధించి దానిని ఆ సా మ్యుకు దేవదాసీలు దేవాలయములకు చెల్లించునట్లును, సెటిల్ మెంటు ఆయనవీమట్లు ప్రాక్రయిటర్లు, భూస్వాములు, దే వాలయములు మాన్యు వారలచే నొసగబడిన భూములపైకి కల్తెకు ఉచితమును పన్నువిధించవలెననియు, యీ పన్నులకు దేవదాసీలు చెల్లించవలెననియు, వారు దేవాలయ నేలనుండి విముక్తులగునట్లు చేయవలెననియు, యిప్పుడు ఎవరియార్థమున నున్న భూములను వారే హక్కువారలగునట్లు చేయవలెననియు, యీ కమిటీవారు సూచించిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నొసగబడిన భూములపైకి క్విట్టెంటును విధించుటకు నిబంధనము గానిం చుటకు కమిటీవారు స్థానిక ప్రభుత్వమున కధికారము నొసగిరి. తదితర భూములపైకి పన్నులను నిర్ణయించుటకు ముద్రాను ఎక్సైజులక్రమ 40 సెక్షను నిబంధించి మాదిరినిబంధనల ను యీకమిటీవారు సూచించిరి.

5. ఈ కమిటీవారు తయారు చేసిన బిల్లు యీక్రింద పొందుకరుగబడినది.

ఎస్. ముత్తులక్ష్మిరెడ్డి, ఎస్. ఇ. సుర్యశివారావు, ఎం. కృష్ణశాస్త్రి, సి. ఎస్. ముత్తుగంగమ్మదలియాద్, ఎస్. సత్యమాన్, కె. ఆర్. కరంత్, బి. మునిస్వామి శాస్త్రి, టి. ఎం. శారాదాం సామిశెట్టి, సి. ఎస్. రత్నపూర్ణతి మొదలియాద్, ఎస్. శివరాజు, ఎస్. వెంకటచలంశెట్టి, ఎ. బి. పెట్టి, ఎం. బి. గంగాధరశివ, దెలియా. పి. ఎ. సొందర పొడ్యూశాదార్, బి. బి. మునిస్వామిశెట్టి, ఎ. రంగశాఖం.

ఎ. రంగశాఖం గారి కిట్టి టి. శివరాజు ప్రాసెరి.

దేవదాసీ లను పదమునకు "హిందూమతము దేవాలయ ములందును పొలుపాడువారు గాని, బాల్యమునందు గాని, దేవాలయములకు సంబంధించిన, తదితర కార్యములను చేయు వారు గాని అని వ్యాఖ్యానము గావించినచో సప్తముగ నుండును."

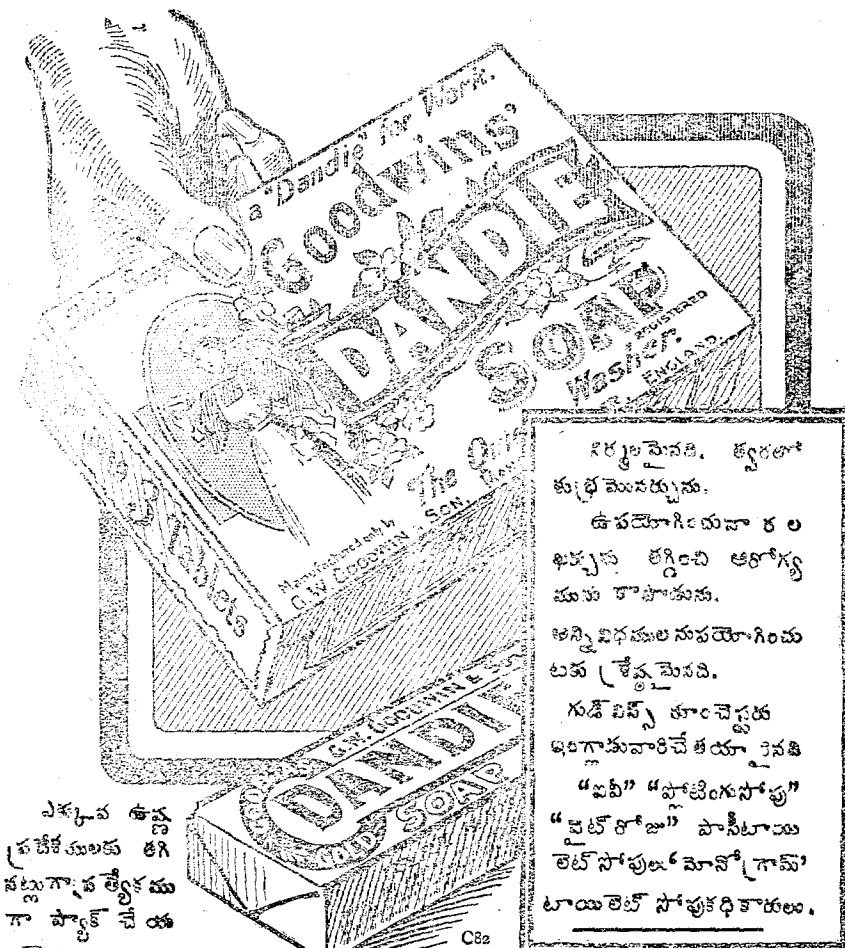
కె. ఆర్. కరంత్ గారు శాసనసభలో సేమైన సరళు బున్నచో నోటితో చెప్పవలసి.

సెలెక్టుకమిటీవారిచే సవరింపబడిన బిల్లు

ముద్రానుశాసనసభవారిచే దేవదాసీ లను శాసనమున చిన్న భారతీయ హిందూదేవాలయములందు సేవకారకు నియోగించి చు నాచారమును తొలగించవలెనని గలగుటచేతను, దీనినిచే యుటకు దేవాలయనేలలకు వారిశాసనగతులను భూములను వారి కి చెందునట్లు చేయుటకు శాసన ముసవరగుటచేతను, ఈవిష యమున ముద్రాను హిందూమతాదాయ చట్టప్రకరణ మనవల మగుటచేతను, యీ చట్టమును గుర్చి గాజెతతీసిధి గవర్నరుల

అనుమతిపొందవలెనని ముద్రాను శాసనసభవారిచే

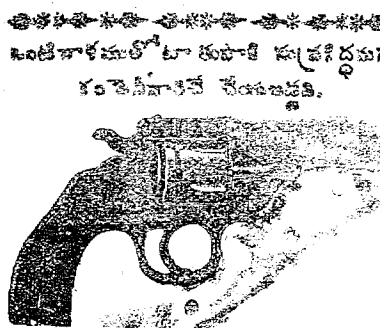
4375

ఎక్కువ ఉష్ణ ప్రభేదములకు తగి నట్లుగా ప్రత్యేకము గా ప్యాక్ చేయ బడినది

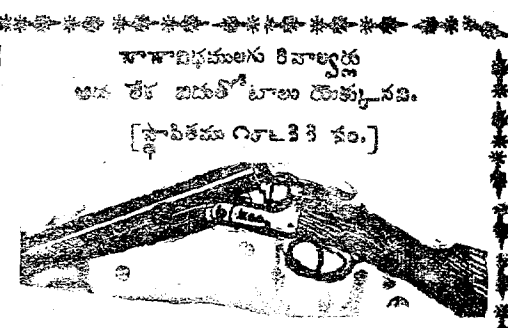
నిర్మలమైనది. త్వరలో కుభ్రమొనర్చును. ఉపయోగించువా రల ఖచ్చిత తగించి ఆరోగ్య మును కాపాడును. అన్నివిధములనుపయోగించుటకు శ్రేష్టమైనది. గుడిబిస్కె హంచెస్టరు ఇంగ్లాడువారిచేతయూర్పినది "బిస్కె" "హాటింగ్ సాపు" "ప్లెటోరోజు" పానీటాయి లెటోసాపుల మోనోగ్రామ్ బాయిలెట్ సాపుకధికారము.

ఆల్ ఫ్రెడ్. డబ్ల్యూ. బ్రూక్ బోర్డుబాక్సు నెం 5175, బొంబాయి

నిజవాకముతోటా ముఠాలో ముద్రాద్రుమగు కంఠమీసాచే నేయబడినది.

ధ ర లు సరసము. క్యాటలాగు ఉచితము.

శాశానిధములగు రివాల్యర్లు అను లేక బిరుతోటాలు యొక్కనవి. [స్థాపితము ౧౮౭౩ కం.]

శాశానిధములగు రివాల్యర్లు అను లేక బిరుతోటాలు యొక్కనవి. (8068)

యం. వి. రామానుజంశెట్టి అందు కంటెసి, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, ముద్రాను.

యంగీకారము నీదివరకు పొందియుండుటచేతను ఈ క్రిందిభ యుగ చట్టము చేయబడినది.

1. ఈచట్టము 1919 ముద్రాను హిందూ మతాదాయ (సవరణ) చట్టమున పీఠవబడవలెను.

2 ముద్రాను హిందూమతాదాయ చట్టపు 44 సెక్షను క్రిందవారి నీక్రిందిసెక్షను ఉండవలెను.

"44 (ఎ) (1) దే వాల య ము ల ం దు నే వ ప ల్లు లు కై దే వ దా సీ ల కొ వ గబడిన భూములపైకి ప్రభుత్వమువారి కుచితముని తోయితిని పన్నులను నిర్ణయించి దేవదాసీలను అట్టినేలలనుండి విముక్తుల ను గానించుటయు అభూములను వారికి నిర్వహరచుటయుచేసి యీచట్టము ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన లేదీనండి అయి లో నుండును.

2. మొదటి సలుసెక్షనులో చేరిన భూములమీదగాని, అభూములమీద గలగురాబడి మీదగాని పన్నులను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారు కల్తెకును నియమించెదరు. కల్తెకురు ప్రభుత్వమువారు సూచించువధికి ననుసరించి విచారణనాపి పన్నులను నిర్ణయించును. అట్లు నిర్ణయించుటలో ఆ గామునం దాడు, సరివర గాములందుకు అట్టి భూములపైకి తదితరలెట్టి పన్ను చెల్లించునట్లుగా అను విషయమును, దేవదాసీ తన భూమియందేమి అధివృద్ధికరమును వసనైనను చేయించెనా లేవా అను విషయమును గమనించబడును.

3. 2 వ సలుసెక్షను ననుసరించి కల్తెకు నిర్ణయించిన పన్నువిషయము గానింపబడిన లోతుత్తవు లేదీనండి 8 నెలల లో రెవెన్యూబోర్డువారికి పిటిషనుమూలమున తన యాతేతన లను దెలుపుకొనవచ్చును. ఇట్టి పిటిషనులకుతనపును కల్తెకుగారి నిర్ణయమే అంత్యోక్తయగును. దీనిని గురించి కోర్టు లందు వ్యాఖ్యముల బహుశుల కనాకములను.

ప్రె మూడు నెలలగుండు దానిన విస్మయ తగిన కారణ ములపైచో రెవెన్యూ బోర్డు వారు అట్టి పిటిషనును ఉంగీక రించుట కధికారము కలిగియుండవలెను.

4. పన్నుని నిర్ణయించి కల్తెకు తన యుత్తవ లేలేదీ నుండి అయింబలోనికి వచ్చునో ఆ లేదీని ప్రకటించవలెను.

5 ఈ చట్ట నిబంధనల ననుసరించి ఇకాము లాసగబ డిన దేవదాసీలు దేవాలయములందు సేవచేయుటకు ఎట్టి నిర్బం ధమును లేదు.

6. క్విట్టెంటులు నిర్ణయించబడిన భూములు 2 సలు సెక్షను ననుసరించి పన్ను విధించబడిన భూములు 3 సలు సెక్ష ను ననుసరించి పన్ను నిర్ణయించబడిన భూముల అనుభవమును గురించి ఎట్టి వ్యాఖ్యములను బహుశుడే సెట్టి యుత్తరువును గానింపబడియుండలేదు.

7 ప్రె మూడు సెక్షనుల ననుసరించి విధించబడిన పన్ను లను ఆయా దేవాలయములకు చెల్లించబడినవలెను.

8 ఈ సెక్షనులకుఉపయోగముకొరకు దేవదాసీయనదేవా లయ సేవకు నియమించబడిన అవివాహితయుగు హిందూస్త్రీ యవి యగ్రము చేవలెదను.

మీకు ఇది ఔసరం

కోకానాల్ స్కూలుకలకు శాస్త్రముగ ముంబయింద చేయును. బుడి దు. 8. ఈనల ఆఖరు వక్ర-రు. 2-0-0 ను క్రం. ఆక్రమ:-ధన్వంతరాయం, నాయనిశెట్టి, 8420 కలుపాలెం పోస్టు బాపట్లతాలూకా.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

(75-8851)

5 మిక్కిలి ఘాటును నువాననగలది

1-2 ముత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా లంబముదే గాక అశీర్వము, శాస్త్రము, జలంబు, శ్రుతము, వస్తు, ఉచ్చయము, కళము, చిన్నచిత్త గురుము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకముల వ్యాధులను మోరించుటకు గాక బలమును, శక్తి కల్పి, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహముం దుండవలసి. 250 మాత్రం సీసా 0-2-1 12 సీసాలు 2-2-0. 250 మాత్రం సీసా 0-2-0. 250 మాత్రం సీసా 0-2-0. 250 మాత్రం సీసా 0-2-0. 250 మాత్రం సీసా 0-2-0.

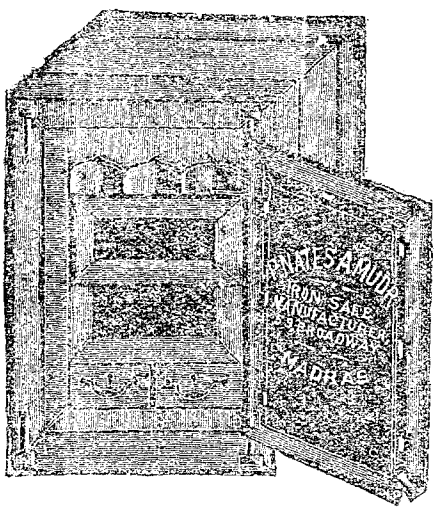
అద్భుత మూలరోగనివారిణి
మందుల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు పేరు
ఆత్మైయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)

११	३३४८८	१	१०
१२	३३४८९	१	१०
१३	३३४९०	१	१०
१४	३३४९१	१	१०
१५	३३४९२	१	१०
१६	३३४९३	१	१०
१७	३३४९४	१	१०
१८	३३४९५	१	१०
१९	३३४९६	१	१०
२०	३३४९७	१	१०
२१	३३४९८	१	१०
२२	३३४९९	१	१०
२३	३३५००	१	१०
२४	३३५०१	१	१०
२५	३३५०२	१	१०
२६	३३५०३	१	१०
२७	३३५०४	१	१०
२८	३३५०५	१	१०
२९	३३५०६	१	१०
३०	३३५०७	१	१०
३१	३३५०८	१	१०
३२	३३५०९	१	१०
३३	३३५१०	१	१०
३४	३३५११	१	१०
३५	३३५१२	१	१०
३६	३३५१३	१	१०
३७	३३५१४	१	१०
३८	३३५१५	१	१०
३९	३३५१६	१	१०
४०	३३५१७	१	१०
४१	३३५१८	१	१०
४२	३३५१९	१	१०
४३	३३५२०	१	१०
४४	३३५२१	१	१०
४५	३३५२२	१	१०
४६	३३५२३	१	१०
४७	३३५२४	१	१०
४८	३३५२५	१	१०
४९	३३५२६	१	१०
५०	३३५२७	१	१०
५१	३३५२८	१	१०
५२	३३५२९	१	१०
५३	३३५३०	१	१०
५४	३३५३१	१	१०
५५	३३५३२	१	१०
५६	३३५३३	१	१०
५७	३३५३४	१	१०
५८	३३५३५	१	१०
५९	३३५३६	१	१०
६०	३३५३७	१	१०
६१	३३५३८	१	१०
६२	३३५३९	१	१०
६३	३३५४०	१	१०
६४	३३५४१	१	१०
६५	३३५४२	१	१०
६६	३३५४३	१	१०
६७	३३५४४	१	१०
६८	३३५४५	१	१०
६९	३३५४६	१	१०
७०	३३५४७	१	१०
७१	३३५४८	१	१०
७२	३३५४९	१	१०
७३	३३५५०	१	१०
७४	३३५५१	१	१०
७५	३३५५२	१	१०
७६	३३५५३	१	१०
७७	३३५५४	१	१०
७८	३३५५५	१	१०
७९	३३५५६	१	१०
८०	३३५५७	१	१०
८१	३३५५८	१	१०
८२	३३५५९	१	१०
८३	३३५६०	१	१०
८४	३३५६१	१	१०
८५	३३५६२	१	१०
८६	३३५६३	१	१०
८७	३३५६४	१	१०
८८	३३५६५	१	१०
८९	३३५६६	१	१०
९०	३३५६७	१	१०
९१</			

నర నమ

దృఢ మైనది

నమ్మక మైనది

ఇప్పటి వాస్తవ ప్రకారము భాగ్యం తయారు చేయబడిన
ఇవ్వకలెట్టెలు ఈ దినమున తెలుపబడినవారికై ఇప్పుడును
సిద్ధముగా ఉన్నవి.
భాండ్లు, కంచెనీలు, వార్షికాయములు, కో ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి వరకురా చేయబడినవి. 1429

వి. న శే శ మొ ద లి యార్,
జనుపవెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తైరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నల్లరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

బరన్ అండు బ్రాన్ ఫోడర్లు
అంత ఎంజనులు, మోటారులు, పెషిన్ భాగములు, మొదలగు
వివిధ పేరుతోయ్యుండు సమర్థతగలవారు. రైసుడులును కానరాని
సిలండర్లు, సాప్టింగు నట్లు పరపముగా యివ్వబడును. ఈ బ్యాంకు ట్రేడింగ్, కెర్నెల్ యాంకర్ పేట మద్రాసు. మెక్సి
కలకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయచ్చిన రోజున చేయింపబడును.
ఉత్తరములు (వానిన బదులు) ప్రాయబడును.

Price Amrut 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

అందమైన బాలిక లందరును
దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

PEERLESS
ERASMIC
TOILET SOAP

4661

వనాషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫై యు కల ద్వ 3-4-0 ల.
"భక్త ప్రదీపిక" ఇందు సమస్తవిజయములు కలిపి ధన్యములచేయు యూహాని ఆరంభ శ్లోకవిధానములకలవు.
తొలం 1-8 రు 500 కిమ్మకుగల భస్మముకూడ కలవు. క్యాలిగ్రాఫై యు కల ద్వ 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ సూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు. 5143

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

కామామృతము

కామామృతము 1676

ఈయోషధియు రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుడు
కొనిన ఎంత నిస్సారమైన శుక్రమైనను వెంటనే సంసారసౌ
ఖ్యము నీయగలదు. రోదినములలో మూత్రములో గలసిగాసి,
మందుబెడుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రమును దృఢ
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసకులు, నరములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగుడ నుపయోగించిన
మిక్కిలి శక్తివంతులు కాగలరు. మోయు త్రరములు రహస్య
ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత
ములుగాగలవు. 20 మాత్రలనీనా రు 2-0-0 అడగు.
అమృతాశ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిదెల్లా

హనుమానము

యస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బృందర్లు, నెం 12, బండరు వీధి, మద్రాసు.

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికో
సమానమైనది లేరులేదు.
చక్కదా, ధులగు నెలకొరకు
తీడి, పిండ్లు దొరుకు.